

NDÂ NÈTÈ mì ndâ tú mì Jézù

Lúkà 'va mbí Tèyófilò gítí kpédélé wáràgà mì wó

¹ Ákoo, Tèyófilò, ye táánò gbí kpédélé wáràgà mì ye cu có gítí ndâ, ye i tí nó 'dáá gî náa Jézù táánò bàkà ndú nó, ta ndâ i tí nó náa yí nìbà ndú nó 'dáá gî, jì wò gî. Ye 'bità bà 'deke ndâ i tí nó náa yí táánò bàkà ndú nò, ta ndâ i tí nó náa yí nìbà ndú nó gbaànjé-gbaànjé 'do ká ngé r̀ngbó ndú, ² yee tí o bà te yí ya tí gí gbíri á b̀ndi bà 'dè có mì wó jì ndâ tú mì wó náa yí táánò tuu Bèri-mì-Mbíri gí bà r̀uka ndú jì yí nò. ³ Gbí ndâ sili tí nò zi'duù-só mbe 'bità 'do tí o bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, yee tí o bà ya yí gí gbíri nò, yí dù kù t̀bà tí wó jì ndâ tú mì wó gbí ndâ ña kpokèjì me mbè ta kponje gítí ndú wálá, máa, yí kuu tí tí wu yí kálásê. Yí delè gbí ndâ o bà t̀bà tí wó jì ndú nò kù 'dè có jì ndú gítí bà dù Mbíri tí gba.

⁴ Ta 'bí o gbaànjé, si Jézù kù zò i ta ndâ tú mì wó, yí giù kpo-gbi-tà-tù ndú éno máa, «Yo 'ví nje nó 'do Jèrùzàlémè lá, yo dù ká Jèrùzàlémè, wàa yo 'ví ùndi cí tí nó náa Bu ye táánò ci ta yo, náa ye táánò 'dè có jì yo gítí nò. ⁵ Tacò Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò kù caka tí ndâ 'duù a i ta ngo, káa áa kèjì gí bà caka tí yo ta Bèri-mì-Mbíri á b̀ndi làmbu sili.»

Bà te Jézù ya tí gí gbíri

⁶ Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Jézù mâ gii kili ta bà muu ndú ta ndâ tú mì wó káká'i gí, ndâ tú mì wó gii 'vee yí, máa, «O tí nò gí gí, Mbe tí ze? Áá bà dù nò a o bà le ndi bèrè mì ndâ kòtí Ìzìrìyélì jì ndú ká nò?»

⁷ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú éno máa, «Bà nò o bà gí o tí nò, ta bà 'deke sè sili gítí bà co ɾi tí nò náa a Bu ye táánò ká 'deke ta 'dóó wotí mì wó nò me nèté mì yo lá. ⁸ Káa ta o tí nò, Bèrì-mì-Mbíri má gí gí, a yí ká bà je wotí jì yo tacó bà 'dè có gítí ndâ i ñinó náa yo táánò nò ye kú bàkà nó, ta wotí bà 'vanda ndi ndâ có ñinó náa yo táánò 'di 'do gbí nje ye nó, jì ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè, ta ndâ 'duù gbí to Sàmáryà, ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí.»

⁹ Ndâ tú mì Jézù mâ gii zeke'o bìndi bà 'dè có tí nò mì wó jì ndú, ndú gii nò Jézù kú ya zùù gí gbíri. Ndú mâ gii zeke'o, ndú gii nò kùlù mù yiiga bà tí wó 'do tí ndú gí. ¹⁰ Káa si ndú gbí-gbí kú yee ɾo ndú gí tàkò Jézù gbíri, ndâ 'bí 'dakò sósò'ò mbe yuu cé-ce bongo gii ɾò tíyò dè ɾègbà tí ndú, ¹¹ bìndi ndâ 'dakò tí nò gii 'vee ndú, máa, «Yo ɾò tíyò bà-i-nó kú zeke a o yè gí gbíri, ndi yo ndâ 'duù Gàliléyà? Gbèè Jézù tí nò náa à kpónó te yí 'do tí yo ya tí gí gbíri nò, bà dele ndi wó gí ká gbí ɳa gbèè kpokèjì tí nò náa yo nò yí kú ya tí gí yaà nò.»

Ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè

¹² Jézù mâ gii ya gí gbíri gí, ndâ tú mì wó gii dele ndi ndú 'do pí Gú Mbâ ya gí Jèrùzàlémè, tí òkò to náa 'duù má nò ta ɾi bà wotí gbí tàkìì mì

ndâ Jùdèyà káa có gítí wó wálá. ¹³ Ndú mâ gii yee Jèrùzàlémè, ndú gii kaa ya gí gbí soṛo, tí 'bá tí nó náa ndú ta o tí nó kù dù tí nó. À kuu tí ta o tí nó a Piyétòrò, gii je Jòvànì, gii je Jákòmò, gii je Àndèréyà, gii je Filípò, gii je Tòmázò, gii je Bàràtòlòmèyò, gii je Màtéyò, gii je Jákòmò tí 'viì mì Àliféyò, gii je Sìmonè tí tó 'viì-'bá, gii je Júdà tí nó tí 'viì mì Jákòmò nó. ¹⁴ Ndú kili bà muu ndú ta ndâ niì me mbè, gii je Màrìyà tí nawu Jézù, ta ndâ ná'vindí Jézù, kú 'deke tí ndú ji Mbírì.

Bà bàkà Màtíyà tí tú mì Jézù

¹⁵ Ta o tí nó, Piyétòrò gii rò tíyò kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù mbe kili ta bà muu ndú go ndâ 'duù dè gítí zi'duù-vò ta zi'duù-gbaànjé pí (120). ¹⁶ Bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ndâ ná'vindí ye, kózò tí có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì nó bà bàkà tí, có tí nó náa Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà 'dè sàà táánò ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì gítí i tí nó mbe gii bàkà tí mítí Júdà tí nó táánò tí mbe tè kùro ndâ 'duù ya tí gí bà zèè Jézù nó. ¹⁷ Júdà tí nó táánò a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo, náa ndoo táánò kù bàkà nètè tí nó náa ndoo kpónó kù bàkà nó ta ndú. ¹⁸ Káa go ñìnó náa yò ñò ni gí nó, yí táánò gii sì njí ta mboo náa yí táánò 'dè 'do gbí zu nètè tí nó mì wó nó. Yí táánò gii 'va nji wó yee wélé-wele mí to mí gbí u njí tí nó, ¹⁹ náa ndâ 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gí táánò 'di có tí nó gí. Bìndi rẹ njí tí nó gii dù a Njí-mbelè, káa à má gbí có mì ndâ Jùdèyà, à kù nì mítí a <Àkèlèdámà.>

20 À kpónó cu mí gbí wáràgà mì ndâ Muu-cè éno máa,

<'Bá bìndi wó 'ví 'bu kpú.

À 'ví o gbí mòòkò bìndi wó káa kùlè.>

À gii cu 'bí káká'i éno máa,

<'Bí 'duù 'ví zèè nètè bìndi wó.>

21 «À má éno, kózò tí ndoo kpónó bà òò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò táánò mbe kù dù ta ndoo gbí ndâ o tí nó 'dáá gî náa Mbe tí ndoo Jézù táánò kù mèrèkè to ta ndoo nó, 22 tí 'duù ònó mbe 'bità bà dù ta ndoo 'do tí o tí nó táánò náa Jòvànì kù caka tí ndâ 'duù nó, yee tí o tí nó náa à gii te ta Mbe tí ndoo ya tí gí gbìrì gî nô. Tacó wàa, ndoo 'ví dù ta ndú tí ndâ mbe 'dè yúco gítí bà 'vala ndi Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó.»

23 Piyètòrò mâ gii 'dè có tí nò cee gî, ndú gii cu 'bì ndú mítí ndâ 'dakò sósò'ò, ndâ Jùzépè náa à kù nì mítí wó a Bàràsábà ta kpo rẹ wó a Júsitò, ta 'bí 'dakò ta rẹ wó a Mátíyà, máa, à òò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú, wàa yí 'ví zèè nètè bìndi Júda. 24 Bìndi ndú bà-i-nò gii 'deke tí ndú jì Mbìrì éno máa, «Ákoo, Mbe tí ze! Wò òò có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gî gbaànjé-gbaànjé nì gî. À má éno, túbà tí 'duù ònó náa wò cu 'bì lo mítí wó 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó sósò'ò nó jì ze, 25 tacó wàa, yí 'ví zèè nètè bà nò tú tí nó náa Júda jee mí to, yí gii ya gítí 'dóo bàndò mì wó gî nô.» 26 Ndú mâ gii ki-mbìlì, à gii rọ a i mítí Mátíyà. Bìndi ndú gii 'deke yí toko ta sè ndâ tú mì Jézù muu'bì-nje gbaànjé, bàkà muu'bì-nje só.

2

Sili zi'duù-só-nje muu'bi

¹ Ta sili zi'duù-só-nje muu'bi bìndi o bà Ndiita-muu-ndâ-Ìzìrìyèlì-mì-Mbíri, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gii kili mí tà gbèe tà'i. ² Ndú bà-i-nò gii gu káa ndii ta wo i go wo gbolò pípiri nô kú gí 'do tàrì. Wo i tí nò gii yè tà'i tí ndú gí. ³ Bìndi ndú gii ò 'bí i go meme wu nó njèè cee muu ndú 'dáá gí. ⁴ Bèri-mì-Mbíri bà-i-nò gii je wotí ji ndú 'dáá gí me gbolò, bìndi ndú gii 'bità bà 'dè có gbí ndâ 'bí ña tende nje có ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri.

⁵ Ta o tí nò, ndâ Jùdéyà ñinó mbe zèè có gítí tàkìì mì ndú kácá-kácá nó kili 'do muu to tí nó 'dáá gí mí Jèrùzàlémè. ⁶ Ndú mà gii 'dì ña wo i tí nò, ndú gii kili 'dáá gí mí bà gbèe to ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. Káa nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí, tacó ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí gii dù kú 'dì kòcò ndâ tú mì Jézù kú 'dè có gbí ndâ nje có mì ndú. ⁷ Bà 'dè có gii dù káa kpò ndú 'dáá gí gí. Ndú gii si káa nje ndú nga-ngàà kú zeke ta ndâ tú mì Jézù.

Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À kú 'dè có tí nó kuu nó me ndâ 'duù tí nó mbe gí 'do gbí to Gàliléyà nó lá? ⁸ Káa à gii bàkà ée, káa ndoo kú 'dì gbí ndâ có tí nó náa ndú kú 'dè nó gbí ndâ 'dóó nje có mì ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí? ⁹ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndoo gí 'do Pàràsìyà, ndâ 'bí 'duù gí 'do Mídì, ndâ 'bí 'duù gí 'do Èlámì, ndâ 'bí 'duù gí 'do Mèsòpòtámìyà, ndâ 'bí 'duù gí ká 'do gbí ndâ to Jùdéyà to nô, ndâ 'bí 'duù gí 'do Kàpàdósìyà,

ndâ 'bí 'duù gí 'do Póndùsù, ndâ 'bí 'duù gí 'do Ásiyà, ¹⁰ ndâ 'bí 'duù gí 'do Firíjiyà, ndâ 'bí 'duù gí 'do Pàfíliyà, ndâ 'bí 'duù gí 'do Másiřì, ta ndâ to Líbiyà á dè-dè ta Sírínì, ndâ 'bí 'duù a ndâ wířì tí ndâ Jùdèyà ta ndâ 'bí tende ŋa 'duù mbe kaa tí ndú gí gbí tàkì mì ndâ Jùdèyà gí mbe gí 'do Rómà, ¹¹ ndâ 'bí 'duù gí 'do Kèrètì, ndâ 'bí 'duù gí 'do Àrábìyà. Káa ndoo 'dáá gí kú 'di gbí ndâ có tí nó náa ndú kú 'dè gítí ndâ kpo-kpò i tí nó náa Mbířì bàkà nó gbí ndâ 'dóó nje có mì ndoo.»

¹² Nje ndú 'dáá gí gí 'dèè gí. Bà 'dè có gítí i tí nó mbe bàkà tí nó gí dū káa kpò ndú maa gí. Bìndi ndú gí dū kú 'vee gbí ŋa i tí nó gbí òkò tí ndú. ¹³ Káa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gí dū kú lòkò'bò có gítí éno máa, «Rú'bù ngú cù ndii muu ndâ ka yo gí.»

Pìyètòrò 'dè có ji ndâ mbè 'duù

¹⁴ Káa Pìyètòrò bà-i-nò gí a gí yaà, bìndi sè ndâ 'bí ka wó tú mì Jézù muu'bì-nje gbaànjé 'dáá gí gí a gí tàkò wó. Bìndi Pìyètòrò gí 'dè có ji ndâ 'duù tí nó bìnjì nò ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Yo tí ndâ 'duù Jùdèyà, ta yo tí ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe kú 'vala gbí gbata Jèrùzàlémè nó, yo si bà gířì'o gítí i tí nó mbe bàkà tí nó mí to. Yo sè tū yo, wàa yo 'ví 'di gbí có tí nó náa ye kèjì gí bà 'dè ji yo nó nìkì maa. ¹⁵ À tí ndâ 'dakò tí nó me pe go có tí nó náa yo kú kořo nó lá. Tacó řì kpónó káa řì dú'o. ¹⁶ Nìnò a i tí nó náa Jówèlì, tí mbe 'dòkò có mì Mbířì dígísèé, 'dè có gítí éno máa, Mbířì máa,

17 <Ye bà si Bèri mì ye 'ví gí gí gbí njembí ndâ
'duù 'dáá gí gbí ndâ ndòngbú sili tí ò kèjì
nô.

Ndâ 'vii mì yo ta ndâ nájú yo bà gii 'dè-kòcò,
ndâ 'vii-'dakò mì yo bà gii hò ndâ i go ndâ i
gbí ɾii,
ndâ kpo 'duù mì yo bà gii ɾi ndâ ɾii.

18 Ye bà si Bèri mì ye 'ví gí gí gbí njembí mí muu
ndâ bòò mì ye ta ndâ jú i-gbí-keci mì ye,
gbí ndâ sili tí nò,
bìndi ndú bà gii 'dè-kòcò.

19 Ye bà gii túbà ndâ seɾè mì ye mí tàrì yaà,
bìndi ye bà gii bàkà ndâ ndi 'bì ye mí muu
to tí nô.

20 ɾo ɾi bà gii 'di gí,
bìndi ɾo pì bà gii 'visì tí tí mbelè,
á kùro o bà too gbolò yé tí nò mì Mbe tí ndoo
nò.

21 Ndâ 'duù ñinó mbe kù nì «Ákoo» ji Mbe tí ndoo
nó 'dáá gí bà 'de 'válá gí.>

22 «Ndâ kòtí Ìzìrìyèlì, yo sè tù yo gítí có tí nó
nàa ye kpónó kèjì gí bà 'dè nô. Jézù tí nò mbe gí
'do Názàrètì nò táánò a 'dakò nàa a Mbíri ká wu
yí ji yo. Táánò si yí kuu gbí òkò tí yo nó, Mbíri
je a yí tí mbe bàkà ndâ kpo-kpò i, ta ndâ seɾè, ta
ndâ i ñinó mbe túbà wotí mì wó tí Mbíri, á go
ñinó nàa yo 'dáá gí hò ni gí nô. 23 Mbíri táánò je
'dakò tí nò mí 'bì yo 'do ká gbí 'dóó có mì wó gbí
njembí wó tí Mbíri nàa yí hò ni sàà kùro gí. Yo
táánò gii kpì ngbàngà tí wó ji ndâ 'duù ñinó ta
ɾa ndú me ndâ Jùdáyà lá nô, bìndi ndú gii gbì
yí mítí njèèkpe mù ta 've nderè. 24 Yo táánò zi yí
gí, káa Mbíri gii te yí gí yaà 'do gbí ku gí. Mbíri

'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, tacó wotí mì ku gítí bà zèè yí mí gbí zàà mì wó tí ku ngé gí wálá.

²⁵ Tacó Dàvídè tí gbolò gba mì yo tí ndá Jùdèyà táánò 'dè có gítí wó éno máa,

<Ye kù ò Mbe tí ye kùro ye ta o 'dáá gí.

Yí kù dù gbí kù'bì mì ye,

tacó wàa njembí ye 'ví mù lá.

²⁶ Tacó éno, tàkòcò ye ta o 'dáá gí ká pétékè'i.

Ye delè kù 'dè káa líkí nje.

Ye delè kpónó kù tè káa wo ye kù ù ta ndi wúnò.

²⁷ Tacó wò bà jee lilí ye mí 'bá mì ndá ku wálá, wò delè bà si ò ye, tí bòò mì lo, náa wò kaa yí mò gí mì lo gí nó,

'ví jì'ví to wálá.

²⁸ Wò tubà ndá kpokèjì mì 'válá jì ye gí,

wò bà si tàkòcò ye 'ví peteke ta bà dù ye mì ndà.>

²⁹ «Ndá ná'vindí ye, ye kpónó kù 'dè có jì yo ngbàrángà'i éno máa, Dàvídè tí rẹngbó ndá mbe jò ndoo cì gí. À gii duu yí ta muu'dú wó yee gbí ri tí nó wúnó nó kuu gbí òkò tí ndoo. ³⁰ Yí táánò a mbe 'dòkò có mì Mbírì, tacó éno, yí táánò ò ni gí máa, Mbírì táánò see tí wó jì yì éno, máa, yì tí Mbírì bà ki 'bí 'vii-gù yì tí Dàvídè mí pí jàlàmbà bìndi yì.

³¹ «I tí nò náa Dàvídè táánò ò , bìndi yí gii 'dè có gítí si à bàkà tí kálásè nò, a bà 'vala ndi Bìndi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó. Bìndi-Mbírì a 'duu tí nó náa Mbírì jee yí mí 'bá mì ndá ku lá, ò ye delè táánò volo lá. ³² Mbírì táánò te 'dakò tí nò tí Jézù nò gí yaà 'do gbí ku gí, náa ze 'dáá gí mbe kù rò tíyò kùro yo nó ò yí ta ro ze á bìndi

bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gí. Ze delè kú 'dè yúco gítí ji ndâ 'duù. ³³ À kpónó te yí ngéé gí yaà gbíri gí gbí kù'bì mì Mbíri, bìndi Bu wó gii je Bèri-mì-Mbíri ji yí, á go cí tí nó táánò náa yí ci ta yí nó gí. À má éno, ndâ i tí nó náa yo kú nò kpónó nó, ta có tí nó náa yo kú 'di kpónó nó, a ndâ i-nambeè náa Bèri-mì-Mbíri ká bàkà ji ndoo. ³⁴ Tacó Dàvidè táánò jé ya gí yaà gbíri lá, káa ñinó a ndâ có náa a yí táánò ká 'dè éno máa,

«Mbíri 'dè có ji Mbe tí ye éno máa,

Ki tí lo mò gí gbí kù'bì mì ye,

³⁵ yee tí o tí nó náa ye bà bàkà ndâ ku'dì mì lo tí ndâ i-tà-tàmà mì lo.»

³⁶ «Tacó éno, yo tí ndâ kòtí Ìzìriyèlì 'dáá gí 'ví nò ni ngbáràngà'i éno máa, Mbíri bàkà Jézù tí nó náa yo táánò gbì yí mító njeèkpè mù nó tí Mbe tí ndoo, delè tí Bìndi wó tí Mbíri gí.»

³⁷ Ndâ 'duù mâ gii 'di có tí nó náa Piyétòrò 'dè nò, ndú gii 'vee ndâ Piyétòrò ta ndâ ka wó tú mì Jézù, máa, «Ze 'ví bàkà a ña yè, ndâ ná'vindiré ze?»

³⁸ Káa Piyétòrò gii 'visì có ji ndú máa, «Yo 'visì kózò tí muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo, wàa à 'ví caka tí yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí ta rẹ mì Jézù tí Bìndi-Mbíri. Tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí ji yo gítí ndâ vò i mì yo, wàa Mbíri 'ví je ta i-nambeè mì wó tí nó tí Bèri mì wó tí Mbíri nó ji yo. ³⁹ Tacó cí tí nó náa Mbíri táánò ci nó a i ji yo, ta ndâ 'viì mì yo, ta ndâ 'duù ñinó 'dáá gí mbe me 'dú nó, gii je ndâ 'duù ñinó 'dáá gí náa Mbe tí ndoo tí Mbíri bà gii tè'è tí ndú gí mì wó nô.»

⁴⁰ Piyétòrò giì dù kù kili nje ndâ 'duù tí nò gítí kpokèjì mì Mbírì go bà kilí nje gbi nó ta cèè kòndi , ta bà yìì ndú éno máa, «Yo 'vala miři yo 'do tí ndâ vóló-volo 'duù tí nó náa yo kpónó kù 'vala ta ndú nô!» ⁴¹ Ndâ có mì Piyétòrò náa yí 'dè ji ndâ 'duù tí nò nó giì ya gí gbí muu ndú gí. Bìndi à giì caka tí ndâ mbe ùnje gítí ndâ có mì wó nò gí. Muu ndâ ngú 'duù mbe ùnje gítí có mì Jézù ta ři tí nò 'dáá gí go ndâ 'duù álifi ta'ò.

Kpédélé bà muu ndâ mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì

⁴² Ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì 'dáá gí giì tee njembí ndú kpolo ngé ma mítí bà nìbà i mì ndâ tú mì Jézù, ta bà dù tí ndâ ná'vìndí gbaànjé, ta bà zò i-cí-ci toko gbaànjé, ta bà 'deke tí ndú ji Mbírì toko gbaànjé. ⁴³ Ndâ serè, ta ndâ ndi 'bì ndâ tú mì Jézù náa ndú kù bàkà gbí ndâ o tí nò giì te gúku mítí ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

⁴⁴ Ndâ mbe tee njembí ndú mítí có mì Jézù 'dáá gí giì 'vala toko gbaànjé ta gbèè njembí ndú ta rè 'duù muu ndâ i mì ndú 'dáá gí wálá. ⁴⁵ Ndú 'dáá gí giì sì ndâ i ònó náa à sàà kuu mì ndú kùro bà ùnje mì ndú gítí có mì Bìndi-Mbírì nó 'dáá gí gí 'dè, bìndi ndú giì njèè gbí mboo tàkò ndâ i tí nò gbí 'bí ña kèjì náa à 'boo 'duù lá. ⁴⁶ Ndú giì dù kù kili ta bà muu ndú ta ři 'dáá gí mí gbí ndùgù 'bá-Mbírì. Ndú delè giì dù kù nò ta bà zò i-cí-ci toko gbaànjé ta ndi tí ndâ 'bá mì ndú ta pétékè tàkòcò ndú, ta 'bí ña tende ña có gbí njembí 'bí 'duù gítí 'bí ka wó wálá. ⁴⁷ Ndú giì dù kù ùlù Mbírì, bìndi ndâ 'duù 'dáá gí kù zeke ndú

ta pètékè tàkòcò. Bìndi Mbírì kù kaa ndâ 'duù ñìnò náa yí 'vala ndú gî nó ta ɾi 'dáá gî toko mítí ndú.

3

Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'vala 'bí mbe nò'o

¹ Ta 'bí o gbaànjé si ndâ Piyétòrò ta Jòvànì kù ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì ta ɾi-'dê'o, si ɾi gí tí ɾi bà 'deke tí ndâ 'duù ji Mbírì gî, ² ndú gii ñò ndâ 'duù kù làngà 'bí 'dakò ndii ta tí ndú. 'Dakò tí nò náa ndâ 'duù tí nò kù làngà yí nò a 'duù ñìnó náa à jò yí tí mbe ósú, náa ndâ kò wó gbele've 'do ká gbí yì nawu wó. Káa ndâ 'duù kù làngà yí ya tí gítí 'bí njekèjì ndùgù 'bá-Mbírì gbaànjé náa à kù nì mítí a Banga-Njekèjì-Ndùgù, tacó wàa, yí 'ví kù yù i 'do tí ndâ mbe kù ɾi gí gbí ndùgù ta ɾi 'dáá gí.

³ 'Dakò tí nò mâ gii ñò ndâ Piyétòrò ta Jòvànì kù ɾi gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì, yí gii yù i 'do tí ndú. ⁴ Káa, ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gii zeke yí ngbóó, bìndi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Zeke ze!»

⁵ Yí mâ gii 'di có tí nò náa Piyétòrò 'dè ji yí nò, yí gii 'visì tí wó ta bà zeke'o go'i gítí ndú, máa, ndú kèjì gí bà je i ji yì. ⁶ Káa Piyétòrò gii 'dè có ji yí máa, «Ndâ ñjì gùrúsù fádà ta dá'bì mì ye tacó bà je ji wò wálá. Káa ye bà je ji wò a i ñìnó náa à kuu mì ye nô. Ye kù 'dè có ji wò ta ɾè mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, mbe gí 'do Názàrètì éno máa, wò a gí yaà, wàa wò 'ví nò nó!»

⁷ Piyétòrò bà-i-nò gii yuu 'bì wó ya tí gí bà zèè ta 'bì 'dakò tí nò, bìndi yí gii konì ta yí gí bà ɾò tíyò. Káa à káa póó bà ja 'dakò tí nò mì Piyétòrò

gí yaà, wu gii gí gbí ndâ kpátù kò wó ta ngiì-
ngíí kò wó gí. ⁸ Yí gii o gí yaà, bìn̄di ndú gii 'bità
bà nò nó ta ndâ Piyétòrò 'do njekèjì ndùgù kú ya
gí rùkàtiì 'bá-Mbíri. Yí gii nò, ta bà o gí yaà, ta
bà ùlù Mbíri. ⁹ Ndâ 'duù tí nó mbe tì bìn̄jì mí
gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó mâ gii ò yí kú nò nó ta
bà ùlù Mbíri, ¹⁰ ndú gii ò yí ni tí 'dakò tí nó mbe
kú ki tí wó tí Banga-Njekèjì-Ndùgù 'bá-Mbíri kú
yù i 'do tí ndâ 'duù nó gí. Bìn̄di nje ndú gii 'dèè
gítí bà 'dè có gítí ña i tí nò mbe bàkà tí mítí 'dakò
tí nò nó gí.

Piyétòrò 'dè có ji ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri

¹¹ Ndâ 'duù mâ gii ò bà nanaka 'dakò tí nó
mí r̀ègbà tí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì, nje ndú gii
'dèè gí, bìn̄di ndú gii ki ta ngèlè kpùkù ya gí m̀
ndú tí b̀andò tí nó náa à kú nì mítí a T̀azo-m̀i-
Sólómònì nò. ¹² Piyétòrò mâ gii ò bà kaa ndâ
'duù tí nó gí gítí ndú, yí gii 'dè có ji ndú máa,
«Yo kú si nje yo tí nga gítí i tí nó mbe bàkà tí nó
tacó yè, ndâ Ìzìriyéli? Yo kú dongbo ̀ro yo gítí
ze tacó yè? Yo koro có máa, 'dakò tí nó kú nò
nó 'do gbí 'dóó wotí m̀ ze? Yí kú nò nó 'do gbí
'dóó bà nìkì ze? ¹³ A Mbíri m̀ Àbìráámò, tí Mbíri
m̀ Ìzákò, tí Mbíri m̀ Jàkóbè, tí Mbíri m̀ ndâ ká
gù yo, ká bàkà i tí nò, tacó bà te duù mítí Bòò
m̀ wó Jézù, tí gbèè Jézù tí nó náa yo táánò kpi
ngbàngà tí wó, máa, à 'ví zi yí gí nò, Jézù tí nó
náa yo táánò bè yí mí kùro Pilátò nò, Jézù tí nó
náa Pilátò táánò 'dè có ji yo máa, yì bà njaanga
yí 'do gbí zàà gí, káa yo gii biya có m̀ Pilátò gí.
¹⁴ Yo gii biya 'duù tí nó ta ndi vò i tí wó wálá, tí
'duù ñìnó jáá nó gí. Yo gii yòngò Pilátò máa, yí

njaanga a mbe zi ku 'do gbí zàà, ¹⁵ bìndi yo gii zi mbe je 'válá ji ndâ 'duù gî. Káa Mbíri gii 'vala yí 'do gbí ku gî. Ze a ndâ mbe 'dè yúcó gítí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò. ¹⁶ Káa à kpónó káa gbèe Jézù tí nó náa yo táánò bè yí ji ku nó ká 'vala 'dakò tí nó á kuu kùro yo, náa yo ò yí ni ngbáràngà'i gî nó, á 'do gbí có bà tee njembí ze á mítí wó tí Jézù. A bà tee njembí ze á mítí Jézù nò ká je wotí ji 'dakò tí nó náa yo kpónó kù ò yí nò.

¹⁷ «Káa ye kpónó ò ni gî, ndâ ná'vindí ye, máa, yo ta ndâ gba mì yo táánò ò i tí nó náa yo kù bàkà nò ni lá. ¹⁸ Káa ònò táánò a 'bí ò a i náa a Mbíri ká bàkà éno, tacó wàa ndâ có tí nó náa yí tí Mbíri táánò tuu ta ndâ mbe 'dòkò có mì yí éno máa, Bindi-Mbíri bà kònò sé'i nó, 'ví dù tí tí yúcó. ¹⁹ À má éno, yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò kpokèjì mì yo gî. Yo 'visì tí yo gí mì Mbíri, tacó wàa yí 'ví toro ndâ vò i mì yo gî. Delè tacó wàa, ndoo 'ví 'de ta lambu gúlúsù pípiri 'do mì Mbe tí ndoo tacó bà 'dè njembí ndoo, ²⁰ wàa yí 'ví tuu ta Jézù tí nó tí Bìndi wó tí Mbíri náa yí cu 'bì wó mítí wó tacó tí yo sàa gî nó ji yo. ²¹ Yí tí Jézù bà dù ká gbíri yee tí o bà gí ndâ i muu to tí nó 'dáa gî tí ndâ ngú i, go có tí nó náa Mbíri dígísèé tuu ta ndâ tó mbe 'dòkò có mì wó gí gí kò ta kò gbí o mì ndâ ká gù yo nò. ²² Tacó kòkò Mòze náa yí 'dè dígísèé éno máa,

◀Mbe tí ndoo tí Mbíri bà bàkà 'bí 'duù tí mbe 'dòkò có mì wó go ye nó ji yo.

'Duù tí nó bà dù a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'dóó ná'vindí yo.

Yo 'ví 'di ndâ có ñìnó náa yí kèjì gí bà 'dè ji yo
nó 'dáá gî.

²³ Áá bà mò 'duù ñìnó mbe 'di có mì mbe 'dòkò
có mì Mbířì tí nò lá nó 'do gbí òkò tí ndâ
'duù mì Mbířì gî.>

²⁴ «À má ta bà 'dè có ta yúcó, Sàmùwélè tí mbe
'dòkò có mì Mbířì, gii je ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì
Mbířì 'dáá gî mbe gí gí tàkò wó nó dígísèé 'dáá
gî, kú 'dè có tù ta 'bì ndú ká gítí o bà co ndâ ři
tí nò. ²⁵ Yo a ndâ mbe zèè mbèlè bìndi ndâ mbe
'dòkò có mì Mbířì. Yo a ndâ 'viì gbí mbelè tí nó
náa Mbířì dígísèé ñjù ta gù ndoo tí Àbìráámò ta
o tí nó náa yí 'dè ta có ji Àbìráámò éno máa,
<Ye tí Mbířì bà cù 'dé ngo cù ye mítí ndâ 'duù
muu to tí nó 'dáá gí ta řè mì ndâ 'viì-gù mì
lo,> nò.

²⁶ Mbířì táánò cu 'bì wó mítí Bòò mì wó, bìndi
yí gii tuu yí kpédélé'i gí bà cù 'dé ngo cù wó mítí
yo, ta bà 'viì muu yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí
'do tí ndâ vò i mì yo.»

4

Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà

¹ Káa si ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gbí-gbi kú 'dè
có ji ndâ 'duù, ndú mâ gii zeke'o, ndú gii ñò ndâ
'bí bu-Mbířì mì ndâ Jùdèyà, ta kùro ndâ mbe kú
kpolo tí 'bá-Mbířì, gii je ndâ Sàdùkáyò, tí ndâ 'bí
řa 'duù gbí òkò tí ndâ Jùdèyà mbe ùnje gítí bà
'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá, gbo ndú
gbířì gî. ² Có tí nó mbe kpolo tàkòcò ndâ kpo-
kpò 'duù tí nó náa ndú gii ya tí gítí ndâ Piyétòrò

ta Jòvànì nò a có bà nìbà i mì ndâ Piyétòrò ta Jòvànì jì ndâ 'duù gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, náa ndú kù kò ta kò jì ndâ 'duù enó máa, Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî nò. ³ Ndú bà-i-nò gii kaa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ya tí gí gbí zàà, wàa à 'ví gii 'viiki gbí có mì ndú ta 'bí yé, tacó ɾi ta o tí nò ta gî. ⁴ Káa ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe 'di ndâ có tí nó náa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'dè ta 'dè'o tí nò nò gii ùnje gítí có mì Jézù gî. Muu ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gî tókò mítí ndâ ká ñinó ta o tí nò gii dù dè gítí ndâ 'dakò álifi vô.

⁵ Yé mâ gii too gî, ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ mbe nìbà tàkii mì ndâ Jùdèyà, gii kili mí Jèrùzàlémè, ⁶ ta ndâ Ánà (tí 'bí ká Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndú náa ngáángbá gba mì ndò Ròmánò mò yí 'do gbí nèté gî), gii je Kàyífà, gii je ndâ Jòvànì ta Àlèsándòrò, ta ndâ 'bí 'duù náa rẹngbó bà jò ndú 'do a i tí ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri. ⁷ Ndú gii tuu tú gí tàkò ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'do gbí zàà. À mâ gii kaa ndú gí tí gí kùro ndú gî, ndú gii kaa ndú mí gbí uù, bìndi ndú gii 'bìtá bà 'vee gbí nje ndú máa, «Yo bàkà i tí nò ta ɲa kpokèjì ngàyi? Yo bàkà i tí nò ta ɲa wotí mì yè? Rẹ 'duù tí nò mbe je wotí tí nò jì yo nò a 'di?»

⁸ Káa Bèri-mì-Mbíri gii je wotí jì Piyétòrò me gbolò, bìndi yí gii 'visì có jì ndú máa, «Yo tí ndâ gba mì ndâ 'duù, gii je yo tí ndâ kpo 'duù, ⁹ yo wúnó má kù 'vee gbí nje ze a i gítí có nambeè tí nó náa ze bàkà jì 'dakò tí nó táánò mbe kù ɾi ta to nó, yo má kù 'vee a kpokèjì bà 'vala yí mì

ze, ¹⁰ tàkòcò ye peteke gítí bà 'visì có ji yo tí ndâ gba, ta ndâ kpo 'duù, ta yo tí ndâ kòtí Ìzìrìyélì 'dáá gî, ngé ma, máa, ze 'vala 'dakò tí nó ta ɾè mì Jézù tí nó tí Bìndi-Mbírì mbe gî 'do Názàrètì nô, Jézù tí nó náa yo táánò gbì yí mítí njèèkpè mù, káa Mbírì gî 'vala yí 'do gbí ku gî nô. 'Dakò tí nó wúnó kù ɾò tíyò kùro yo ta sé'i cee mbéé 'do tí wó gî nó a i ta ɾè mì wó tí Jézù, ¹¹ tí díí tí nó náa à cu có gítí mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, <Díí tí nó náa yo tí ndâ mbe bì 'bá bè gî nó,

ká gî tí yú díí bà sè tà 'bá.>

¹² Tacó à nì ɾè 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù muu to tí nó ji ndâ 'duù máa, yí a mbe 'vala ndoo, á bindi ɾè wó nò lá.»

¹³ Nje ndâ gba ta ndâ kpo 'duù gî 'dèè gítí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gî. Ndú mâ gî 'viiki ɾèngbó ndú gbí òkò tí ndú, ndú gî nò ndú ni ká tí ndâ 'duù sínò jé mbe ki tí ndú njewu ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà tàkìì mì ndâ Jùdéyà lá ni gî. Ndú delè gî nò ni gî máa, ndú táánò kù dù a i ta Jézù.

¹⁴ Káa ndú mâ gî nò 'dakò tí nó náa ndú 'vala yí nó kù ɾò tíyò ɾègbà tí ndú, bà 'dè có gî dù káa kpò ndú gî. ¹⁵ Tacó éno, ndú gî 'dè có ji ndú máa, «Yo yèè 'do gbí ngbàngà gí ndiì tacó wàa ndâ gba 'ví waa ta có.»

¹⁶ Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì mâ gî yèè 'do gbí ngbàngà gí ndiì gî, ndâ gba gî 'bìtà bà 'viiki gbí có mì ndú, máa, «Ndoo kpónó 'ví bàkà a ɲa yè ta ndâ 'dakò tí nó? Tacó ndâ 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gî nò ɲa tende seɾè tí nó náa ndú bàkà nó gî. Káa ɲìnò a i ɲìnó mbe je kponje 'do nje ndoo gî nó ká nò. ¹⁷ I ɲìnó náa ndoo kpónó bà ni bà

bàkà gî nó káa bà ọ̀ bà 'vèè có serè tí nó gí kùro, ta bà ci ndú máa, ndú káká'i 'ví nì ẹ̀ Jézù tí nò jì 'bí 'duù lá.»

¹⁸ Ndâ gba mâ gii 'viiki gbí có mì ndâ Piyétòrò ta Jòvànì cee gî, ndú gii tè'é tí ndú, bìndi ndú gii ci ndú, máa, «Ndòngbú tí yo bà nìbà i jì ndâ 'duù ta ẹ̀ Jézù 'ví dù káa yí nò.»

¹⁹ Káa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gii 'visì có jì ndú, máa, «Yo koṛo muu yo, yúco kùro Mbíri má a bà 'di có mì yo mì ze á co tí bà 'di có mì wó tí Mbíri, wàa ze 'ví 'di ndòngbú có ñinó náa yo bà 'dè jì ze nò. ²⁰ Tacó ze bà ọ̀ tíyò 'do tí bà ma có i tí nó náa ze ọ̀ ta ọ̀ ze gî nó wálá. Ze delè gítí bà nè nje ze a 'do tí bà ma có tí nó náa ze 'di ta tù ze gí nò wálá.»

²¹ Káa ndâ gba gii ci ndâ Piyétòrò ta Jòvànì káká'i, máa, «Ndòngbú tí yo.» Ndú 'de kpokèjì bà waa có mítí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ta o tí nò lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gî ta o tí nò kù ùlù Mbíri tacó i tí nó mbe bàkà tí nò.

²² 'Dakò tí nó náa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì bàkà serè tí nò mítí wó nò a 'duù ta ndoò tí wó ndii zì'duù-só gí.

Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'deke tí ndú jì Mbíri

²³ À mâ gii njaanga ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'do gbí zàà gî, ndú gii ya gí 'bá, bìndi ndú gii 'vanda ndi ndâ có tí nó náa ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-'duù-'bá, 'dè jì ndú nó jì ndâ 'bí ka ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù. ²⁴ Ndâ ka ndâ Piyétòrò ta Jòvànì mâ gii 'di ndi ndâ có tí nò, ndú gii 'deke tí ndú ta njembí ndú gbaànjé jì Mbíri éno máa,

«Áá Mbe tí ze, tí mbe suu tàrì, ta to tí nó, ta ndâ kpo-kpò ngo. A wò ká suu ndâ i gbìrì, ta ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tà ndâ kpo-kpò ngo 'dáá gî! ²⁵ A wò dígísèé ká tuu Bèrì mì lo tí Mbìrì gí bà wu có mí gbí nje gù ze tí Dàvídè, tí bòò mì lo, bìndi yí gù 'dè có éno máa,

«Ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó kù luguu tí ndú ta gbínje tacó yè?

Ndâ 'duù kù koṛo có gítí ndâ i ñinó ta gbí ndú wálá nó tacó yè?

²⁶ Ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó kù ja gó, bìndi ndâ kpo-kpò 'duù kùṛo ndâ 'duù kù toko có gítí Mbe tí ndoo.

Ndú delè kù toko có gítí 'Duù mì Mbìrì á tí Bìndi-Mbìrì nò.»

²⁷ «Có tí nó náa Dàvídè 'dè nó dú gù bàkà tí gí. Tacó ndâ Èródè ta Pónísìyò Pilátò táánò gù toko có ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, ta ndâ Ìzìrìyélì mí gbí gbata tí nó, gítí Jézù tí Bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí, náa wò je yí tí Bìndi lo tí Mbìrì nò. ²⁸ Ndú dígísèé toko có tí nó ká tacó bà bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí náa wò ta wotí mì lo tí Mbìrì koṛo có gítí ndú cee sàà gí, máa, ndú kèjì gí bà bàkà tí nó. ²⁹ Nògí, koṛo muu lo gítí ndâ cí tí nó náa ndú ci ta ze nò, Mbe tí ze. Konì ndâ bòò mì lo, tacó wàa, ndú 'ví ma có mì lo ta yú njembí ndú. ³⁰ Ya'va 'bì lo, wàa wò 'ví 'vala ndâ mbe nò'o. Wàa, wò delè 'ví bàkà ndâ seṛè, ta ndâ i ñinó mbe 'dèè nje ndâ 'duù gí nó, ta rè mì Jézù tí Bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí nò.»

³¹ Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù mâ giì 'deke tí ndú ji Mbírì cee gí, to giì tanga tí tí bándò tí nó náa ndú kili mítí nô. Bèri-mi-Mbírì bà-i-nò giì je wotí ji ndú me gbolò, bindi ndú giì 'bità bà ma có mì Mbírì ta gúku tí ndú wálá.

Cè ña bà 'vala ndò mì ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jézù

³² Ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí ta o tí nò giì ẹre gba có mì ndú ká gbaànjé, ta vò njembí gbí òkò tí ndú wálá. 'Bí 'duù delè mbe nì, «I mì ye,» gítí 'dóó i mì wó ta o tí nò gbí òkò tí ndú wálá. Ndâ i ñinó náa ndú kili nó 'dáá gí tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí. ³³ Ta o tí nò, ndâ tú mì Jézù giì dù kù ma có bà 'vala ndi Mbe tí ndoo tí Jézù 'do gbí muu'dú wó ta wotí ká tí. Mbírì delè giì cù 'dê ngo cù wó me gbolò mítí ndú 'dáá gí. ³⁴ 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe wa i ta o tí nò wálá, tacó ndâ 'duù ñinó gbí òkò tí ndú ta to njí kuu mì ndú, ta ndâ 'duù ñinó ta 'bá kuu mì ndú nó, giì sì ndâ i tí nò gí 'dè, ³⁵ bindi ndú giì kaa mboo tàkò ndâ i tí nò ji ndâ tú mì Jézù. Ndâ tú mì Jézù giì njèè ji ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe yé gbí òkò tí ndú náa à 'ví je ji ndú nô.

³⁶⁻³⁷ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí 'viì kòtí Lévi náa a jò yí mí Kípùrù, ta ẹrè wó a Jùzépè, náa ndâ tú mì Jézù kù ni mítí wó a Bàrànába (gbí ẹrè tí nó máa, «Mbe je wotí gítí i»), giì sì njí mì wó gí 'dè, bindi yí giì kaa i gbí ji ndâ tú mì Jézù tacó bà njèè ji ndâ 'duù.

5

Ndâ Anànyà ta Sàfírà

¹ Ta 'bí o gbaànjé, ndâ 'bí 'dakò ta ɾè wó a Ànàníyà, ta nawù wó ta ɾè wó a Sàfírà, gii toko có mì ndú, bìndi ndú gii sì to nǝí mì ndú gí 'dè. ² Bìndi Ànàníyà gii je káa tí mboo tàkò nǝí mì ndú náa ndú sì gí 'dè nó ya tí ji ndâ tú mì Jézù, káa nawù wó 'di gbí i tí nò náa yí bàkà nò ngbàrángà'i gí.

³ Ànàníyà mâ gii di ta i tí nò tí ndâ tú mì Jézù, Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Ànàníyà, Gba-wàtà jèjèèkè tí wó mí gbí njembí lo tí ɲa ɲìnó náa wò gii ngùù tí mboo tàkò nǝí mì lo gí, bìndi wò gii 'dè 'véɾè ji Bèri-mì-Mbíri tacó yè? ⁴ Táánò kùɾo bà sì nǝí tí nò mì lo gí 'dè, à me 'dóó nǝí mì lo lá? Káa, wò tà kpèti mâ gii sì gí 'dè gí, mboo tàkò me i mì lo tacó wàa wò 'ví bàkà tí go có mì lo gbí njembí lo lá? A yè ká a tàmuu lo gítí bà bàkà ɲa i tí nò? Wò 'dè 'véɾè tí nò me ji ndâ 'duu lá, wò 'dè a i ji Mbíri.»

⁵ Ànàníyà mâ gii 'di có tí nò náa Piyétòrò 'dè ji yí nò, yí gii 'va tí wó to tí yú ku. Bìndi gúku gii zèè ndâ 'duu tí nó mbe 'di có i tí nò mbe bàkà tí nò nó 'dáá gí. ⁶ Ndâ 'vii-'dakò bà-i-nò gii oloko gí yaà, bìndi ndú gii yili yí gí. Ndú gii te yí gí sè, bìndi ndú gii duu yí gí.

⁷ Ndâ 'duu mâ gii dù á bìndi bà te ku Ànàníyà gí sè nò ndi-ndi-ndi éno, ndú gii ɲò Sàfírà ɾi gí tàkò ndú tà'i gí. Káa yí ɲò i tí nó mbe bàkà tí á kùɾo wó kà nó ni lá. ⁸ Káa Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Ŋìnó wálá a kábà mboo tàkò nǝí mì yo náa yo sì gí 'dè nó ká nó, Sàfírà? 'Dè yúco mì lo je wàa ye 'ví 'di gi!»

Káa Sàfírà gii 'visì có ji Piyétòrò máa, «Ìyoo, à 'dáá gí nò a yí .»

⁹ Káa Piyétòrò gii 'visì có ji Sàfírà máa, «Yo ta kù lo toko có gítí bà tala Bèri-mì-Mbíri gí! A yè ká a tàmuu yo gítí bà bàkà ña i tí nò? Wò 'di wo tí ndâ 'duù tí nò kèjì nò gí? Ndú kpónó kù gí nò 'do bà duu ku kù lo. Ndú kpónó bà te wò gí sè delè!»

¹⁰ À káa póó bà cee có tí nò gbí nje Piyétòrò, Sàfírà ngé gii 'va tí wó gbàràsà to kùro wó tí yú ku. Ndâ 'vii-'dakò tí nó mbe gí 'do bà duu ku Ànànyà nó mâ gii rì gí tà'i, ndú gii 'de Sàfírà cì delè gí. Ndú bà-i-nò gii te yí gí sè, bìndi ndú gii duu yí mí rẹgbà tí 'dakò mì wó. ¹¹ I tí nò gii te gúku mítí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta ndâ 'duù ñinó mbe 'di tà wo nó 'dáá gí ngé ndii gí.

Ndâ serè

¹² Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù má gii ya gí bà 'deke tí ndú ji Mbíri gbí ndâ o tí nò, ndú kù gii kili ká ta bà muu ndú mítí 'bí bándò gbí ndùgù 'bá-Mbíri náa à kù nì mítí a Tàzo-mì-Sólómònì. Ndâ tú mì Jézù gii dù kù bàkà ndâ serè, ta ndâ kpo-kpò i mbe kù tubà wotí mì Mbíri ji ndâ 'duù.

¹³ Tacó éno, gúku gii kpò ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù lá nó 'do tí bà yuu tí ndú gí gbí òkò tí ndú gí. Kpétí ká éno, ndâ 'duù gii wu gbí ndú ngé ndii gí. ¹⁴ Káa, muu ndâ 'dakò ta ndâ nìi mbe ùnje gítí có mì Jézù gii àdì me gbolò.

¹⁵ Ndâ 'duù Jèrùzàlémè mâ gii ñò ndâ serè tí nó náa ndâ tú mì Jézù kù bàkà nó, ndú gii tuṛu ndâ mbe nò'o mì ndú, ndú gii sii ndú kpìrì'vii ta

seè kpokèjì, tacó wàa, Piyétòrò má kù ndii ta nó, wàa wòò tàzo wó 'ví có muu ndú. ¹⁶ Ndâ 'duù delè giì turu ndâ mbe nò'o mì ndú, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó me mbè 'do gbí ndâ gbata ñinó dê-dê ta seè Jèrùzàlémè nó, giì tí ji ndâ tú mì Jézù, bìndi ndú giì 'vala ndú 'dáá gî.

À mèèkè'i tí ndâ tú mì Jézù

¹⁷ Ju kii giì te ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ 'duù mì wó tí ndâ Jùdéyà ñinó mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó, gí tàkò ndâ tú mì Jézù. ¹⁸ Ndú bà-i-nò giì zèè ndú, bìndi ndú giì kaa ndú mí gbí gbolò zàà. ¹⁹ Káa o mâ giì bèè gî, basillì mì Mbíri giì njaanga njekèjì zàà tàkò ndú, bìndi yí giì kaa ndú gí sè. ²⁰ Yí giì 'dè có ji ndú máa, «Yo njè nó ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, wàa yo 'ví ma có gítí ngú ña 'válá tí nó ji ndâ 'duù.» ²¹ Ndâ tú mì Jézù giì njè nó ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bìndi ndú giì 'bità bà ma có ji ndâ 'duù si yé kù bàkà bà ngbaranga to.

Yé mâ giì too gî, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ 'duù mì wó, ta ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà, giì kilì muu ndú ta ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Ìziriyèlì 'dáá gî. Ndú bà-i-nò giì tuu tú ya tí gí gbí zàà, máa, à kaa ndâ tú mì Jézù kà nó gí tí gí gbí ngbàngà kùro ndâ yì. ²² Ndâ kùro ndâ mbe kpòlò tí ndâ 'duù gbí zàà tí nò náa a tuu ndú nò má giì yee gbí zàà kà, ndú giì 'de ndâ tú mì Jézù tà'i lá. Bìndi ndú giì dele ndi ndú ya gí bà 'dè có ji ndâ kpo-kpò 'duù tí nó mbe tuu ndú nó, máa, ²³ «Ze 'de njekèjì nè tí rítí-rítí gî, ta ndâ mbe ù njekèjì zàà kuu gbí nètè mì ndú, káa, ze

mâ giì njaanga njekèjì, ze giì 'de gbèe 'duù tà'i kà lá.»

²⁴ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta kùro ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri, mâ giì 'di có tí nò, muu ndú giì ẹre tí gítí ọa i tí nò mbe bàkà tí nò gí. ²⁵ Káa ndú mâ giì zeke'o, ndú giì ọò 'bí 'dakò yee tí ndú ta ngú có éno máa, «Ye ọò ndâ 'dakò tí nó náa yo zèè ndú mí gbí zàà nó kù nìbà i ji ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri kàzô.» ²⁶ Gbolò 'duù kùro ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri mâ giì 'di có tí nò, yí giì ọuka ndâ 'bí 'duù mì wó, bìndi ndú giì ya ta ndú gí bà kaa ndâ tú mì Jézù gbí pétékè có gí tí gí kùro ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà. À tí ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri ta o tí nò a gúku éno máa, ndâ yì má gbùrùngà ndâ tú mì Jézù, ndâ 'duù bà 'vaka ndâ yì ta díí.

²⁷ Ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri mâ giì yee ta ndâ tú mì Jézù kùro ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gí, Kùro ndâ bu-Mbíri giì do mítí ndú, ²⁸ máa, «Ze táánò ci yo kpolo ma, máa, ndòngbú tí yo ta bà nìbà i ji ndâ 'duù ta ọè 'dakò tí nò 'ví dù ká yí nò. Káa, sè tù 'duù kpónó Jèrùzàlémè nó mbe 'di bà nìbà i mì yo lá nò wálá. Ze delè giì ọò goólá yo ẹre muu yo mítí có bà kaa nderè có ku 'dakò tí nò mí muu ze gí nò! À má éno, yo 'dè nderè ọa nèté mì yo nò ji ze.»

²⁹ Káa ndâ Piyétòrò ta ndâ 'bí ka wó tú mì Jézù giì 'visì có ji ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ze bà 'di kpédélé kùro a có mì Mbíri má kózò gí, ze 'ví giì 'di có mì ndâ 'duù. ³⁰ Áá táánò a Mbíri mì ndâ ká gù ze ká 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó, káa a yo táánò ká zi yí ta bà gbí yí mítí njèèkpè

mû. ³¹ Káa Mbíri kpónó gii te yí mí gbí kù'bì mì wó tí Mbíri, máa, yí dù tí kùro ndâ 'duù, wàa yí delè 'ví dù tí mbe 'vala ndâ 'duù, tí mbe 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì mì yí tí Mbíri, tí 'duù tí nó náa Mbíri bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ Ìzìriyéli 'dáá gí a i ta rẹ wó nò. ³² Ze a ndâ mbe 'dè yúco gítí ndâ i tí nò, ze ta ndâ Bèri-mì-Mbíri, tí i-nambeè tí nó náa Mbíri kú je jì ndâ 'duù nìno mbe 'di có mì wó tí Mbíri nò.»

³³ Có tí nò náa ndâ tú mì Jézù 'visì nò gii dù goolá ndú cu a wu mítí ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà. Tacó éno, ndú gii bàkà a có bà ziki ndâ tú mì Jézù gítí có tí nò.

Gàmàliyéli jukì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà 'do tàkò ndâ tú mì Jézù

³⁴ 'Bí kpo 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ka wó gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà, tí mbe kpolo tí tàkì mì ndâ Jùdéyà, ta rẹ wó a Gàmàliyéli, tí gbolò mbe kú nìbà tàkì mì ndâ Jùdéyà jì ndâ 'duù, náa ndâ Jùdéyà 'dáá gí kú te duù mítí wó, mâ gii nò ndâ có mì ndâ 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà zò muu wó dúú-dúú lá, yí gii a gí yaà, bìndi yí gii 'dè có jì ndú éno máa, à kaa ndâ tú mì Jézù 'do gbí ngbàngà gí ndiì gàà kózò gi. ³⁵ À mâ gii bàkà go có mì wó nò gí, yí gii 'dè có jì ndâ ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ndâ 'dakò! Yo kpolo tí yo tí kpoò gítí ña i tí nó náa yo kú kojo có gítí bà bàkà ta ndâ 'duù tí nó nò. ³⁶ Ye kú 'dè có tí nó jì yo, tacó ye ki 'bì ye gítí ndâ mbe bàkà ña i tí nó náa ndâ 'dakò tí nó kpónó kú bàkà nò kí-ki; 'bí 'dakò dígísèè ta rẹ wó a Tèwùdàsì, luguu

tí wó máa, yì ma. Bìndi ndâ 'duù go zi'duù-vô ta bà nà'ò (400) ká gii tè gí tàkò i-mâ mì wó nò. À mâ gii zi Tèwùdàsì gî, ndâ 'duù mì wó nò gii 'vaaka gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî. À gii dù maa nò a bà zi nje ndú ká nò. ³⁷ Bìndi Tèwùdàsì nò, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Júdá, tí 'duù Gàliléyà, dígísèé gbí o bà 'deke muu ndâ 'duù nó gii jèjèèkè cèe tí wó, máa, ndâ 'duù 'ví nò a yì, si Mbírì mí to. Ndâ 'duù gii ki gí tàkò wó kí-ki. À mâ gii zi yí delè gî, ndâ 'duù mì wó gii ta'va léé gî.

³⁸ «À má éno, có mì ye gbí njembí ye ji yo kpónó máa, yo si ndâ 'dakò tí nò mí bàndò mì ndú. Yo si ndú 'ví ya . Tacó rẹngbó i tí nò náa ndú kpónó kù bàkà nò má 'bì 'do mì 'duù, nje bà zi ta kpéetí wó. ³⁹ Káa, à má dú káa yúco máa, nètè tí nò náa ndú kù bàkà nò a nètè mì Mbírì, yo bà kpò ndú wálá. Yo delè bà 'de tí yo kù jòò gbí có a i ta Mbírì.»

Có tí nò náa Gàmlìyèlì 'dè nò gii ya gí gbí muu ndâ 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà gî. ⁴⁰ Ndú bà-i-nò gii tè'é tí ndâ tú mì Jézù gí kùro ndú. Ndú mâ gii gbì ndú gî, ndú gii ci ndú, máa, «Ndòngbú tí yo ta bà ma có ji ndâ 'duù ta rẹ Jézù 'ví dù ká yí nò.» Bìndi ndú gii dò 'bì 'do tí ndú gî.

⁴¹ Ndâ tú mì Jézù gii njè nó 'do kùro ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà ta pétékè tàkòcò ndú, tacó Mbírì nò ndú 'vii tí ndâ 'duù mbe kònò sé'i ta rẹ Jézù gî. ⁴² 'Do gbí rì tí nò, ndâ tú mì Jézù gii dù kù ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ta rì 'dáá gî gbí ndùgù 'bá-Mbírì, delè ta ndi 'bá mì ndâ 'duù, máa, Jézù a Bìndi-Mbírì, ta 'bí 'duù mbe tù 'bì wó gí tà ro ndú gbaànjé wálá.

6

Bà ɾuka ndâ 'duù tí ndâ mbe konì ndâ tú mì Jézù ta nèté

¹ Muu ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii 'bità bà àdì gî, gbínje gii 'bità bà bàkà tí gbí òkò tí ndâ Jùdéyà ñìnó náa a jò ndú me mí 'bá Jùdéyà lá, mbe kú 'dè káa có Ìgìrìgì nó, ta ndâ jíjí'dí-jìgì'dì Jùdéyà á 'do muu có bà njèè i-zó-zò. Ndâ Jùdéyà ñìnó náa a jò ndú mí ndii nó gii 'bità bà 'dè kòlòwò, máa, ndâ jíjí'dí-jìgì'dì Jùdéyà ta ɾi 'dáá gî njèè i-zó-zò ji ndâ nawù ku mì ndâ yì yè ɾo ndâ yì lá.

² Ndâ tú mì Jézù muu'bì-nje só mâ gii 'di có tí nò, ndú gii kili ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gî, bìndi ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Bà jee bà ma có mì Mbíri mì ze mí to, wàa ze 'ví zèè tí kpoò a nèté bà njèè i-zó-zò me dú tacó tí ze lá. ³ À má éno, à ñìkì éno máa, yo tí ndâ ná'vìndì ze ñò ndâ 'bí 'dakò vò-nje só 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ñìnó ta tó ɾè ndú nó, ndú delè 'ví dù tí ndâ 'duù ñìnó náa Bèri-mi-Mbíri je wotí ji ndú me gbolò, delè tí ndâ 'duù ñìnó mbe 'di gbí-o nó, tacó wàa, ze 'ví bàkà ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò. ⁴ Wàa, o mì ze 'ví dù 'dáá gî ká gítí bà 'deke tí ze ji Mbíri, ta nèté bà ma có mì Mbíri.»

⁵ Tàkòcò ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gî gii peteke gítí có tí nò náa ndâ tú mì Jézù koɾo nò ngé ndii gî. Tacó éno, ndú gii cu 'bì ndú mítí Ìsitéfànò tí 'bí 'dakò mbe tee njembí wó 'dáá gî mítí Mbíri, tí 'dakò náa Bèri-mi-Mbíri je wotí ji yí me gbolò, gii je Filípò, gii je Pòròkòrù, gii je Nìkànòrà, gii je Tímònì, gii je Pàràménà, gii je

Nìkòlávù tí 'bí 'dakò náa ɲa wó me Jùdéyà lá mbe gí 'do gbí gbata Àndiyókì, mbe kaa tí wó gí gbí tàkì mì ndâ Jùdéyà kùro bà gí yí tí mbe tala có mì Jézù gí. ⁶ Ndú gii kaa ndú ta bà muu ndú vô-nje só nò ji ndâ tú mì Jézù. Ndâ tú mì Jézù mâ gii 'deke tí ndú ji Mbírì tacó tí ndú gí, ndú gii bàkà ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò ji ndâ 'duù bìndi ndú.

⁷ Có mì Mbírì gii dù kù ɾèjì bìndi bà 'viindi có gítí bà njèè i-zó-zò nò tí ɲa ɲinó náa muu ndâ mbe tala có mì Jézù gii ògbù gbí gbata Jèrùzàlémè ngé ndii gí. Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdéyà delè gii 'bità bà ɾu ndi kpokèjì mì Bìndi-Mbírì.

Bà zèè Ìsítéfànò

⁸ Mbírì gii bàkà nambeè ji Ìsítéfànò tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó vô-nje só náa à ɾuka ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò nó ngé ma, ta bà je wotí bà bàkà ndâ kpo-kpò serè mí gbí òkò tí ndâ 'duù ji yí. ⁹ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ Jùdéyà mâ gii ɲò ndâ i tí nó náa Ìsítéfànò kù bàkà nò, ndú gii 'bità bà jòò gbí có ta yí. Ndâ 'bí Jùdéyà tí nó mbe kaa ya gí bà jòò gbí có ta Ìsítéfànò nò gí 'do bàndò bà kili ndâ Jùdéyà ɲinó náa à kù nì mítí a «Bàndò bà kili ndâ i-zógó-zogo ɲinó náa a njaanga wú 'do tí miɾi ndú gí» nô, ndâ 'bí gí 'do gbí gbata Sirínì, ndâ 'bí gí 'do gbí gbata Àlèsàndèríyà á gbí to Másiɾì, ndâ 'bí gí 'do gbí to Silísìyà, ndâ 'bí gí 'do gbí to Ásiyà.

¹⁰ Káa bà 'vii tí ndú ta Ìsítéfànò gii kpò ndú gí,

tacó yí 'di gbí-o ndii ndú me 'dú, delè tacó a Bèri-mì-Mbíri ká kù wu có mí gbí nje wó. ¹¹ Ndú mâ giì ñò éno, ndú giì sì ndâ 'bí 'duù tàbèngiì máa, ndú waaka có ta rẹ̀ Ìsitéfànò éno maa, «Ze 'di kòcò 'dakò tí nó tí Ìsitéfànò nó kù 'dè zu có gítí ndâ Mòze ta Mbíri.»

¹² Na có tí nò, máa, Ìsitéfànò kù 'dè zu có gítí ndâ Mòze ta Mbíri nò, mâ giì 'va tí gbí tù ndâ Jùdéyà, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndú, ta ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndú, ndú giì zèè Ìsitéfànò ya tí gí gbí gbolò ngbàngà mì ndú tí ndâ Jùdéyà. ¹³ Ndú mâ giì yee ta yí kùro ndâ kpo 'duù mì ndú gbí ngbàngà gí, ndú giì waaka ndâ 'vèrè gítí wó ji ndú, máa, «'Dakò tí nó kuu nó ta o 'dáá gí kù 'dè vò có gítí 'bá-Mbíri mì ndoo ji ndâ 'duù, yí delè kù 'dè vò có gítí tàkù mì ndoo. ¹⁴ Ze zèè yí kù 'dè có ji ndâ 'duù éno máa, 'dakò tí nó tí Jézù mbe gí 'do Názàrètì nó kèjì gí bà ki'viki 'bá-Mbíri mì ndoo nó gí to. 'Bí kòcò wó mbe giì 'va tí gbí tù ze delè a ñinó máa, ní gbèè Jézù tí nó a mì yí nò delè kèjì gí bà 'visì tàkù tí nó náa Mòze dígísèè je ji ndâ ká gù ndoo, náa ndú giì 'dòkò kpòò yee tí tí ndoo nó gí.»

¹⁵ Ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà 'dáá gí giì zeke gbí ọ̀ Ìsitéfànò ngbóó gítí có tí nò náa ndú 'di ta rẹ̀ wó nò. Káa, ta o tí nò náa ndú kù zeke ta o gbí ọ̀ wó nò, ndú giì ñò gbí ọ̀ wó kù tòngbaà go gbí ọ̀ basìlì mì Mbíri nò.

7

Kòcò Ìsitéfànò ji ndâ kpo 'duù gbí gbolò

ngbàngà mì ndá Jùdèyà

¹ Ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà má gii 'di kòcò ndá mbe kpì ngbàngà tí Ìsìtéfànò cee gî, Kùro ndá bu-Mbíri, tí gbolò 'duù kùro ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà 'dáá gî, gii 'vee Ìsìtéfànò, máa, «Ndá có tí nò náa ndá 'duù tí nò 'dè gítí lo nò a yúcó?»

² Káa Ìsìtéfànò gii 'visì có ji yí máa, «Ákoo ndá ná'vindí ye! Ákoo ndá bu ye! Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di có mì ye náa ye kpónó kèjì gí bà 'dè ji yo nô. Mbíri tí nó mbe kù tòngbaà ngbèzèè nó dígísèé túbà tí wó ji bu ndoo tí Àbìráámò si yí ta 'bá gbí to Mèsòpótámiyà á kùro bà 'dòkò 'bá mì wó gí gbí gbata Àránì. ³ Bìndi yí gii 'dè có ji yí éno máa, <Njè nó 'do 'bá mì yo gî. Co 'do gbí òkò tí ndá nambe lo, wàa wò 'ví ya gítí to tí nó náa ye bà túbà ji wò nô.> ⁴ Àbìráámò bà-i-nò gii 'dòkò 'bá 'do gbí òkò tí ndá nambe wó gbí to mì ndá 'duù Kàlidiyà go có mì Mbíri nò, ya gí gbí gbata Àránì. Bu Àbìráámò má gii cì gî, Mbíri gii 'dè có ji yí máa, yí 'dòkò ta 'bá gí gí bándò tí nó náa yè tí Mbíri táánò ci yí gítí, náa yo wúnó kù 'vala tí nô. ⁵ Káa Mbíri ta o tí nó waa 'bí lambu to kpèti ká 'várá éno ji Àbìráámò tí 'dóó ñìndi wó gítí m̀ri wó lá. Mbíri gii ci Àbìráámò a i éno máa, <Ye tí Mbíri bà je to tí nó ji yo ta ndá 'viì bìndi lo.>

«Gbèè 'viì go mè gbí u tì nó ta o tí nó, náa Mbíri ci tí ta Àbìráámò nò, mì Àbìráámò wálá. ⁶ Káa 'dóó kòcò Mbíri ji Àbìráámò ta o tí nó éno máa, <Ndá 'viì-gù lo bà dù tí ndá mbe 'dó-'do á

'bá mì ndâ tende ña ndâ 'duù. Ndâ tende ña ndâ 'duù tí nò bà gii bàkà bòò mí tí ndú, ndú bà toño nje ndú ta to ta ndoò zi'duù-vô ta bà nà'ô (400).
⁷ Káa, a ye tí Mbíri ká bà waa có mí tí ndâ 'duù tí nò á muu ndú. Bìndi ndâ 'duù mì ye bà gii 'do 'bá mì ndâ ku'dì gí bà bàkà i ji ye tí Mbíri á mí bà-i-nô.> ⁸ Mbíri gii 'dè có ji Àbìráámò máa yí ya gí gbí gázâ tacó bà tubà máa ndâ yí tí Mbíri toko nambeè ta yí gí. Tacó éno, Àbìráámò mâ gii jò Ìzákò, yí gii waa yí ta sili vô-nje ta'ô bìndi bà jò yí. Ìzákò mâ gii jò Jàkóbè, yí delè gii bàkà ká éno. Jàkóbè delè gii bàkà ká éno mí tí ndâ 'vii mì wó muu'bi-nje só tí ndâ ñengbó mbe jò ndâ ña ndâ Ìzìrìyèlì muu'bi-nje só nò.

⁹ «Káa ndâ 'bí 'vii mì Jàkóbè gii sì ná'vindí ndú Jùzépè gí 'dè tí bòò ji ndâ 'duù ya tí gí Mási ri ta kii gí. Káa Mbíri ta o tí nò kuu tàkò Jùzépè. ¹⁰ Yí gii ñò yê ro wó, yí gii je muu ji yí tí ña ñinó náa go có mì wó gii dù tí Fàràyónè (gbí máa, gbolò gba mì ndâ 'duù Mási ri) ngé ma. Tacó éno, yí gii te Jùzépè tí kùro ndâ kpo-kpò 'duù mì wó Mási ri 'dáá gí, delè tí mbe kpolo tí ndâ 'duù, ta ndâ 'dóó i-'bá mì wó tí gbolò gba.

¹¹ «Ta o tí nò náa Jùzépè kuu tí Mási ri nò, làngàwìrì gii tè to. Ndâ 'duù Mási ri ta ndâ 'duù Kánàni gii ze'vere ta go zé'verè-zé'verè. Ta o tí nò, làmbu 'bí i tacó bà ro mí tí tí ndâ ká gù ndoo ngé éno gí wálá. ¹² Jàkóbè mâ gii 'di có cù gí Mási ri, yí gii tuu ndâ ká gù ndoo gí kà. ¹³ Gbí kpédélé nó mì ndú nò, Jùzépè tubà tí wó ji ndú lá. Yí gii tubà tí wó ji ndâ ná'vindí wó a i gbí bà só bà ya ndú gí Mási ri, bìndi yí gii tù ta bà tí ndú

ji gbolò gba mì ndâ 'duù Másìrì. ¹⁴ Jùzépè bà-i-nò gii tuu tú gí tàkò bu wó Jàkóbè, ta ndâ sè ná 'vindí wó, ta ndâ 'viì mì ndú 'dáá gî. Muu ndâ kòtí Jàkóbè ta o tí nò 'dáá gî a ndâ 'duù zi'duù-ta'ô-nje muu'bi nje-muu'bi vô (75). ¹⁵ Ndâ Jàkóbè ta ndâ ká gù ndoo gii mù 'dáá ká mí Másìrì, ¹⁶ káa a duu ndú mí kà lá. À tɔɔ ku ndú ya tí gí bà duu a i mí 'bá bìndi ndú gbí gbata Sèkímì mítí 'bí bàndò bà duu ku ná Àbìráámò sì 'do mì ndâ 'viì mì Àmórà tí bu Sèkímì.

¹⁷ «O bà bàkà go cí tí nó náa Mbírì ci ta Àbìráámò kácá-kácá nó mâ gii dooko gî, ndâ 'duù mì ndoo gii jò àdì mí Másìrì ndii ñínò sàa kùɔo nó gî. ¹⁸ Ta o tí nò, 'bí ngú gbolò gba mbe ñò Jùzépè ni lá gii le bèrè mì ndâ 'duù Másìrì. ¹⁹ Ngú gba tí nò gii pɛɛ ndâ ká gù ndoo pɛɛ-pɛɛ. Yí mèèkè'i tí ndâ ká gù ndoo ta bà 'vaka ndâ dó 'viì mì ndú 'do 'bí ndâ nawu ndú gí 'dè, tacó wàa ña ndú 'ví mì gî. ²⁰ Nìno a gbèe vò o tí nó náa à jò Mòze gbí nô. À me ña banga tí lo tí dó 'viì á gbí ɔ Mbírì lá! Ndâ nawu Mòze gii nguù yí mí tà'i ta pì ta'ò. ²¹ Bà nguù yí mâ gii kpò ndâ nawu wó gî, ndú gii te yí gí sè 'do tà'i. Nájú gbolò gba mì ndâ 'duù Másìrì bà-i-nò gii 'de yí. 'Viní tí nò gii te yí, bìndi yí gii ko yí kpòlo tí 'dóo 'viì mì wó. ²² À gii kpòlo yí ta bà ñìbà bà 'di gbí-o mì ndâ 'duù Másìrì 'dáá gî ji yí, bìndi yí gii gí tí gbolò muu-có, delè tí gbolò mbe bàkà ndâ i.

²³ «Mòze mâ gii gí tí 'dakò ta ndoo tí wó zi'duù-só gî, yí gii kòɔ có bà co wɔɔ ya gí mì ndâ nambe wó tí ndâ Ìzìrìyèlì. ²⁴ Yí mâ gii ya gí mì ndâ nambe wó, yí gii ñò 'bí 'duù Másìrì kù mèèkè'i

tí 'bí Ìzìrìyélì. Yí gii yuu tí wó gí gbí có tí nò, bìndi yí gii zi 'duù Másìrì tí nò muu nambe wó Ìzìrìyélì tí nò gí. ²⁵ Mòze ta o tí nò si éno máa, ndâ nambe yì nò ni gí máa, a Mbírì ká tuu yì gí bà njaanga wú 'do tí miṛi ndú. Keèlá, ɲa có tí nò gbí muu ndú wálá.

²⁶ «Ta 'bí yé bìndi ɲinó, Mòze gii 'de ndâ 'bí nambe wó tí ndâ Ìzìrìyélì kú bàkà gbínje gbí òkò tí ndú. Yí gii jè ta bà 'viindi gbí òkò tí ndú ta bà 'deke tí wó ji ndú, máa, <Ákoo, ndâ ná'vindí ye! Yo kú mèèkè tí yo gbí òkò tí yo ta kpéétí yo éno á gítí có yè, ndâ nambe ye?»

²⁷ «Káa 'duù tí nó mbe kú mèèkè'i tí ka wó nó gii mò Mòze 'do gbí òkò tí ndú gí. Bìndi yí gii 'vee yí máa, <A 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có mì ze? ²⁸ À tí lo nò a go bà zi ye á go ɲinó náa wò zi ta 'duù Másìrì tí nó yáánó nó?» ²⁹ Có tí nò náa 'dakò tí nò 'dè nò gii te gúku mítí Mòze, bìndi yí gii fa ta 'bá 'do Másìrì ya gí gbí to Mádìyàmì, bìndi yí gii jò ndâ 'vii sósò'ò mí kà.

³⁰ «Ta 'bí o gbaànjé, basìlì mì Mbírì gii tùbà tí wó ji Mòze gbí ngba wu mbe ku doo 'bí bè'i á gbí kángáá nga ngoò á dè ta Gú Sínàyi si ndoò tí Mòze zi 'duù-só bìndi bà fa yí 'do Másìrì. ³¹ Nje Mòze gii 'dèè ta bà ɲa i tí nò gí. Yí mâ gii yèè dè, tacó wàa yì 'ví 'viiki i tí nò nìki maa, yí gii 'di kòcò Mbírì kú 'dè có ji yí máa,

³² <Ye a Mbírì mì ndâ ká gù lo:

Ye a Mbírì mì Àbìráámò,
ye a Mbírì mì Ìzákò,
ye a Mbírì mì Jàkóbè.>

Bà zeke'o giì kpò Mòze gî, yí giì dù kù gu kpùrù-kpùrù ta gúku. ³³ Káa, Mbe tí ndoo giì 'dè có ji yí máa, <Jaka ndâ tàrà 'do tí kò lo gî, tacó à kaa bàndò tí nó náa wò kù rò tíyò tí nó ji ye tí Mbírì gî. ³⁴ Ye tí Mbírì òò bà mèèkè'i tí ndâ 'duù mì ye á Másìrì gî. Ye 'di mèlè muu ndú gî. Tacó ènò, ye gí nó gí bà 'vala ndú. À má ènò, gí kpónó, wàa ye 'ví tuu wò ji ndú Másìrì kà.>

³⁵ «Mbírì táánò tuu ji ndâ Ìzìrìyélì nó káa gbèe Mòze tí nó náa ndú tí ndâ Ìzìrìyélì táánò 'vèè-gbì-nje wó ènó máa, <A 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có mì ze?> nó, gí bà dù tí kùro ndú tí mbe 'vala ndú, ta bà tuu basìlì mì wó tí Mbírì ji yí gbí bè'i.

³⁶ «Mòze giì bàkà ndâ seṛè ta ndâ kpo-kpò i mí Másìrì, delè mí tàbè'dè gbolò ngo tí nó náa à kù nì mítí a Bì-bi Kàpá nò. Nìndò a gbèe Mòze tí nó dígísèè mbe tè kùro ndâ Ìzìrìyélì gbí kángáá nga ngoò ta ndoo zi'duù-só nò. ³⁷ À delè dígísèè káa gbèe Mòze tí nó ká 'dè có ji ndâ Ìzìrìyélì ènó máa, <Mbírì bà bàkà 'bí mbe 'dòkò có mì wó á go ye nó ji yo á 'do gbí òkò tí ndâ 'dóó ná'vindí yo,> nò. ³⁸ Nìndò a gbèe Mòze tí nó dígísèè mbe dù tí mbe 'dòkò có gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo ta ndâ basìlì tí nó mì Mbírì mbe 'dòkò có ji yí pí Gú Sínàyì nò. À giì dù káa gbèe yí tí Mòze tí nó náa Mbírì dígísèè 'dè ndâ có mì wó tí Mbírì, tí ndâ có mbe kù 'vala ndâ 'duù nó, ji yí, bindi yí giì 'dè ndí ji ndâ ká gù ndoo, náa ndâ ká gù ndoo giì 'dòkò ndí kpòò yee tí tí ndoo nò. ³⁹ Nìndò a gbèe Mòze tí nó dígísèè náa ndâ ká gù ndoo biya bà

'di có mì wó si ndú gbí kángáá nga ngoò gî, ndú mâ gii mò yí 'do kùro ndú jí nje seè gî, à gii dù gbí muu ndú ta o tí nò kpolo ma a có gití bà dele ndi ndú jí Másiřì nò. ⁴⁰ Nìnò a gbèe Mòze tí nó náa ndâ ká gù ndoo dígísèé mâ gii biya yí si ndú gbí kángáá nga ngoò gî, ndú gii 'dè có ji Àróni tí ná'vindí wó, máa, <Bàkà ndâ 'bí mbířì ji ze, wàa ndú 'ví tè kùro ji ze, tacó ze 'di gbí có mì Mòze tí nó tí mbe kaa ze 'do Másiřì gí tí jí nó nó lá> nò.

⁴¹ «Ŋìnò a o tí nó dígísèé náa ndâ ká gù ndoo gii suu ta 'viì-mò'dú, bìndi ndú gii dù kú ci mbelè ji i tí nó náa à káa ndú ká suu ta 'bì ndú nó ta cèe pétékè tàkòcò ndú nò. ⁴² Tacó éno, Mbířì gii 'visì kapí wó gití ndú gî, yí gii si ndú tí ndâ mbe bàkà i ji ndâ bààci mì ndú tí ndâ yii, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì máa, Mbířì máa,

<Yo táánò waaka ndâ nò tacó wàa yo 'ví ci ji ye gbí ndâ ndoò tí nó náa yo táánò too zi'duù-só mí gbí kángáá nga ngoò nó gî, ndâ Ìzìřiyéli?

⁴³ Yo táánò kaa kú nò tí a ndâ i tacó bà tò ta ndùúrù ji sù mbířì mì yo ta rẹ wó a Mòlókì nó, gii je yii tí nó tí Rẹfáni nò.

Yo te a ndâ sù mbířì mì yo náa yo ká suu ndú ta 'bì yo, yo gii nò ta bà bàkà i ji ndú.

À má éno, ye bà kaa yo ya tí jí gbí 'dú to mbe ndii ñìnó gî ngéé kapí Bàbìlònìyà.>

⁴⁴ «Ndâ ká gù ndoo dígísèé gbí kángáá nga ngoò gii tò ndùúrù náa a Mbířì ká 'vii wú bà ka bà ji ndú, bìndi ndú gii te díí tí nó náa Mbířì

cu ndâ có mì wó muu'bi mítí ji Mòze nó mí tà .
⁴⁵ Ndâ ká gù ndoo giì 'dòkò wú bà ka bà ndùúrù
 tí nò náa Mbíri je ji ndú nò kpòò yee tí Jósùwà, tí
 mbe giì ya tí gí gbí to tí nó náa ndú táánò mòkò
 ndâ mbe ta wotí mì Mbíri 'do gbí gí, bìndi ndú
 giì zogo nô. Ndùúrù tí nò giì dù tí to tí nó yee gbí
 o mì Dàvidè tí gbolò gba mì ndoo, ⁴⁶ náa tàkòcò
 Mbíri táánò peteke gítí wó, káa yí giì 'deke tí wó
 ji Mbíri, máa, yí si yì 'ví gèè 'bá-Mbíri ji Mbíri
 mì Jàkóbè. ⁴⁷ Káa à giì gèè 'bá-Mbíri a Sólómònì
 tí 'viì bìndi Dàvidè. ⁴⁸ Kpètí ká éno, Mbíri 'vala
 tà'í tí nó náa a 'duù ká bì ta 'bì wó nó lá. Jé ká
 go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè éno
 máa, Mbíri máa,

⁴⁹ <Rì a jàlàmbà mì ye,
 bìndi to tí nó a bàndò bà kaa kò ye.

Yo bà bì ji ye a ña 'bá yè?

Yo bà bàkà ji ye a ña bàndò yè,
 wàa ye 'ví dù tí ?

⁵⁰ Áá táánò me ye ká bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí nó
 lá?>

⁵¹ «Ndí yo ndâ mbe ngbútù! Ndâ tù-ká-kpò-
 có! Njembí yo go njembí ndâ 'duù ñinó mbe ñò
 Mbíri ni lá nô. Yo ta o 'dáá gí kù kpò có mì Bèri-
 mi-Mbíri go i mì ndâ ká gù yo. ⁵² Yo ni ẹ 'bí
 mbe 'dòkò có mì Mbíri gbaànjé náa ndâ ká gù yo
 dígísèè mèèkè'í tí wó lá ji ye gi! A ndú dígísèè ká
 ziki ndâ mbe ma có gítí bà gí 'Duù tí nó ta nètè
 mì wó jáá nô. Káa à kpónó a yo ká giì dù tí ndâ
 mbe cu gòmbò tí wó, delè tí ndâ mbe zi yí. ⁵³ À
 giì dù ndí a yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tuu

ndâ basìlì mì wó ta ndâ có mì wó jì yo nó ká gii dù tí ndâ mbe kpolo tí ndâ có tí nò lá.»

⁵⁴ Có tí nò náa Ìsítéfànò 'dè nò gii doo ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà go wu, bìndi ndú gii ọ 'bì ndú ta sé có. ⁵⁵ Káa Bèrì-mì-Mbírì gii je wotí jì Ìsítéfànò me gbolò, yí má gii zeke'o lèè gí gbírì, yí gii ọ Mbírì ngbèzèè, ta Jézù kù ọ tìyò mò gí gbí kù 'bì mì Mbírì. ⁵⁶ Bìndi yí gii 'dè có jì ndâ kpo 'duù, máa, «Ye kpónó kù ọ njekèjì gbírì njaanga tí ngàà gí, bìndi 'Vii-mì-'Dakò kù ọ tìyò mò gí gbí kù 'bì mì Mbírì.»

⁵⁷ Ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà gii kpò 'bì ndú mítí tù ndú kù pìi ta kù 'do tí bà 'dì có tí nò mì Ìsítéfànò nò gí. Ndú gii oloko ta ngèlè ya gítí wó, ⁵⁸ ndú gí ja yí 'do gbí gbata gí sè, bìndi ndú gii 'vaka yí ta díí. Ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'dè yúcó gítí Ìsítéfànò gbí ngbàngà gii jaka ndâ bongo mì ndú 'do tí ndú gí, bìndi ndú gii kaa jì 'bí 'vii-'dakò ta ọ wó a Sàwúlè tacó bà kpolo tí. Bìndi ndú gii kaa ya gítí bà 'vaka Ìsítéfànò ta díí, ta sè ndâ 'bí 'duù.

⁵⁹ Káa ta o tí nò náa ndú kù 'vaka Ìsítéfànò ta díí nò, Ìsítéfànò gii 'deke tí wó, máa, «Mbe tí ye Jézù, si lílì ye 'ví ya gí mì lo!» ⁶⁰ Yí bà-i-nò gii kucuku muungbó wó mí to, bìndi yí gii 'deke tí wó ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Kaa có vò i tí nó mítí ndú lá, Mbe tí ye!» Ìsítéfànò 'deke káa tí wó nò gí nó, yí gii cee gí.

8

Sàwúlè mèèkè'i tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù

¹ 'Viì-'dakò tí nó tí Sàwúlè mbe kpolo tí ndâ bongo mì ndâ mbe zi Ìsitéfànò nó gii ẹre wú'dè có bà zi Ìsitéfànò nò ngiri'ví gî. Bìndi bà mèèkè'i tí ndâ mbe kù kili ta ẹrè mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè gii 'bità bà zì ta gbèè ẹri bà zi Ìsitéfànò nò tí vò ọa ọ̀nó náa sè ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gî gii 'vaaka ta gúku gbaànjé-gbaànjé ta ndi gbí ndâ gbata gbí ndâ to Jùdèyà, ta ndâ to Sàmáriyà 'dáá gî, si káa ndâ tú mì Jézù.

² À káa ndâ 'bí tó 'duù mbe kù zè Mbíri ta tó njembí ká gii duu ku Ìsitéfànò, bìndi ndú gii wa yí.

³ Káa Sàwúlè gii bàkà a cèe ndi wó tacó bà mì káa 'dóó ndâ mbe kù kili ta ẹrè mì Jézù tó'dó gî. Yí gii nò cee njekèjì mì ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, kù zèè ndâ 'dakò ta ndâ niì, náa yí má 'de ndú gî nò, ya tí gí gbí zàà.

Filípò ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù gbí to Sàmáriyà

⁴ Ndâ 'duù tí nó mì Jézù mbe 'vaaka ta ndi muu to ta gúku bà mèèkè'i tí ndú nó gii 'vèè ta bà ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù gbí ndâ to tí nò náa ndú fa ngèlè vò i ya ta ndi tí nò. ⁵ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú gbaànjé ta ẹrè wó a Filípò, mbe fa ngèlè vò i tí nò mbe 'de ndú nò, ya a i gí gbí 'bí gbata gbí to Sàmáriyà, gii dù kù ma có tí Bìndi-Mbíri jì ndâ 'duù kà. ⁶ Ndâ mbè 'duù tí nò náa Filípò kò-kò ta ẹrè Bìndi-Mbíri jì ndú nò gii ùnje gítí ndâ có mì Filípò ta njembí ndú gbaànjé, tacó ndú 'di tàwo ndâ 'bí serè ọ̀nó náa yí bàkà nó gî, ndú delè gii ọ̀nò ndâ kpo-kpò i ọ̀nó náa yí bàkà

nó ta ɾo ndú: ⁷ ndâ seɾè bà co ndâ i ta bà tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà 'do gbí muu ndâ 'duù me mbè, delè ta bà 'vala ndâ 'duù ñinó mbe gbele've gí nó, ta ndâ mbe kú nò gbélè-gbélè nó me mbè. ⁸ Tacó éno, tàkòcò ndâ 'duù gbí gbata tí nò gii peteke ngé ndii gí.

Simónè tí mbe yeè

⁹ Ta o tí nò, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Simónè, tí mbe kú bàkà ndâ i-yeè, náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndâ 'duù gí, kuu ta 'bá gbí gbata tí nó náa Filípò kú dù gbí nò. Simónè tí nò bàkà tí wó ji ndâ 'duù máa, yì ma. ¹⁰ Tacó éno, ndâ 'duù gbí gbata tí nò 'dáá gí, ndâ 'duù ñinó ta ɾè ndú a ɾè nó, gii je sè ndâ yè, 'dáá gí ta o tí nò kú 'di có mì wó. Ndú gii gbí ɾè mítí wó máa, «Yí a wotí tí nó mì Mbíri náa à kú nì mítí a <Ma>», nò. ¹¹ Ndâ 'duù tí nò kú 'di có mì Simónè tacó yí kú bàkà ndâ i-yeè náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndú gí mí kùro ndú ta kòndi o.

¹² Ndâ 'dakò ta ndâ nì me mbè mâ gii ùnje gítí ndâ có tí nó náa Filípò kú kò ta kò ji ndú gítí bà dù Mbíri tí Gba, ta bà kò-kò ta ɾè Jézù tí Bìndi-Mbíri nó gí, Filípò gii caka tí ndú gí. ¹³ Simónè delè mâ gii ùnje gí, Filípò gii caka tí wó gí. Bìndi bà caka tí Simónè nò, yí gii dù ká kpíri-kpíri ta Filípò kú zeke ndâ seɾè, gii je ndâ kpo-kpò i tí nó náa Filípò kú bàkà nò, ta 'bí ña có náa yí bà 'dè gbí nje wó wálá, tacó bà 'di gbí ña ndâ i tí nò náa Filípò kú bàkà ndú nò kpò nje wó gí.

¹⁴ Ndâ tú mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè mâ gii 'di có éno máa, ndâ 'duù Sàmáriya ùnje gítí có mì Jézù gí, ndú gii tuu ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ya

tí ji ndú. ¹⁵ Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì mâ giì yee Sàmáriyà gî, ndú giì 'deke tí ndú ji Mbírì, tacó wàa, yí 'ví tuu Bèrì mì wó gí muu ndâ 'duù tí nò mbe ùnje gítí có mì Jézù gî nò. ¹⁶ Tacó yee tí o bà giì ndâ Piyétòrò ta Jòvànì nò, à caka káa tí ndâ 'duù Sàmáriyà ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo tí Jézù gî, káa Bèrì-mì-Mbírì giì gí muu ndú kálásê. ¹⁷ Tacó éno, ndâ Piyétòrò ta Jòvànì bà-i-nò giì kaa 'bì ndú mí muu ndâ 'duù tí nò, bindi Bèrì-mì-Mbírì giì gí gí muu ndú.

¹⁸ Simónè mâ giì nò bà giì Bèrì-mì-Mbírì gí muu ndâ 'duù ta o bà kaa 'bì ndâ tú mì Jézù mí muu ndú nò, yí giì je gùrúsù ji ndú, ¹⁹ bindi yí giì 'dè có ji ndú máa, «Yo je 'bí ña wotí tí nò mì yo nò ji ye delè, tacó wàa, ye má tee ta 'bì ye mí muu 'duù, wàa Bèrì-mì-Mbírì 'ví gí gí muu wó.»

²⁰ Káa Piyétòrò giì 'visì có ji Simónè máa, «Yo 'ví miì ta gùrúsù mì lo nó kpú, tacó bà koṛo có máa, gùrúsù a i bà sì i ñinó náa Mbírì ká kù je ji ndâ 'duù tí i-nambeè nò. ²¹ Bà i mì lo gbí i tí nó wálá, 'bí i ta rẹ̀ lo delè gbí wálá, tacó Mbírì nò njembí lo me dúú lá. ²² À má éno, 'visì muu lo 'do tí ña vò bà koṛo có mì lo nò gî, wàa wò 'ví 'deke tí lo ji Mbírì, tacó wàa, yí 'ví je ta à-cee-gí ji wò gítí ña bà koṛo có tí nò náa wò kù koṛo nò. ²³ Tacó ye nò ni gî, máa, a ju kiì ká kù zi wò. Vò i delè da 'bò míti kò lo gî.»

²⁴ Káa Simónè giì 'visì có ji Piyétòrò máa, «'Deke tí lo ji Mbírì tacó tí ye, tacó wàa, 'bí i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nò náa wò nì rẹ̀ ndú nò 'ví me ye lá.»

²⁵ Ndá Piyétòrò ta Jòvànì mà giì 'dè có, ta bà kò-kò ta có mì Mbe tí ndoo, ji ndâ 'duù gbí gbata tí nò Sàmáriyà náa ndú ya gítí nò cee gí, ndú giì dele ndi ndú gí Jèrùzàlémè ta bà nò ta bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ 'bá tí kpokèjì gbí to Sàmáriyà.

Ndâ Filípò ta 'bí gbolò 'dakò mbe gí 'do Èsiyópiyà

²⁶ Ta o tí nò, basìlì mì Mbírì giì 'dè có ji Filípò máa, «Viindi tí lo, wàa wò 'ví zèè zì kpokèjì tí nó mbe mò gí gbí'dè, mbe 'do Jèrùzàlémè kù gí gí gbí gbata Gázà nò.»

²⁷ Filípò bà-i-nò giì 'bì nó go có tí nò náa basìlì mì Mbírì 'dè ji yí nò. Yí mà giì zeke'o si yí kpokèjì, yí giì nò a 'bí 'dakò náa a ba yí gí, tí gbolò 'duù mbe kù kpolo tí ndâ i-'bá mì Kàndékè (gbí máa gba-nii), mì ndâ 'duù Èsiyópiyà. ²⁸ Gbolò 'duù tí nò ta o tí nò kù dele ndi wó gí 'bá 'do bà bàkà i-Mbírì Jèrùzàlémè. Yí ta o tí nò ki tí wó gbí àràbíyà-kècè mì wó kù 'deke i 'do gbí wáràgà mì Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì.

²⁹ Bèrì-mì-Mbírì bà-i-nò giì 'dè có ji Filípò máa, «Yèè ndi lo dé gítí àràbíyà tí zò.»

³⁰ Filípò mà giì yèè dé gítí àràbíyà tí nò go có mì Bèrì-mì-Mbírì nò, yí giì 'de 'dakò tí nò kù 'deke i 'do gbí wáràgà mì Ìzáyà. Bìndi Filípò giì 'vee yí máa, «Wò kpónó 'di gbí có tí nò náa wò kù 'deke nò gí?»

³¹ Káa yí giì 'visì có ji Filípò máa, «Ye bà 'di gbí ta kpéétí ye ta ña kpokèjì ngayi, sè káa ñinó

náa 'bí 'duù má konì ye?» Yí bà-i-nò giì tè'é tí Filípò jí mì ndú ta yí yaà.

³² Cò tí nò náa gbolò 'duù tí nò kù 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbírì nò éno máa,

«Yí táánò go rómbo náa à kù ja yí ya tí jí nje sìzò.

Yí táánò dù ká ngbì,

go 'viì-rómbo ta nje wó tí wó wálá kùro mbe

kù 'dii se tí wó.

Yí táánò njaanga nje wo lá.

³³ Áá táánò ñonoko yí,

ta gbèè 'duù mbe tí muu wó wálá.

Mbe 'dè tà-ká-tà gítí ndá ká gù wó wúnò bà dù wálá,

tacó à kaa yí ta 'bú si sè o mì wó me 'dú jí kùro.»

³⁴ Gbolò 'dakò tí nò mâ giì 'deke i tí nò cee gí, yí giì 'visì tí wó gítí Filípò, bìndi yí giì 'vee yí máa, «Mbe 'dòkò cò mì Mbírì táánò kù 'dè cò tí nò gítí 'dóo kùùkpò dìi wó wèè, gítí 'bí 'duù kè'bí? 'Dè jí ye gí.» ³⁵ Káa Filípò bà-i-nò giì 'bità bà 'visì cò jí yí ta bà 'dè gbí cò tí nò náa yí 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbírì nò má kózò gí, yí bà giì 'dè gbí Banga-Ngú-Có mì Jézù jí yí.

³⁶ Ndú mâ giì yèè jí kùro, ndú giì 'de ngo kpokèjì, bìndi gbolò 'dakò tí nò giì 'vee Filípò máa, «Ìjò ngo kuu zô, à má éno, 'dóo rẹ̀ i tí nó mbe tii bà caka tí ye nó kpónó 'ví dù a ña yè?»

³⁷ Káa Filípò giì 'visì cò jí yí máa, «Wò má ùnje ta njembí lo gbaànjé gí, àá bà caka tí lo gí.»

Gbolò 'dakò tí nò bà-i-nò giì 'visì cò jí Filípò máa, «Ye ùnje gí! Ye ùnje gí máa, Jézù tí Bìndi-Mbírì a 'Viì-mì-Mbírì.»

³⁸ Gbolò 'dakò tí nò gii rò àràbíyà mì wó mí tíyò bìn̄di bà 'dè có tí nò, bìn̄di ndú gii ya ta Filípò gí tà ngo, bìn̄di Filípò gii caka tí wó gí. ³⁹ Ndú mâ gii có gí sè 'do tà ngo gí, Bèrì-mì-Mbíri gii te Filípò 'do tí gbolò 'dakò tí nò gí. Yí gii nò Filípò káká'i lá, káa yí gii nò sè nó mì wó ta pétékè tàkòcò wó.

⁴⁰ Filípò gii 'de tí wó n̄indi wó a i ngé gbí gbata Àzátù, bìn̄di yí gii cee sè nó mì wó ta bà ma Banga-Ngú-Có ta ndi gbí ndâ gbata ta ndi tí kpokèjì léé gí di ngé gbí gbata Cèzàriyà.

9

Bà 'visi muu Sàwúlè

¹ Sàwúlè gii dù á tàkòcò ndâ mbe tala có mì Mbe tí ndoo go 'bilì sè. Tacó éno, yí gii ya gí mì Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà, ² tacó wàa, yí 'ví cu wáràgà tacó bà je wotí jì yì, wàa yì 'ví ya tí ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri á gbí gbata Dàmásikù, wàa yì má 'de ndâ 'dakò ta ndâ n̄i mbe kù ru ndi «Kpòkèjì tí nò» mì Jézù nò kà, yì 'ví zèè ndú, wàa yì 'ví kaa ndú gí tí gí Jèrùzàlémè.

³ Káa, si Sàwúlè kù ya gí Dàmásikù, si yí dooko dè ta gbata Dàmásikù gí, yí gii gu káa ndi ta ngba'o 'do gbíri mbe ngbaranga to jèlè yí gí. ⁴ Yí gii 'va tí wó to, bìn̄di yí gii dù á to kà kù 'di kòcò 'duù kù tè'é tí wó, máa, «Sàwúlè! Sàwúlè!» Bìn̄di 'duù tí nò gii 'vee yí máa, «Wò kù mèkè'i tí ye tacó yè?»

⁵ Káa Sàwúlè gii 'vee 'duù tí nò máa, «Wò a 'di, Mbe tí ye?»

Káa 'duù tí nò gii 'visì có ji Sàwúlè máa, «Ye a Jézù tí nò náa wò kù mèèkè'i tí wó nò. ⁶ A gí yaà kpónó, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dàmásìkù, wàa à 'ví túbà i tí nò náa wò 'ví bàkà nò ji wò kà.»

⁷ Ndâ 'duù tí nò muu nó ta ndâ Sàwúlè nó gii rò tíyò ngbi-ngbìi, tacó ndú kù 'di káa kòcò 'duù kù 'dè có ji Sàwúlè, káa ndú nò 'duù tí nò lá. ⁸ Sàwúlè gii a gí yaà 'do to bìndi i tí nò ta ro wó ngba-ngbàà, káa yí nò gbèe i lá. Bìndi ndâ ka wó tí nò náa ndú ta ndú nó ká gii ja yí gbí sù ro ya tí gí gbí gbata Dàmásìkù. ⁹ Yí gii dù gbí sù ro ta sili ta'ò. Gbí ndâ sili tí nò ta'ò nò, i-zó-zò di gbí nje wó lá, yí delè tò ngo mítí nje wó lá.

¹⁰ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rẹ wó a Ànànyà, kuu gbí gbata Dàmásìkù. I tí nò mà gii bàkà tí mítí Sàwúlè gí, Mbìrì gii gí gí muu Ànànyà go i gbí rii nò. Yí gii tè'é tí wó ta rẹ wó máa, «Ànànyà!»

Ànànyà gii ùnje ji Mbìrì máa, «Ye kuu nò, Mbe tí ye.»

¹¹ Bìndi Mbe tí ndoo gii 'dè có ji Ànànyà máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí 'bá mì 'dakò tí nò tí Júdá nó, tí kpokèjì tí nò náa à kù nì <Jáá-kpokèjì> mítí nò. Wàa, wò 'ví 'vee bà tí 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Tárásùsù, ta rẹ wó a Sàwúlè. Yí kpónó kuu kà kù 'deke tí wó ji ye tí Mbìrì. ¹² Ye túbà tí lo tí Ànànyà ji yí gbí rii gí, máa, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Ànànyà kèjì gí bà tee 'bì wó mítí wó, tacó wàa, ndâ ro wó 'ví njaanga tí gí.»

¹³ Ànànyà mà gii 'di có tí nò, yí gii 'visì có gí tàkò máa, «Ye 'di tàwo ña ndâ vò i tí nò náa

'dakò tí nò kù bàkà ta ndâ 'duù mì lo Jèrùzàlémè nó 'do mì ndâ 'duù me mbè, Mbe tí ye. ¹⁴ Yí delè kpónó te 'do Jèrùzàlémè nò a nó bà gí bà woo ndâ 'duù tí nó 'dáá mbe kù si wò tí Mbe tí ndú gbí gbata Dámásikù nò. Yí gí nò ta wotí 'do mì Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà.»

¹⁵ Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có ji Ànàniyà máa, «À 'dáá ká gbaànjé. Njè nó, tacó ye kpónó cu 'bì ye mítí wó, tacó wàa, yí 'ví dù tí 'duù mì ye mbe ma ɾè ye ji ndâ ɾa ndâ 'duù ɾinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, ta ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ Ìzìriyèlì delè. ¹⁶ 'Dóó ye ta miɾi ye ká bà tùbà ji yí máa, yí bà mbu muu ye tí wò ɾa bà mbu ndò.»

¹⁷ Ànàniyà gii njè nó bìndi có tí nò ya gí 'bá mì Júdá. Bìndi yí gii ɾi gí tà'i. Yí mâ gii 'de Sàwùlè gí, yí gii 'dè có ji yí máa, «Ná'vindí ye Sàwùlè! A Mbe tí ndoo tí Jézù tí nó mbe tùbà tí wó ji wò á kpokèjì si wò kù gí nó ká tuu ye ji wò. Yí tuu ye ji wò éno máa, wò 'ví zeke'o, delè máa, Bèri-mi-Mbíri 'ví je wotí ji wò me gbolò.»

¹⁸ À káa póó bà cee có tí nò gbí nje Ànàniyà, ndâ 'bí i go kù kélè i nó gii oloko gí to 'do tà ndâ ɾo Sàwùlè sósò'ô gí. Yí bà-i-nò gii 'bità bà ɾò ndâ i káká'i. Tacó éno, yí bà-i-nò gii a gí yaà, bìndi à gii caka tí wó gí. ¹⁹ Yí mâ gii zò i bìndi bà caka tí wó nò gí, wotí gii gí gítí wó káká'i gí.

Sàwùlè 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Jézù

²⁰ Sàwùlè gii 'bità bà ma có tí Jézù ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri, máa, Jézù a 'Viì-mi-Mbíri. ²¹ Káa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gii 'bità bà fiini có gbí òkò tí

ndú, máa, «À ngbárángà'i kuu nó me gbíro 'dakò tí nó mbe kù tè 'bèlè ndá mbe kù te duù mí tí rẹ tí nó Jèrùzàlémè nó ká nó lá? Yí kpónó te nó a nó bà gí gí bà woo ndú, wàa yí 'ví ya ta ndú gí Jèrùzàlémè ta wáràgà 'do mì ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdáyà.» ²² Ngé gí lá! Kòcò Sàwúlè kù gí co gbí ndá có mì ndú nó ta bà ma có mì Jézù go bà co ngúwu gbí mù. Yí gí nònòkò muu ndá Jùdáyà tí nó mbe kù 'vala Dàmásìkù nó ta bà tùbà jì ndú éno máa, Jézù a Bìndi-Mbíri nó gí.

²³ Ndá Jùdáyà mà gí nò sili bà gí me a túkà tí ña nèté tí nó mì Sàwúlè nò, ndú gí kili ta bà muu ndú, bìndi ndú gí pà kpokèjì tacó bà zi yí. ²⁴ Tacó éno, ndú gí dù kácáá kù rì njekèjì ndùgù gbata tacó bà nò bà co yí gí sè, wàa bà có tí nó 'ví cee gí. Keèlá Sàwúlè 'di có ndá i tí nó náa ndú kù bàkà nò sàà gí. ²⁵ Ndá mbe tala có mì Sàwúlè mà gí nò éno, ndú gí te yí mí gbí kèè, bìndi ndú gí yuu ta yí gí sè co tí nga ndùgù.

²⁶ Sàwúlè mà gí delè ndi wó bìndi ndá i tí nó mbe 'dè yí Dàmásìkù nò ya gí Jèrùzàlémè, yí gí tala bà dù á mì ndú ta ndá mbe tala có mì Jézù. Káa, ndá mbe tala có mì Jézù gí dù ta yí ká ta seè tí ndú, tacó có tí nó máa, yí gí tí ka ndú mbe tala có mì Jézù gí nò, zò muu ndú dúú-dúú lá. ²⁷ A 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rẹ wó a Bàrànába ká gí gbí gbí njembí wó gítí bà tùbà tí Sàwúlè jì ndá tú mì Jézù. A Bàrànába tí nó ká gí 'dè gbí bà tùbà tí Mbe tí ndoo jì Sàwúlè si yí tí kpokèjì kù ya gí Dàmásìkù ngbárángà'i jì ndá tú mì Jézù. À delè káa yí ká gí dità bà kò kò mì

Sàwúlè ta ɾè Jézù gbí gbata Dàmásikù ta gúku tí wó tí Sàwúlè wálá jì ndâ tú mì Jézù. ²⁸ Ndâ Sàwúlè bà-i-nò gii dù kù nò ta ndâ tú mì Jézù ta ndi gbí gbata Jèrùzàlémè, kù ma ɾè Mbe tí ndoo ta gúku tí wó ngé gî wálá 'do gbí ndò muu bà túbà tí wó mì Bàrànába jì ndú nò.

²⁹ Sàwúlè mâ gii 'dè có ta ndâ 'bí ña ndâ Jùdéya ñinó ta nje có mì ndú a có Ìgìrìgì nó, à gii dù gbí òkò tí ndú ta ndú a kponje. Tacó éno, ndâ 'duù tí nò gii eɾe muu ndú gî máa, kózò tí ndâ yì bà zi káa Sàwúlè. ³⁰ Có tí nò mâ gii 'va tí gbí tù ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ndú gii ya ta Sàwúlè gí gbí gbata Cèzàrìyà, bìndi ndú gii tuu yí ya tí gí Tárásùsù.

³¹ 'Bí i mbe gii ba muu ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Jézù gbí ndâ to Jùdéya, ta Gàlìlèya, ta Sàmàrìyà, 'dáá gî ta o tí nò wálá. Ndú kù gii co tí kpokèjì mì Mbírì. Ndú delè gii dù kù àdì ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì.

Piyétòrò 'vala ndâ 'duù gbí ndâ gbata Lídà ta Jópà

³² Piyétòrò gii dù kù nò nó jèlè to ta bà gala ndâ 'duù mì Mbírì ta ndi gbí ndâ gbata 'dáá gî. Ta 'bí o gbaànjé, yí mâ gii ya gí bà gala ndâ 'duù gbí gbata Lídà, ³³ yí gii 'de 'bí 'dakò mbe gbele've gî, ta ɾè wó a Ànéya. Ànéya tí nò gbele've mí to a i ta ndoò vò-nje ta'ò. ³⁴ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có jì Ànéya máa, «Jézù tí Bìndi-Mbírì 'vala wò gî. A gí yaà, wàa wò 'ví paɾaka kpâ-sili mì lo.» Ànéya bà-i-nò ngé gii a gí yaà go có mì Piyétòrò nò gî. ³⁵ Ndâ 'duù gbí ndâ gbata Lídà ta Sàróni

mâ giì nò Ànéyà kù nò nó, ndú 'dáá gí giì 'visì tí ndú gí mì Mbe tí ndoo gí.

³⁶ Ta o tí nò, 'bí niì tí mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà, ta rẹ wó a Tàbítà gbí có Jùdáyà, à ta có Ìgìrìgì a Dórókàsì, (gbí máa «lámà»), náa nètè mì wó ta o 'dáá gí a bà bàkà tó i, ta bà konì ndâ mbe yê, ³⁷ giì sì nò'o. Yí mâ giì cì gí, à giì caka ku wó gí, bìndi à giì te yí mí gbí soṛo. ³⁸ Ndâ mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà mâ giì 'di có éno máa, Piyétòrò kuu gbí gbata Lídà, ndú giì tuu ndâ 'bí 'dakò sósò'ô 'do gbí òkò tí ndú gí tàkò wó, máa, «Bàkà nambeè mì lo, wàa wò 'ví goonó gálà gí gítí ze.» Ndú bàkà éno tacó bà 'do Jópà ya gí Lídà ká dè.

³⁹ Ndâ tú tí nò mâ giì 'vanda ndi có tí nó náa à tuu ta ndú nó jì Piyétòrò gí, ndú giì njè nó ta ndú gbaànjé ya gí Jópà. Ndú mâ giì yee kà, ndú giì 'dò ta Piyétòrò gí tà'i tí nó náa à kù wa ku Dórókàsì mítí nô. Ndâ nawù ku tí nó mbe kù wa ku nó mâ giì nò Piyétòrò, ndú giì tì yí 'dee gí, kù wa gbí ta bà tù ndâ bòngò tí nó náa Dórókàsì cu jì ndú si yí tí wu wó nô.

⁴⁰ Piyétòrò bà-i-nò giì 'dè có jì ndâ 'duù 'dáá gí máa, ndú co 'do tàkò ku gí sè. Ndâ 'duù tí nò mâ giì njè gí sè gí, Piyétòrò giì kucuku muungbó wó mí to. Yí mâ giì 'deke tí wó jì Mbírì gí, yí giì 'visì tí wó gítí ku, bìndi yí giì tè'é tí wó, máa, «Tàbítà, a gí yaà.» Tàbítà bà-i-nò giì njaanga ɾo wó. Yí mâ giì nò Piyétòrò, yí giì a ki tí wó yaà. ⁴¹ Piyétòrò bà-i-nò giì tù 'bì wó jì yí. Yí mâ giì zèè gí, Piyétòrò giì ja yí gí yaà, bìndi yí giì tè'é

tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù ta ndâ nawù ku 'do sè, bìndi yí gù je yí jì ndú tí wu wó.

⁴² Tàwo i tí nò gù ya cee gbí gbata Jópà 'dáá gî. Bìndi ndâ 'duù me mbè gù ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo. ⁴³ Piyétòrò gù dù gbí gbata Jópà bìndi có tí nò ta mbè sili á 'bá mì 'bí 'dakò tí mbe fuu kù, ta rẹ wó a Sìmonè.

10

Mbírì 'dè có jì Kòrònèliyò

¹ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù kùro ndâ 'bí ña àsikèrì mì ndâ Ròmánò náa à kù nì mítí ndú a ndâ àsikèrì-Tùliyáni, ² tí 'dakò mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì Mbírì, mbe kù 'deke tí wó jì Mbírì ta o 'dáá gî, náa ndú ta ndâ 'viì mì wó 'dáá gî a ndâ mbe 'di có mì Mbírì, tí 'dakò ta nó ọ o i tí wó wálá, mbe kù koni ndâ mbe yè mì ndâ Jùdèyà ta o 'dáá gî, ta rẹ wó a Kòrònèliyò, kuu ta 'bá gbí gbata Cèzàríyà.

³ Ta 'bí ọ-í-dé'o gbaànjé, 'bí i gù bàkà Kòrònèliyò goolá yí kù ọ a ọ nò, yí gù nò basìlì mì Mbírì kù ọ gí tàkò wó tà'i ta bà tè'é tí wó ta rẹ wó máa, «Kòrònèliyò!»

⁴ Kòrònèliyò bà-i-nò gù si ọ wó ngba-ngbàa ta gúku kù zeke ta basìlì tí nò. Bìndi yí gù 'vee basìlì tí nò máa, «A yè, Mbe tí ye?»

Káa basìlì tí nò gù 'visì có jì Kòrònèliyò máa, «Mbírì nò bà 'deke tí lo gî, yí delè gù nò ndâ nambeè tí nó náa wò kù bàkà jì ndâ mbe yè nó gî. ⁵ À má éno, tuu 'bí 'duù gí gbí gbata Jópà gí bà tè'é tí 'bí 'dakò ta rẹ wó a Sìmonè, náa à kù nì mítí wó a Piyétòrò nó, máa, yí gí gí mì lo. ⁶ Yí

kû dù á Jópà kà a i 'bá mì 'bí 'dakò tí mbe fuu kû, ta ò wó delè káa Sìmonè, ta 'bá mì wó dè seè kápá.»

⁷ Basìlì tí nò mbe 'dè có jì Kòrònèlìyò nò mà gii ya gî, Kòrònèlìyò gii tè'é tí ndâ 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndâ bòò mbe kû bàkà nèté 'bá mì wó, gii je àsikèrì gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ àsikèrì ònínó mbe kû kpolo tí wó nò. Ndâ 'duù tí nò náa Kòrònèlìyò ruka ndú nò 'dáá káa ndâ 'duù ònínó mbe kû co ká jáá tí kpokèjì mì Mbírì. ⁸ Yí gii 'vanda ndi có tí nò mbe 'de yí nó 'dáá gî jì ndú, bìndi yí gii tuu ndú, máa, ndú ya gí bà tè'é tí Piyétòrò jì yí 'do Jópà.

⁹ Ta 'bí yé bìndi bà tuu ndâ 'duù mì Kòrònèlìyò nò, si ndú dooko ta gbata Jópà gî, Piyétòrò gii ya gí pí 'bá gí bà 'deke tí wó jì Mbírì ta rì dè gítí bà gí gbúrú. ¹⁰ Káa go gii zèè yí kùro o bà zò i, bìndi yí gii dù kû kofo có gítí bà gí o bà zò i. 'Bí i bà-i-nò gii bàkà yí goolá yí kù rì a rìi nò. ¹¹ Yí mà gii zeke'o, yí gii nò njekèjì gbírì njaanga tí ngàà gî, káa 'bí i go gbolò kpâ-bòngo náa à dò gbí dó-dò kû gí gí to yà'baà éno, ¹² ta ndâ òa ndâ nò, ta ndâ nuu, ta ndâ kùnene òa i mbe kû ja gbí yì ndú có to, ta ndâ òa ndâ i mbe kû rì guù, muu to tí nó 'dáá gí gbí. ¹³ Bìndi yí gii 'di kòcò 'duù kû 'dè có jì yí 'do gbírì máa, «Piyétòrò! Ziki ndâ i tí nò kpónó, wàa wò 'ví zò ndú.»

¹⁴ Káa Piyétòrò gii 'visì có jì 'duù tí nò mbe kû 'dè có jì yí 'do gbírì nò, máa, «Ngé gí lá, Mbe tí ye. Ye jé ta gbèè rì zò i ònínó náa a me yí lá, tí zu i gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà nó lá.»

¹⁵ Káa 'duù tí nò gii 'dè có jì Piyétòrò káká'i

máa, «Yúcó mì lo tacó bá nì <bètí> ta <zuu> mítí i ñinó náa a Mbíri ká bàkà tí ngbárángà i nó wálá.» ¹⁶ 'Duù tí nò gii yòòngò Piyétòrò gítí bà zò ndá i tí nò ta bà ta'ô, káa Piyétòrò gii biya gí. Piyétòrò mâ gii zeke'o, 'vóndó'dóó! À ja ká'i tí nò ya tí gí gbíri káká'i gí.

¹⁷ Káa si Piyétòrò ká jé kú 'viiki gbí ña i tí nò náa yí ñò go i gbí ɾii nò, yí gii ñò ndá 'dakò tí nó náa Kòrónéliyò tuu ndú ji yí nó yee kpàtáràkà njekèjì ndùgù gí. Ndú nò ta bà 'vee bà 'bá mì Símónè tí mbe fuu kú kpòò, káa ndú gii 'de gí.

¹⁸ Ndú bà-i-nò gii 'vee 'vé 'do njekèjì ndùgù sè máa, «'Bí 'dakò ta ɾè wó a Símónè Piyétòrò kuu bà-i-nó?»

¹⁹ Piyétòrò ñò bà yee ndá 'dakò tí nò lá, tacó mbí wó ta o tí nò me dê lá, yí ta o tí nò kú koɾo có ká wii éno gítí ndá ña i tí nó náa yí ñò go ndá i gbí ɾii nô. A Bèri-mi-Mbíri ká gii 'dè có ji yí máa, «Ŋò ndá 'bí 'dakò ta'ô mbe kú 'vee bà tí lo kuu zô. ²⁰ Nògí, co gí mì ndú to ká. Wàa wò 'ví me kpìiki-kpìiki gítí bà ya ta ndú gí ta é tí nò lá, tacó a ye ká tuu ndú.»

²¹ Piyétòrò bà-i-nò gii co gí to mì ndá 'dakò tí nò. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ŋinó a ye tí 'duù tí nó náa yo kú 'vee bà tí wó nô. Yo gí gí bà ña yè?»

²² Ndá 'dakò tí nò bà-i-nò gii 'visi có ji yí máa, «A Kòrónéliyò, tí 'dakò tí nó tí gbolò 'duù kùɾo ndá àsìkèrì mì ndá 'duù Rómà nó ká tuu ze. Yí a 'duù jáá, tí 'duù ñinó mbe kú 'di có mì Mbíri, náa ndá Jùdéya 'dáá gí kú te duù mítí wó. A basili mì Mbíri ká 'dè có ji yí máa, yí tuu tú gí tàkò lo, wàa wò 'ví ya gí 'bá mì wó, tacó wàa, yí 'ví 'di

có ñìnó náa wò bà 'dè ji yí nô.» ²³ Piyétòrò mà gii 'di có tí nò, yí gii kaa ndâ 'dakò tí nò gí tà'i, bìndi yí gii je bándò ɾì ji ndú ta bèbìlì tí nò.

Yé mà gii too gî, ndâ Piyétòrò ta ndâ 'dakò tí nò, gii je ndâ 'bí mbe ko ndú 'do gbí òkò tí ndâ ná'vindí ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jópà, gii 'bì nó kú ya gí tà é mì Kòrònéliyò.

²⁴ Ndú gii yee gbí gbata Cèzàríyà ta 'bí yé, 'de Kòrònéliyò kili ndâ nambe wó, ta ndâ kpóló-kpolo kómbe wó 'dáá gî, kú ù gbí ɾo Piyétòrò.

²⁵ Kòrònéliyò mà gii ñò Piyétòrò dooko gí 'bá mì wó gî, yí gii ya gí kùɾo wó, yí gii kucuku muungbó wó mí to kùɾo wó, bìndi yí gii mò muu wó gí to kùɾo wó. ²⁶ Káa Piyétòrò gii ja yí gí yaà, ta bà 'dè có ji yí máa, «A gí yaà, ye delè ngbá káa 'duù go wò.» ²⁷ Kòrònéliyò mà gii a gí yaà gî, ndú gii 'bì nó, ta bà 'dè nje ta Piyétòrò kú ya tí gí mì ndâ 'duù tí nò mbe kili mí 'bá mì wó nò.

²⁸ Ndú mà gii yee mì ndâ 'duù tí nò gî, Piyétòrò gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ta kpêtí yo ñò ni ngbárángà'i gî máa, à me dú gbí tàkìlì mì ze tí ndâ Jùdéyà máa, 'bí 'duù tí Jùdéyà 'ví ñònòkò tí wó ta ndâ 'duù ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó lá. Yí delè 'ví co wíɾi ya gí mì ndú lá. Káa, a Mbíɾi ká túbà ji ye ngbárángà'i éno máa, ye 'ví 'dè có éno máa, 'bí 'duù a zu 'duù nò lá, wàa ye delè 'ví nì <bètí> mítí 'duù lá. ²⁹ Ñìnò a nderè có tí nò náa ye ɾìngì ta tí ye gítí bà gí gí ta é mì yo lá nó ká nò. Wélégí, yo tuu tú gí tàkò ye tacó yè?»

³⁰ Káa Kòrònéliyò gii 'visì có ji Piyétòrò máa, «À kpónó bìndi có tí nò a sili ta'ò, ta ɾì jé ká go ñìnó kpónó nô, ká go bà kì ɾo, ye mà gii zeke'o,

ye giì nò 'bí 'dakò kù rò tíyò á kùro ye ta bongo kù tòngbaà tí wó. ³¹ Yí giì 'dè có ji ye máa, <Kòrònéliyò! Mbíri nò bà 'deke tí lo gí. Mbí wó delè kuu tí ndâ nambeè mì lo náa wò kù bàkà ji ndâ mbe yê nô. ³² À má éno, tuu 'duù kpónó gí Jópà, gí tàkò Simónè tí nó ta 'bí rẹ wó a Piyétòrò nô. Yí kù dù á Jópà kà a i 'bá mì 'bí 'dakò ta rẹ wó delè káa Simónè tí mbe fuu kù, ta 'bá mì wó yì kápá.> ³³ Tacó éno, ye ngé giì tuu tú gí tàkò lo. Káa wò giì bàkà nambeè ji ye me gbolò ngé ma, wò giì gí gí. Ze kpónó kili mí kùro lo nó tacó bà 'di ña có ñinó Mbíri 'dè ji wò, máa wò 'ví gí gí bà 'dè ndí ji ze nô.»

Piyétòrò 'dè có ji ndâ 'duù 'bá mì Kòrònéliyò

³⁴ Piyétòrò bà-i-nò giì 'dè có ji ndâ 'duù tí nò mbe kili mí 'bá mì Kòrònéliyò nò, máa, «Ye kpónó nò ni gí, máa, yúcó a ñinó máa, Mbíri bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndâ 'duù lá. ³⁵ 'Duù má 'di có mì Mbíri gí, wàa yí 'ví dù tí 'duù ñinó jáá nó, ña wó tà kpétí má káa yè wè, Mbíri ngé kù li'vi yí go bà li'vi dó 'viì. ³⁶ A dú káa yúcó máa, Mbíri táánò tuu có mì wó a i ji ndâ Ìzìrìyèlì, ta bà tuu Jézù tí Bìndi wó tí Mbíri gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù nìkì maa ji ndú. Jézù tí nó tí Bìndi-Mbíri, náa Mbíri táánò tuu yí nò a Mbe tí ndâ 'duù 'dáá gí.

³⁷ «Ye koṛo có máa, yo 'di có tí nó náa à kpónó-kpónó kò ta kò cee gbí to Jùdéyà léé gí, mbe 'bità tí 'do gbí to Gàliléyà á bìndi bà kò-kò mì Jòvànì ta có bà caka tí ndâ 'duù nó gí. ³⁸ Yo 'di có bà si Bèri mì wó tí Mbíri 'ví gí gí muu Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò gí. Yo delè giì 'di có bà je wotí mì

wó tí Mbírì jì yí gî. Yí táánò si sè to lá, kù nò ta bà bàkà ndâ tó i, delè ta bà 'vala ndâ 'duù ñìnó náa Gba-vò-i zogo ndú gî nô, tacó Mbírì táánò kuu tàkò wó. ³⁹ Ze kpónó ta ndâ 'bí ka ye a ndâ mbe kù ma có ndâ i ñìnó gbaànjé-gbaànjé náa yí táánò bàkà ta ndi 'bá mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ i ñìnó náa yí táánò bàkà mí Jèrùzàlémè nô. A ndú tí ndâ Jùdèyà táánò ká zi yí ta bà gbì yí mí tí njeèkpè mù. ⁴⁰ Káa Mbírì gii te yí gí yaà ta sili ta'ô bìndi bà zi yí nò. Bìndi Mbírì gii si yí túbà tí wó cuki ⁴¹ ká jì ze tí ndâ 'duù tí nó mbe kù ma có tí wó náa Mbírì ruka ze sàà táánò gî nô. Ze táánò zò i ta ndú bìndi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gî. ⁴² Yí gii 'dè có jì ze máa, ze ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù. À delè ká yí ká gii 'dè có jì ze máa, ze 'dè có jì ndâ 'duù máa, Mbírì bàkà yí tí mbe waa có mì ndâ 'duù 'dáá gí gî, mbe waa có mì ndâ 'válá ta ndâ ku. ⁴³ Ndâ mbe 'dòkò có mí Mbírì 'dáá gí 'dè có ká gítí wó máa, Mbírì bà je à-cee-gî gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù ñìnó mbe ùnje gítí có mì Jézù gí nó ta rẹ̀ mì Jézù.»

Bà caka tí ndâ kpédélé 'duù ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò

⁴⁴ Káa si Piyétòrò kù 'dè có tí nò, Bèri-mì-Mbírì gii gí gí muu ndâ 'duù tí nó mbe kù 'di có mì wó nò. ⁴⁵ Nje ndâ Jùdèyà ñìnó mbe ùnje gítí có mì Jézù gí, mbe ko Piyétòrò 'do Jópà nó, gii 'dèè gítí bà ñò bà bàkà nambeè mì Mbírì jì ndâ 'duù ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta bà si Bèri mì wó tí Mbírì 'ví gí gí muu ndú delè gí. ⁴⁶ Tacó ndú ta o tí nó kù 'dè-kòcò, ta bà ùlù Mbírì, ta wotí mì

Bèri-mì-Mbíri. Piyétòrò bà-i-nò giì 'vee ndâ ka wó Jùdéyà máa, ⁴⁷ «Rè i mbe tii bà caka tí ndâ 'duù tí nó ta ngo kpónó 'ví dù a ña yè, lê náa Mbíri je Bèri mì wó ji ndú 'vii ká 'vii ta ndoo tí ndâ Jùdéyà gî nó?» ⁴⁸ Tacó éno, yí giì 'dè có máa, à caka tí ndú ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi-Mbíri.

Ndâ 'duù tí nó giì 'deke tí ndú ji Piyétòrò bìndi bà caka tí ndú nó, màa, yí dù ta sili gàà éno mì ndâ yí ta ndú.

11

Piyétòrò 'dè nderè bà ya yí gí 'bá mì Kòrònèliyò

¹ Ndâ tú mì Jézù ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí to Jùdéyà nó giì 'di có bà ùnje mì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó gítí có mì Jézù gî. ² Tacó éno, Piyétòrò mâ giì dele ndi wó gí Jèrùzàlémè, ndâ Jùdéyà ñinó gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, mbe zèè có gítí bà ya gí gbí gázà kácá-kácá nó giì 'vee gbí nje wó, máa, ³ «Wò wálá 'do nó bà wíri 'bá mí ña ndâ 'duù tí nó mbe ya gí gbí gázà lá nó? Wò 'do ndi lo nó bà toko 'bì yo ta ndú mí gbí gbèè ká'i le?»

⁴ Káa Piyétòrò giì 'dè gbí i tí nó mbe me tí nó 'do ngé rẹ̀ngbó ngbàrángà'i ji ndú éno máa, ⁵ «Ta 'bí o gbaànjé, si ye kù 'deke tí ye ji Mbíri gbí gbata Jópà, 'bí i giì bàkà ye goolá ye kù ri a riì nò. Bìndi ye gí nò 'bí i go gbolò kpâ-bòngo náa à dò gbí gí, bìndi à kù giì yuu 'do gbíri yà'bàà éno gí to dè rẹ̀gbà tí ye tí bàndò tí nó náa ye kù ki tí ye to tí nò. ⁶ Ye mâ giì zeke'o gbí i tí nó, ye giì nò ndâ kpíkpa'dà ña i mbe kù 'vala muu to tí nó léé gí kù gbí : ña yo tí ndâ kòtí nó, ta ndâ kòtí

kàzà, ta ndâ i mbe kû ja gbí yì ndú có to, ta ndâ i mbe kû ɾi gùù, ta ndâ i mbe kû o ta gbí pípìrì, 'dáá gî. ⁷ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kû 'dè có ji ye éno máa, <Piyétòrò! Ziki ndâ i tí nò, wàa wò 'ví zò ndú!>

⁸ «Káa ye gii 'visì có ji 'duù tí nò éno màa, <Ngé gî lá, Mbe tí ye! Zu i jé ta 'bí ɾi gbaànjé di gbí nje ye lá.>

⁹ «Káa 'duù tí nò gii 'visì có ji ye 'do gbìrì káká'i máa, <Si bà nì «zu i» mítí i ñinó ná Mbìrì bàkà tí ngbàrángà i gî nó mí to.> ¹⁰ 'Duù tí nò 'dè có ji ye ta bà ta'ô, máa, ye zò ndâ i tí nò, káa ye gii biya ndâ có mì wó nò 'dáá gî. Ye mâ gii zeke'o bìndi bà 'dè có mì wó nò ji ye, ye gii ñò à ja ndi ndâ i tí nò, 'vóndó'dóó, ya tí gí gbìrì gî.

¹¹ «Káa, si ye ká kuu gbí kùdù có tí nò, ye mâ gii zeke'o, ye gii ñò ndâ 'bí 'dakò ta'ô, náa à tuu ndú ji ye 'do gbí gbata Cèzàrìyà kû ɾò tíyò á njekèji ndùgù 'bá tí nó náa ye kuu dù tí nò. ¹² Bèrì-mì-Mbìrì bà-i-nò gii 'dè có ji ye máa, ye 'ví me kpìiki-kpìiki gítí bà ya ta ndú gí tà é tí nò lá. Tacó éno, ze gii njè nó ta ndâ 'dakò tí nò, gii je ndâ ná 'vindí ye tí nó kuu ta bà muu ndú vô-nje gbaànjé nó, ya gí 'bá mì 'dakò tí nò mbe tuu ndâ 'duù gí tàkò ye nò. ¹³ Ze mâ gii yee kà, 'dakò tí nò gii 'dè có ji ze máa, yì ñò a basìlì mì Mbìrì ká ɾi gí tà'i tàkò yì, bìndi yí gii 'dè có ji yì máa, <Tuu 'duù gí Jópà gí tàkò Sìmonè tí nó ta 'bí ɾè wó a Piyétòrò nò, ¹⁴ wàa yí 'ví gí gí bà 'dè có mbe 'vala yo ta ndâ 'vii mì lo ji yo.>

¹⁵ «Káa ye mâ gii 'bità bà 'dè có ji ndú, ye gii ñò Bèrì-mì-Mbìrì kû gí 'do gbìrì gí muu ndú, go bà gí yí gí muu ndoo táánò gbí kpédélé o nò. ¹⁶ Bìndi

mbí ye gii 'va tí có tí nó náa Mbe tí ndoo táánò 'dè ji ndoo éno máa, <Jòvání táánò kú caka tí ndâ 'duù ta ngo, káa àá bà gii caka tí yo ta Bèri-mì-Mbíri,> nô. ¹⁷ Káa Mbíri lê má bàkà ji ndú káa gbèe ña nambeè tí nó náa yí táánò bàkà ji ndoo gí tàkò bà ùnje mì ndoo gítí có mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri nó, ye a 'di, wàa a ye ká 'ví gii jòò ta gbí có ta Mbíri?»

¹⁸ Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù mà gii 'di có tí nó náa Piyétòrò 'visì ji ndú nó, ndú gii nè nje ndú gí tàkò có bà ñònòkò tí Piyétòrò ta ndâ 'duù ñinó mbe ya gí gbí gàzâ lá nó gí. Ndú bà-i-nò gii ùlù Mbíri máa, «Mbíri delè je muu ji ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, tacó bà 'visì tí ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì 'válá gí.»

Bà 'bità bà kili ndâ 'duù ta rè mì Jézù gbí gbata Àndiyókì

¹⁹ Ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù mbe 'vaaka ta gúku bà mèèkè'i tí ndú 'do Jèrùzàlémè ta o bà zi Ísitéfànò nó, gii 'vèè ta ndi gbí ndâ to Fònésiya ta Kípùrù, ta gbata Àndiyókì, kú ma có mì Jézù kpolo ma ká ji ndâ Jùdèyà. ²⁰ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe gí 'do gbí ndâ to Kípùrù ta Sìrini gí gbí gbata Àndiyókì gii 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbe tí ndoo tí Jézù ji ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó delè. ²¹ Mbe tí ndoo gii konì ndú gbí nètè mì ndú, bìndi ndâ 'duù me mbè gii 'visì muu ndú gítí kpokèjì mì Mbe tí ndoo gí.

²² Cò bà ùnje gítí cò mì Jézù mì ndâ tende ña ndâ 'bí 'duù gbí gbata Àndiyókì mâ gii yee tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè, ndú gii tuu 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndú ta rẹ̀ wó a Bàrànábà ya tí gí Àndiyókì. ²³ Bàrànábà mâ gii yee Àndiyókì, yí mâ gii ñò ña nambeè tí nó náa Mbíri bàkà ji ndâ 'duù kà nó, tàkòcò wó gii peteke gí. Yí bà-i-nò gii kpo-gbì-tà-tù ndú tí kpoò, máa, ndú 'dáá gí 'ví tee njembí ndú mítí Mbe tí ndoo tí kpoò. ²⁴ Bàrànábà tí nó náa ndâ mbe kili ta rẹ̀ mì Jézù tuu yí ji ndâ 'duù Àndiyókì nó a tó 'dakò náa Bèri-mi-Mbíri je wotí ji yí me gbolò ngé ndii gí, tí 'dakò mbe tee njembí wó 'dáá gí mítí Mbíri. Tacó éno, ndâ 'duù me mbè gii ùnje gítí cò mì Mbe tí ndoo 'do gbí cò mì wó.

²⁵ Bàrànábà gii ñjè nó 'do Àndiyókì ya gí gbí gbata Tárásùsù gí bà pà bà tí Sàwúlè. ²⁶ Yí mâ gii 'de yí gí, yí gii 'daka yí ya tí gí Àndiyókì. Bìndi ndú gii too ndoo gbaànjé ta yí mí mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù kà, kù nìbà i ji ndú.

À gii 'bità bà nì «Kìrisìtiyànò,» ta gbí éno máa, «ndâ bòò mì Bìndi-Mbíri,» mítí ndâ mbe tala cò mì Jézù nó a i gbí gbata Àndiyókì.

²⁷ Ta o tí nó náa ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè kuu tí gbí gbata Àndiyókì nó, ndâ 'bí mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri gii gí 'do Jèrùzàlémè gí Àndiyókì. ²⁸ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú gbaànjé ta rẹ̀ wó a Àgábù gii a gí yaà, bìndi yí gii kò kò ji ndâ 'duù ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri máa, vò go kẹ̀jì gí bà tè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. (À dú káa yúco, vò go gii tè to go cò mì Àgábù

nò gbí o mì Kíláwúdiyò tí ngáágbá gba mì ndá Ròmánò.) ²⁹ Ndá mbe tala có mì Jézù gbí gbata Àndiyókì mâ gii 'di có mì Àgábù nò, ndú gii eře gba có mì ndú gbaànjé máa, ndá yì 'dáá gî gò i, káa à me éno máa ndá 'duù 'dáá gî 'ví gò i 'vii ká 'vii nò lá. 'Duù 'ví gò káa bà wotí mì wó, wàa ndá yì 'ví tuu ji ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù ñinó 'bá Jùdéyà nó, wàa ndú 'ví konì ta tí ndú. ³⁰ Ndú mâ gii yòò i-'bì ndú go có tí nò náa ndú toko nò cee gî, ndú gii tuu ta ndá Bàrànába ta Sàwùlè ji ndá kpo 'duù kùro ndá mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Jézù á Jèrùzàlémè.

12

Bà zèè Piyétòrò

¹ Ta o tí nò, Èródè, tí gbolò gba mì ndá Jùdéyà, gii 'bità bà zèè ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Jézù ta kpo-'bìlì. ² Yí da miři Jákòmò tí nó tí ná 'vindí Jòvànì nó ta njà sìzò. ³ Yí mâ gii òò éno máa, líkí i tí nò náa yí bàkà nò kuu tí ndá Jùdéyà, yí gii co gbí ndò muu ñinò ya gí bà zèè Piyétòrò delè. ⁴ Èródè zèè Piyétòrò a i ta o bà ci 'Dê-kò gbí tàkìì mì ndá Jùdéyà. Tacó éno, yí gii te yí mí gbí zàà, bìndi yí gii kaa ndá àsikèrì muu-'bì-nje vô nje-vò gbaànjé tacó bà kpolo tí wó yee tí o bà cee o bà bàkà bà tàkìì bà ci 'Dê-kò, má kózò gî, wàa yì 'ví gii yù gázâ ji yí mì kùro ndá 'duù. ⁵ Káa ta o tí nò náa Piyétòrò kuu tí gbí zàà nò, ndá mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Jézù gii dù kù 'deke tí ndú ji Mbíri tacó tí wó ta njembí ndú gbaànjé.

Basìlì mì Mbíri njaanga Piyétòrò 'do gbí zàà

6 Káa ta bèbìlì kùro yé bà òò ngbàngà mì Piyétòrò mì Èródè, Piyétòrò ta o tí nò tí rì ta ndá gínjírì tí wó sósò'ò, gbí òkò tí ndá àsikéris sósò'ò mbe kù ù rẹgbà tí wó, bìndi ndá 'bí gbí-gbì kù ù gbolò njekèjì bà rì gí gbí zàà. ⁷ Ta bèbìlì tí nò, basìlì mì Mbirì gii rì gí tà'i gbí zàà tàkò Piyétòrò si yí tí rì, bìndi yí gii gbà Piyétòrò ta bà gbì yí gbí Ká wó pètéké'i éno. Piyétòrò mà gii gundii 'do tí rì, yí gii òò basìlì tí nò mbe gbà yí 'do tí rì nò kù rò tíyò gbí ngba'o tàkò ndú tà'i. Bìndi basìlì tí nò gii 'dè có jì Piyétòrò, máa, «A gí yaà! Ngo've tí lo!» Piyétòrò mà gii a gí yaà go có mì basìlì tí nò, ndá gínjírì tí nó kùtáá náa à ẹre ta ndá 'bì wó nó gii dù káa karaka gbí tí ndú 'do tí ndá 'bì wó ta kpéetí ndú gí. ⁸ Bìndi basìlì tí nò gii 'dè có jì yí máa, «Ere wú'dè mì lo gí, wàa wò 'ví yuu ndá tàrà mì lo.» Piyétòrò mà gii bàkà go có tí nò náa basìlì tí nò 'dè jì yí nò gí, basìlì tí nò káká'i gii 'dè có jì yí máa, «Paraka wòòkò bongo mì lo náa wò kù yuu mí pí ndá bongo nó mítí lo, wàa wò 'ví gí gí bà ru ndi ye.»

⁹ Piyétòrò bà-i-nò gii a gí yaà gí tàkò basìlì tí nò ká go 'duù mbe kù rì a rì nò. ¹⁰ Basìlì tí nò gii co ta Piyétòrò tí ndá bàndò bà dù ndá mbe kù kpolo tí njekèjì zàà sósò'ò, bìndi ndú mà gii yee ta yí tí njekèjì ndùgù bà rì gí gbí gbata náa à bàkà 'do tí lii, njekèjì tí nò gii njaanga tí wó jì ndú ta kpéetí wó. Ndú gii rì gí gbí ndùgù. Ndú mà gii nò yendi 'bí gbolò kpokèjì gbaànjé cee gí, basìlì tí nò gii dù káa gii 'do tí Piyétòrò go có serè nó gí. ¹¹ À gii dù ngbí nò a o bà gii da ro Piyétòrò. Muu wó mà gii gí gítí wó gí, yí gii 'bità

bà 'dè có ta kpéetí wó, máa, «Ye kpónó ò ni gí máa, ye kù ñi me ñi lá. A Mbíri ká tuu basili mi wó gí tí gí bà 'vala ye 'do 'bì Èródè, delè 'do gbí ndá ña ndá vò i tí nó náa ndá Jùdéya táánò gbí-gbi kù ù bà bàkà ta ye ò.»

¹² Piyétòrò gii zèè kpokèjì jáá bìnḍi bà da ɔ wó nò, ya gí bāndò tí nó náa ndá 'duù mi Bìnḍi-Mbíri me mbè kili mítí kù 'deke tí ndú jì Mbíri tacó tí wó tí , a 'bá mi Màriyà tí nó tí nawu Jòvànì tí nó ta 'bí rẹ wó a Màrikò ò. ¹³ Yí mâ gii yee kà, yí gii 'de ndá 'duù a i tà'i. Yí mâ gii ku njekèjì, a 'bí 'vinî ta rẹ wó a Ródà, mbe kù bàkà nèté 'bá tí nò, ká gii gí tacó bà 'di có mi wó. ¹⁴ Ródà mâ gii 'di kòcò Piyétòrò ni gí, líkí'o gii bàkà yí tí ña ñinó náa yí gii dele ndi wó 'do tí njekèjì mbalá-mbala si bà njaanga njekèjì mí to, ya gí bà 'dè có jì ndá 'duù tí nó mbe kili mí tà'i nó máa, «Piyétòrò kù rò tíyò tí njekèjì.» ¹⁵ Káa ndá 'duù tí nó gii 'visì có jì yí máa, «A 'bí ña i ká gbí muu lo!» Káa Ródà gii aanga muu wó ká mítí có Piyétòrò tí nó mi wó á mbe kù rò tíyò á tí njekèjì ò. Ndá 'duù tí nó bà-i-nò gii 'visì có jì Ródà gí tàkò i kpácà tí nó mi wó nò, máa, «Áá bá dù a vuuvuu Piyétòrò!»

¹⁶ Káa si ndá 'duù tí nó kuu tí kponje ta Ródà, Piyétòrò kpòò kù ku njekèjì. Ndú mâ gii njaanga njekèjì, ndú gii ò à kuu nó a Piyétòrò ká kù rò tíyò á kùro ndú go seṛè ò. ¹⁷ Piyétòrò bà-i-nò gii bàkà 'bì wó jì ndú, máa, ndú dù ngbii. Ndú mâ gii dù ngbii á go có mi wó nò gí, yí gii 'dè gbí kpokèjì bà 'vala yí mi Mbe tí ndoo 'do gbí zàà, jì ndú. Bìnḍi yí gii ci ndú máa, «Yo 'vanda ndi ndá có tí nó jì ndá Jákòmò, ta sè ndá 'bí ná'vindí

ndoo.» Bìndi yí gii ndii 'do tí ndú ta bèbìlì tí nò ya gítí 'bí bàndò tende.

¹⁸ Yé mâ gii too gî, có gii ñònòkò tí gbí òkò tí ndâ àsikèrì tí nó mbe kù ù njekèjì zàà ta bèbìlì bà zèè Piyétòrò nó tí cèè vò bà i. Ndú gii dù ta dú'o tí nò kù 'vee káa rẹ̀ ɲa i tí nó mbe 'de Piyétòrò nô. ¹⁹ Èródè bà-i-nò gii pà bà tí Piyétòrò kpòò, bà 'de yí mâ gii kpò yí gî, yí gii kaa ndâ àsikèrì tí nó tí ndâ mbe kpolo tí Piyétòrò si yí gbí zàà ta bèbìlì tí nò nó, yí mâ gii 'viiki gbí nje ndú cee gí nó, yí gii waa có ku mítí ndú kùro bà ya yí ta 'bá 'do gbí to Jùdéya gí Cèzàriya.

Bà cì Èródè

²⁰ Ta o tí nò, gbí òkò tí ndâ Èródè ta ndâ 'duù gbí gbata Tírò, ta ndâ 'duù gbí gbata Sìdónì, nìkì lá. Tacó éno, ndâ 'duù tí nò gii tuu ndâ 'bí 'duù mì ndú tacó bà ya gí bà peteke tàkòcò Èródè. À po tiri tí kpó ta kù 'bilí! Tacó éno, ndâ 'duù tí nò mâ gii yee 'bá mì Èródè, ndú gii peteke kùro á tàkòcò Bilásitù, tí gbolò 'duù mbe kù kpolo tí ndâ i mì Èródè, má kózò gî, ndú bà gii yèè ta ndi ndú gítí bà peteke tàkòcò Èródè. Ndâ 'duù tí nò pà làyì gítí có tí nò gbí òkò tí ndú ta ndâ Èródè nò tacó ndâ 'duù 'bá mì ndú kù 'de i-zó-zò a i 'do gbí to mì Èródè.

²¹ Èródè bà-i-nò gii ci 'bí o mì wó, bìndi yí gii yuu bongo gba mì wó, bìndi yí gii ki tí wó pí jàlàmbà mì wó, kù 'dè ndâ có mì wó ji ndâ 'duù mì wó. ²² Káa, si Èródè kù 'dè ndâ có tí nò, ndâ 'duù gii dù kù wu gbí wó ta bà tò kù ta kòcò ndú

ngée gí yaà, máa, «À nó me 'duù ká kù 'dè có nó lá! A Mbířì ká kù 'dè có!»

²³ Mâ gii zeke'o, basilì mì Mbe tí ndoo gii gbì Èròdè 'do pí jàlàmbà 'va mí to ká mí kùro ndâ 'duù tí nò, tacó yí te duù mítí Mbířì lá. Bìndi ndâ kìnì gii zò yí zi gî. ²⁴ Có mì Mbířì gii dù kù 'vala bìndi ku Èròdè nò pètèkèè kù ya tí .

²⁵ Ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè mâ gii cee ta nètè mì ndú Jèrùzàlémè gî, ndú gii 'daka Jòvànì tí nó ta 'bí řè wó a Màrikò ta ndú ya tí gí Àndiyókì.

13

Bà řuka ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè tí ndâ mbe ya gí bà ma có mì Jézù ji ndâ 'duù muu to kè'bí

¹ Ndâ mbe nìbà i ta ndâ mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbířì ta o tí nò gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta řè mì Jézù gbí gbata Àndiyókì a ndâ Bàrànábà, ta 'bí Sìmonè, náa a kù nì mítí wó a Bè-Sìmonè, ta Lúciyò tí nó mbe gí 'do gbí to Sírìnì nó, ta Mànàyèni tí nó náa ndú kpolo ta Èròdè tí gbolò gba nó mí njewu gbaànjé nô, gii je Sàwùlè. ² Ta 'bí o gbaànjé si ndú kù kònò go ta bà 'deke tí ndú ji Mbířì, Bèri-mì-Mbířì gii gí gí muu ndú, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo mò ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè 'do gbí òkò tí yo gí ndiì, wàa ndú 'ví bàkà nètè tí nó náa ye tè'é tí ndú gítí nô.» ³ Ndú mâ gii kònò go, ta bà 'deke tí ndú ji Mbířì cee gî, ndú gii tee 'bí ndú mítí ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè, ta bà 'deke tí ndú ji Mbířì, máa, yí 'ví je wotí ji ndú, bìndi ndú gii mò ndú 'do gbí òkò tí ndú ji Bèri-mì-Mbířì.

Kpédélé bà ya ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè jí bà ma có mì Jézù jì ndâ 'duù muu to kè'bî

⁴ Bèri-mì-Mbíri gii tuu ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè, máa, ndú ya jí bà bàkà nèté bà ma có mì Mbíri jì ndâ 'duù tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo, náa à kú nì mítí a Kípùrù. Ndú bà-i-nò gii njè nó 'do Àndiyókì ya jí bà o gbâ 'do gbí gbata Sèlúsiyà tacó bà ya jí Kípùrù. ⁵ Ndú mâ gii yee Kípùrù gî, ndú gii có jí to 'do gbí gbâ á gbí gbata Sàlámì. Bìndi ndú gii dù kú nò ta bà ma có mì Jézù jì ndâ Jùdéyà ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndú jí bà ùlù Mbíri. (A Jòvànì Màrikò ta o tí nò ká kú konì ndú ta nèté.)

⁶ Ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè mâ gii nò gbí Kípùrù waaka 'do Sàlámì jí gbí gbata Páfò, ndú gii 'de 'bí 'dakò mbe bàkà tí wó mbe bààcì, ta rẹ wó a Bàràjézù, (náa à kú nì mítí wó gbí có Ìgìrìgì a Èlímà, gbí máa, «mbe bààcì»), ⁷ tí 'duù gbí ngbàngà mì Sérégiyò Páwòlò tí gbolò 'duù mì ndâ 'duù Páfò, tí 'dakò mbe 'di gbí-o ngé cee gî. Sérégiyò Páwòlò bà-i-nò gii tè'é tí ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè, tacó wàa, yì 'ví 'di có mì Mbíri 'do mì ndú. ⁸ Káa có tí nò gii ya jí gbí muu Èlímà lá. Tacó éno, yí gii jè ta bà pà kpokèjì bà volo gbí bà 'di ndâ có mì ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè á 'do tí Sérégiyò gî, tacó wàa, yí 'ví 'di có mì Jézù lá.

⁹ Bìndi Sàwùlè (náa rẹ wó mì ndâ Rómànò a Páwòlò) gii zeke gbí nji ro Èlímà ngbóó ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri, Ndâ i tí lo a 'vére ta tiři. ¹⁰ Bìndi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Ndí lo 'vii mì Sitàni! Wò a 'duù nìnó ta go ndâ i nìnó 'dáá gî jáá mbe kú toko ndâ 'duù ta Mbíri nó tí lo gbaanjé wálá. Wò

bà si bà ònòkò gbí kpokèjì yúcó mì Mbe tí ndoo mí to ta o ngàyi? ¹¹ Nò wéléjí, wò kpónó kèjì gí bà ò wotí mì Mbe tí ndoo mítí lo. Ẹ lo kpónó kèjì gí bà yoo gí. Wò bà ò Ẹ tí nó á kuu yaà nó wálá ta làmbu o.»

À káa póó bà 'dè có tí nò mì Páwòlò, 'bí i gii te mí Ẹ Òlímà tùrúwàà go 'dèngámbe nò, bìndi 'dí'di'o gii ja gí Ẹ wó gí. Bìndi yí gii 'bìtá bà gbala to kú pà 'duù tacó bà ja yí. ¹² Sérégìyò Páwòlò má gii ò Ẹ i tí nò mbe bàkà tí nò, nje wó gii 'dèè gítí Ẹ có tí nó náa yí 'di ta Ẹ Mbe tí ndoo nó gí. Tacó éno, yí gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo gí.

Bà yee ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gbí gbata Àndiyókì ònó gbí to Pìsìdìyà

¹³ Ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mì wó gii o gbá 'do gbí gbata Páfò ya gí gbí gbata Pérégà á gbí to Páfíliyà. Bìndi Jòvànì gii jee ndú mí bà-i-nò, yí gii dele ndi wó ya gí Jèrùzàlémè. ¹⁴ Ndâ Páwòlò ta sè ndâ 'bí ka wó mbe nó gii ndii 'do Pérégà ya gí gbí gbata Àndiyókì á gbí to Pìsìdìyà. Ndú má gii yee kà gí, ndú gii kaa ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíṛì ta 'bí Ẹ bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà, bìndi ndú gii ki tí ndú to. ¹⁵ À má gii 'deke có 'do gbí ndâ wáràgà mì Mòze, ta ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíṛì, ji ndâ 'duù cee gí, ndâ kpo-kpò 'duù mbe kú bàkà nètè bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíṛì gii tuu 'duù ji ndâ Páwòlò ta ndâ ka wó mbe nó, máa, «'Bí có bà 'dè ji ndâ 'duù tacó bà je wotí ji ndú má kuu mì yo, yo 'dè gí sè, ndâ ná'vindí ze.»

16 Páwòlò mâ giì 'di có tí nò, yí giì a gí yaà, bìndi yí giì bàkà 'bì wó ji ndâ 'duù, máa, ndú dù ngbì. Ndâ 'duù mâ giì dù ngbì go có mì wó nò gí, yí giì 'bità bà 'dè có ji ndú, máa, «Yo tí ndâ kòtí Ìzìriyèlì, ta yo tí ndâ 'duù ñinó 'dáá gí mbe kù cì gúku tí Mbíri nó, yo sè tù yo! 17 Mbíri mì ndâ 'duù mì ndoo tí ndâ Ìzìriyèlì dígísèé ruka ndâ ká gù ndoo, bìndi yí giì bàkà ndâ 'duù mì ndoo tí ndâ 'duù ñinó ta rẹ ndú a rẹ nó si ndú dígísèé kù 'vala 'bá mì ndâ tende 'duù á Mási ri nó. Yí tí Mbíri giì tẹ kùro ndú ta wotí mì wó 'do Mási ri gí sè. 18 Yí giì kpolo tí ndú si ndú gbí kángáá nga ngoò ta i go ndoo zi'duù-só. 19 Yí tí Mbíri giì 'bu a ña ndâ 'duù vô-nje só á gbí to Kánàni, bìndi yí giì je to bìndi ndâ 'duù tí nò ji ndâ ká gù ndoo tí ñindi ndú, 20 ta i dè gití ndoo zi'duù-vô ta bà nà'ô ta zi'duù-só-nje muu'bì pí (450).

«'Do bà-i-nò, Mbíri giì je ndâ ngáángbá 'dakò tí ndâ tí ndâ 'duù kùro ndú ji ndú yee tí o mì Sàmùwélè tí mbe 'dòkò có mì wó tí Mbíri. 21 Ndâ ká gù ndoo giì 'deke tí ndú ji Mbíri máa, yí je 'bí 'duù ji ndâ yí tí gbolò gba mì ndâ yí gbí o mì Sàmùwélè. Mbíri bà-i-nò giì je Sàwúlè, tí 'viì mì Kísi tí 'duù 'do gbí ña Bènjámínò, ji ndú tí gbolò gba mì ndú. Sàwúlè bàkà mí gbí gba a ndoo zi'duù-só, 22 bìndi Mbíri giì le bèrè 'do tí wó ji Dàvídè. Ñinò a Dàvídè tí nó náa Mbíri 'dè có gití wó éno máa, «A ye tí Mbíri ká cu 'bì ye mítí Dàvídè, tí 'viì mì Jési, á 'do gbí 'doó có mì ye gbí njembí ye. Tacó ye ñò ni gí máa, yí a 'bí 'dakò náa yí bà bàkà go có mì ye gí», nó ká nò.

²³ Mbírì gii bàkà a Jézù, tí 'vii-gù Dàvídè, tí mbe 'vala ndâ 'duù á go cí mì wó náa yí tí Mbírì ci nô. ²⁴ Jézù tí nó náa Jòvànì dígísèé kò-kò ta rẹ wó ta o tí nó náa yí kù ma có ji ndâ Ìzìrìyèlì 'dáá gî, máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú, wàa yì 'ví caka tí ndú, tacó wàa Mbírì 'ví je ta à-cee-gî gítí ndâ vò i mì ndú nô. ²⁵ Kùro bà cee nètè mì Jòvànì mâ gii dooko gî, yí gii kò kò ji ndâ 'duù máa, <Ye me ña có tí nó náa yo kù koṛo gbí muu yo nó lá. 'Duù tí nó kèjì gí tàkò ye nó a gbolò 'duù ñinó náa à kpètí káa vòò bà dù tí mbe njaanga tàrà 'do tí kò wó, ye 'vii tí lá.>

²⁶ «Có 'válá tí nó a i tacó tí ndoo, ndâ ná'vindí ye, tacó tí ndoo tí ndâ 'vii-gù Àbìráámò, ta ndâ 'duù ñinó 'dáá gî ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá mbe kù cì gúku tí Mbírì nô. ²⁷ Ña i tí nó táánò náa ndâ 'duù Jèrùzàlémè ta ndâ gba mì ndú bàkà nó, ndú kpètí má ñò ni lá, a i tacó wàa ngo nje ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì, náa à kù 'deke ta ri bà wotí gbí tàkì mì ndâ Jùdèyà ta o 'dáá gî gítí có bà zi Jézù nó, 'ví 'va tí gbí kùnga to lá. ²⁸ Ndú táánò ñò ni ngbárángà'i gî, máa, nderè bà waa có ku mítí wó wálá, káa ndú gii neke ọ ndú pítí-pítí gî, bìndi ndú gii 'dè có ji Pilátò máa, yí si yí wàa à 'ví zi yí gî. ²⁹ Ndú mâ gii bàkà ta yí go ndâ có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì sàà gî nó gî, ndú gii ja ku wó 'do tí ñjèèkpè mù ya tí gí gbí gùù. ³⁰ Káa, Mbírì gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî. ³¹ Yí gii túbà tí wó bìndi bà 'vala ndi wó mì Mbírì 'do gbí muu'dú wó nò ta bà me mbè ji ndâ 'duù tí nó mbe ko yí 'do Gàlìlèyà gí tí gí Jèrùzàlémè á kùro bà zi yí nô. À kpónó a ndâ

'duù tí nò ká kû ma có tí wó ji ndâ Ìzìrìyèlì.

³² «Ze kpónó gí ji yo nó ta Banga-Ngú-Có, máa, Mbíri dígísèé ci ndâ ká gù ndoo gî, ³³ káa yí gii túbà a i ji ndoo tí ndâ 'vii-gù ndú éno máa, <Yâ-cí-ci kpili lá,> ta bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó, á go có tí nó náa à cu mí gbí bà só cè gbí wáràgà mì ndâ Muu-cè éno máa,

<Wò a 'vii mì ye,
ye wúnó gí tí Bu lo gî,> nô.

³⁴ À má gítí bà 'vala ndi Jézù mì Mbíri 'do gbí muu'dú wó wàa yí 'ví cì ndi wó káká'i lá, ñìnò a i mbe bàkà tí go có tí nó náa a yí tí Mbíri táánò ká 'dè ta nje wó éno máa,

<Ye bà cù 'dóó 'dê ngo cù tí nó
náa ye táánò ci Dàvidè gítí nó mítí yo,> nô.

³⁵ À gii cu káká'i mí gbí 'bí cè mì ndâ Muu-cè éno máa,

<Wò bà si bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí
nó
'ví zò to wálá.>

³⁶ Káa Dàvidè táánò mâ gii bàkà nèté mì Mbíri si yí gbí wu wó cee gî, à gii bàkà bàndò ji yí mí mì ndú ta ndâ ká gù wó, bìndi yí gii zò to gî. ³⁷ Káa 'Duù tí nó náa Mbíri táánò 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó zò to lá. ³⁸ À má éno, có gbí muu ye ji yo éno máa, yo 'ví ñò ni éno máa, Mbíri táánò tuu a 'dakò tí nó tí Jézù nó, máa, yí gí gí bà ma có bà je à-cee-gî mì yí tí Mbíri gítí ndâ vò i mì yo ji yo, ndâ ná'vindí ye. ³⁹ Áá táánò a yí ká njaanga mîri ndâ 'duù ñìnó mbe ùnje gítí wó gí nó 'do gbí ndâ vò i tí nó 'dáá gî náa bà njaanga mîri ndâ 'duù 'do gbí ndú kpò có mì Mòze gî nô.

40 À má ènò, yo kpolo tí yo, má wálá, có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì dígísèé 'dè ènò máa,

41 <Yo tí ndâ mbe kù 'dè có ñónókó,
yo zeke'o jèlè yo gî,
wàa yo 'ví ñò seṛè,
wàa yo 'ví mì gî.

Tacó ye kù bàkà 'bí i gbí o mì yo,
náa yo táánò má 'di có i tí nò a i 'do mì 'bí
'duù,
yo bà si có mì 'duù tí nò ká tí cè tìṛì.> nó, bà
'de yo.»

42 Páwòlò mâ gii 'dè có cee gî, ndâ 'duù gii ci ndâ Páwòlò ta Bàrànáà bà si ndú kù gii ñjè 'do bàndò bà kili ndú gí bà ùlù Mbírì, máa, ndú 'ví dele ndi ndú gí gí bà 'dè gbí ndi có tí nò náa ndú 'dè nò ji ndâ yì ta 'bí ṛì bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà á bìndi ñìnò. 43 Ndâ 'duù mâ gii ñjè 'do bàndò bà kili ndú gí, ndâ Jùdéyà me mbè, ta ndâ 'duù me mbè 'do tí ndâ 'bí tende ṛa 'duù ñìnó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà ta njembí ndú gbaànjé gî nó, gii nò ñìndi ndú a i ta ndâ Páwòlò ta Bàrànáà. Ndâ Páwòlò ta Bàrànáà gii kpo-gbì-tà-tù ndú gbí ndâ nje mì ndú ta ndú, máa, ndú 'ví tee njembí ndú mítí nambeè tí nó náa Mbírì bàkà ji ndú nò.

44 Ndâ 'duù gii kaa 'do gbí gbata 'dáá gî ya gí bà 'di có mì Mbírì 'do mì ndâ Páwòlò ta Bàrànáà ta ṛì bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà tí nó náa ndú ci nò. 45 Ndâ Jùdéyà mâ gii ñò ndâ mbè 'duù tí nò, kii gii te ndú gítí bà 'dè zu có gítí Mbírì, ta bà go 'véṛè mítí ndâ có mì ndâ Páwòlò ta Bàrànáà.

46 Ndâ Páwòlò ta Bàrànáà bà-i-nò gii 'dè có ta gúku tí ndú gbaànjé wálá ji ndâ Jùdéyà gbí òkò

tí ndâ 'duù tí nò, máa, «Kpédélé ndâ 'duù náa ze bà ma có mì Mbírì jì ndú a yo tí ndâ Jùdèyà. Káa à lê má me tí éno gî, ze kpónó bà 'visì nje ze gí mì ndâ 'duù ònó ta òa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, sé náa yo biya bà 'di có mì ze gî, yo delè gii ònó tí yo 'vii tí ndâ mbe 'de 'válá ònó mbe cee lá nó lá, nò. ⁴⁷ Tacó ònó a có tí nó náa Mbe tí ndoo 'dè jì ze ta o tí nó náa yí táánò 'dè ta có tí nó máa,

‹Ye bàkà yo tí ngba'o kùro ndâ 'duù,
tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî
'ví 'de ta 'válá› nó ká nò.»

⁴⁸ Ndâ 'duù ònó ta òa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó má gii 'di có tí nó náa ndâ Páwòlò ta Bàrànába 'dè nò, tàkòcò ndú gii peteke ngé ndii gî. Ndú gii ùlù có mì Mbe tí ndoo nò. Bìndi ndâ 'duù ònó náa Mbírì cu 'válá ònó mbe cee lá nó mí gbí tú ndú gî nó gii ùnje gítí có mì Jézù gî. ⁴⁹ Ònó a bà gii 'vèè có mì Mbe tí ndoo cee gbí wúngbó to tí nó 'dáá gî.

⁵⁰ Káa ndâ Jùdèyà gii ya yílílí gí gbí muu ndâ 'bí kpo-kpò nù ònó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdèyà ta njembí ndú gbaanjé gí nó, ta ndâ 'bí kpo-kpò 'duù gbí gbata. Ndú gii volo muu ndú 'do tí ndâ Páwòlò ta Bàrànába gî. Bìndi ndâ kpo-kpò 'duù tí nó gii mòkò ndâ Páwòlò ta Bàrànába 'do gbí wúngbó to tí nó gî.

⁵¹ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába bà-i-nò gii gbà njú to 'do tí kò ndú mítí ndâ mbe mòkò ndú nò. Bìndi ndú gii njè nó 'do gbí to tí nó ya gí gbí gbata Ìkóniyùmù. ⁵² Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii dù ta tàkòcò ndú pétékè'i, tacó Bèri-mi-Mbírì je wotí jì ndú me gbolò.

14

Ndâ Páwòlò ta Bàrànába gbí gbata Ìkóniyùmù

¹ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába mà gii yee gbí gbata Ìkóniyùmù, ndú gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì á go ñinó náa ndú bàkà si ndú gbí gbata Àndiyókì nô. Ndú gii ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù kà tí ña ñinó náa ndâ Jùdéyà ta ndâ Ìgírìgì me mbè gii ùnje gítí có mì Jézù gí.

² Káa ndâ 'bí Jùdéyà ñinó mbe biya bà ùnje gítí có mì Jézù gí nó gii volo muu ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó gítí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. ³ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába gii dù kù ma có mì Mbe tí ndoo ji ndâ 'duù ta gúku tí ndú wálá ta kòndi o. Mbe tí ndoo delè gii je wotí bà bàkà ndâ seṛè ji ndâ Páwòlò ta Bàrànába, tacó bà túbà ji ndâ 'duù máa, có tí nó náa ndú kù ma nó a có nambeè tí nó mì yì náa yì kù bàkà ji ndâ 'duù ta có tàkò wálá nô.

⁴ A 'bè ká gii dù gbí òkò tí ndâ 'duù gbí gbata ta o tí nó. Ndâ 'bí 'duù gii tè gí tàkò có mì ndâ Jùdéyà, bìndi ndâ 'bí gii ya a i gí tàkò có mì ndâ tú mì Jézù. ⁵ Ndâ 'bí Jùdéyà, gii je ndâ 'bí 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, gii toko có ta ndâ kpo-kpò 'duù gbí gbata gítí bà bàkà gbínje ta ndâ tú mì Jézù, wàa à 'ví 'vaka ndú ta díí. ⁶⁻⁷ Ndâ tú mì Jézù mà gii ñò ndâ i kù gii bàkà có bà ya ta ndú gbí gbata Ìkóniyùmù nìkì lá, ndú gii fa ngèlè ya gí bà pà 'válá gí gbí to Lìkàyóniyà. Ndú mà gii yee Lìkàyóniyà, ndú gii dù kù nó ta bà ma Banga-Ngú-Có mì Jézù ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ 'bá dè-dè seè ndâ gbata Lísítàrà ta gbata Dérébì.

Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí gbí gbata Lísítàrà

⁸ Ta 'bí o gbaànjé si ndâ Páwòlò ta Bàrànábà kuu gbí gbata Lísítàrà, ndú gii 'de 'bí 'dakò jé mbe nò nó 'do tí bà jò yí mì nawu wó lá, tacó ndâ kpázà kò wó gbele've 'do ká gbí yì nawu wó.

⁹ Káa si 'dakò tí nò kù sè tù wó tí ndâ có tí nó náa Páwòlò kù ma nó, ndú gii 'deeke gbí nji ọ ndú ta Páwòlò. Páwòlò gii nò ni 'do gbí nji ọ 'dakò tí nò éno máa, yí 'vii tí 'duù nìno náa à 'ví 'vála yí nó gí, tacó yí ùnje gítí có mì Jézù gí. ¹⁰ Páwòlò bà-i-nò gii 'dè có ji 'dakò tí nò ta kòcò wó ngára gí yaà, máa, «A gí yaà! Rò tìyò jáá!» 'Dakò tí nò bà-i-nò gii a gí yaà, bìndi yí gii 'bità bà nò nó.

¹¹ Ndâ mbè ndâ 'duù tí nò mbe nò i tí nò náa Páwòlò bàkà ta 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò nó gii tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà ta nje có mì ndú tí ndâ 'duù Lìkàyóniyà, máa, «A ndâ bààcì ká jì'vì tí ndú tí ndâ 'duù, bìndi ndú gii gí gí mì ndoo.» ¹² Ndú bà-i-nò gii gbì ẹ Zéyùsù, tí gbolò bààcì mì ndâ Ìgìrìgì, mí muu Bàrànábà. Bìndi ndú gii gbì ẹ Èrèmésì, tí muu có mì ndâ bààcì mì ndâ Ìgìrìgì, mí muu Páwòlò, tacó a yí ta o tí nò ká kù 'dè có. ¹³ Ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe kù bàkà i ji Zéyùsù, ta bàndò bà ci i ji yí ká dè sè gbata nó, gii gí ta ndâ dì mò'dú ta ndâ 'vì mù gí njekèjì ndùgù gbata, tacó bà ci ndú ji ndâ Páwòlò ta Bàrànábà.

¹⁴ Ndâ Bàrànábà ta Páwòlò mà gii 'di có ọa i tí nò mbe kù bàkà tí mí njekèjì ndùgù nò, ndú gii yaka gbí ndâ bòngó tí ndú gí, tacó bà túbà ji ndâ 'duù tí nó máa, go ọa i tí nó náa à kù bàkà ta ẹ ndâ yì nò tí ndâ yì wálá. Bìndi ndú gii

oloko ta ngèlè co gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò mbe tí bìnjì nò, ta bà tò kù ji ndâ 'duù tí nò mbe kù bàkà có bà waa mbelè ji ndú tí njekèji ndùgù nò, ¹⁵ máa, «Yo kù bàkà ña i tí nò á tacó ye, ndâ 'dakò? Ze delè ngbá káa ndâ 'duù náa à jò ze ká go bà jò yo. Ze gí ta Banga-Ngú-Có ji yo, máa yo 'visì muu yo 'do tí bà ùlù ndâ i ñìnó ta gbí ndú wálá nó, gítí wu Mbírì tí nó tí mbe suu tàrì, ta to, ta ngo, ta ndâ i tí nó 'dáá gí gbí ndú nò. ¹⁶ Yí gbí ndâ ká o táánò si ndâ 'duù gbí ña ndú 'bá mì ndú kù bàkà go có mì ndú gbí muu ndú. ¹⁷ Kpèti ká éno, yí táánò si yo me sínò lá. Yí ta o 'dáá gí kù túbà tí wó, máa yí kuu tí , ta bà si ndâ 'bí tó i mì wó náa yí kù bàkà ndú nó ji yo: Yí kù tuu mù 'do tàrì ji yo; yí kù si ndâ i-zó-zò gbí ñjì mì yo kù uu ta o mì ndú; yí kù je i-zó-zò ji yo; yí delè kù peteke tàkòcò yo.» ¹⁸ Ndâ Páwòlò ta Bàránábà gii bàkà a cèe ndi ndú tacó bà ọ̀rò ndâ 'duù tí nò 'do tí bà waa mbelè ji ndú.

¹⁹ Ndâ 'bí Jùdéyà mà gii gí 'do gbí ndâ gbata Àndiyókì ta Ìkóniyùmù gí gbí gbata Lísítàrà, ndú gii volo gbí òkò tí ndâ tú mì Jézù ta ndâ mbè ndâ 'duù tí nó gbí gbata Lísítàrà nó gí. Ndâ mbè 'duù tí nò gii ñjè gítí bà 'vaka Páwòlò ta díí. Ndú mà gii 'va yí 'dèè gí, ndú gii ja yí 'do gbí gbata gí sè, tacó ndú koṛo có máa, yí cì gí. ²⁰ Ndâ mbe tala có mì Jézù gii tì yí 'dee gí. Yí mà gii zere gí, yí gii a gí yaà 'do tísì, bìndi yí gii dele ndi wó ya gí gbí gbata.

Ndâ Páwòlò ta Bàránábà dele ndi ndú ya gí Àndiyókì

Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gii njè nó 'do Lísítàrà ta yé bìndi ña i tí nó mbe 'de Páwòlò nó, ya gí gbí gbata Dérébì. ²¹ Ndú mâ gii ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù kà, ndâ 'duù me mbè gii ùnje gítí bà dù tí ndâ mbe tala có mì Jézù gî. 'Do bà-i-nò, ndú gii dele ndi ndú co gbí ndâ gbata Lísítàrà, ta Ìkóniyùmù, ta Àndiyókì tí nó gbí to Pìsìdiyà nó, ²² kú je ngú wotí ji ndâ mbe tala có mì Jézù ta bà kpo-gbì-tà-tù ndú máa, «Yo zèè njembí yo, wàa yo 'ví tee njembí yo mítí Mbírì. Tacó ndoo bà kònò a sé'i á kùro bà dù ndoo tí ndâ bòò mì Mbírì.» ²³ Ndú mâ gii je ndâ kpo 'duù mí kùro ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ 'duù ta rẹ̀ mì Jézù gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, ndú gii 'deke tí ndú, ta bà kònò go tacó bà yù nambeè 'do mì Mbírì tí nó náa ndú kú tee njembí ndú mítí wó nó, máa, yí 'ví kpòlò tí ndú.

²⁴ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gii ndii co gbí to Pìsìdiyà ya gí gbí to Pàfíliyà. ²⁵ Ndú mâ gii cee ta bà ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù gbí gbata Pérégà kà gî, ndú gii ya gí bà o gbâ 'do gbí gbata Àtáliyà. ²⁶ Bìndi ndú gii dele ndi ndú ya gí gbí gbata Àndiyókì, tí bàndò tí nó náa à ruka ndú ji Mbírì mítí nò.

²⁷ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà mâ gii yee Àndiyókì gî, ndú gii kili ndâ 'duù tí nó mbe kú kili ta rẹ̀ mì Jézù nò, bìndi ndú gii 'vanda ndi ndâ i tí nó náa Mbírì bàkà ta ndú gbí nó mì ndú nó ji ndú. Ndú delè gii dità ña bà njaanga njekèjì bà tee njembí ndâ 'duù ñinó náa ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó mítí Mbírì ji ndú. ²⁸ Ndú gii dù á mì ndú ta ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù bìndi bà dele ndú ta kòndi

0.

15

Có ònòkò tí gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù

¹ Ta o tí nò si ndâ Páwòlò ta Bàrànába kuu Àndiyókì nò, ndâ 'bí 'dakò 'do gbí to Jùdèyà giì ya gí Àndiyókì kà. Ndú giì dù kù nibà i ji ndâ 'duù máa, «Yo má ya gí gbí gázâ go có mì Mòze lá, yo bà 'vala wálá.» ² Có tí nò náa ndâ 'dakò tí nò 'dè nò giì ya gí gbí muu ndâ Páwòlò ta Bàrànába lá. Ndú mâ giì tò kponje ta ndú gítí kpòò, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Àndiyókì ká giì jukì ndú ta bà ɾuka ndâ 'bí 'duù wàa ndú 'ví ya ta ndâ Páwòlò ta Bàrànába gí bà 'viiki gbí có tí nò ta ndâ tú mì Jézù, giì je ndâ 'bí kpo 'duù mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè.

³ Ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Jézù gbí gbata Àndiyókì 'dáá gí mâ giì je nó ji ndâ Páwòlò ta Bàrànába, ta ndâ 'duù tí nó náa à ɾuka ndú ji ndú nó gí, ndâ Páwòlò ta Bàrànába giì nò ta bà dítà bà ùnje gítí có mì Jézù mì ndâ 'duù ònó ta ɲa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ji ndâ mbe tala có mì Jézù ta ndi gbí ndâ to Fònésiyà ta Sàmáriyà. Líkí bà 'di có tí nò giì dù tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndâ to tí nò ngé ndii gí. ⁴ Ndú mâ giì yee Jèrùzàlémè, ndâ tú mì Jézù ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí, ta ndâ kpo-'duù-'bá giì te wiɾi mítí ndú ta banga tí . Bìndì Páwòlò bà-i-nò giì dítà ndâ i tí nó náa Mbíɾi bàkà ta ndú nó 'dáá gí ji ndú.

⁵ Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe ùnje gítí có mì Jézù náa ndú táánò sàa a ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà nó gii biya có tí nò gî. Ndú gii aanga cèe muu ndú máa, kózò tí ndâ 'duù tí nó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó 'ví ya gí gbí gázâ. Wàa, à delè 'ví nìbà ndâ có mì Mòze jì ndú.

⁶ Ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo-'duù-'bá gii kili ta bà muu ndú, ndú mâ gii 'viiki gbí có tí nò kpòò, ⁷ Piyétòrò gii a gí yaà, bìndi yí gii 'dè có jì ndú màa, «Ndâ ná'vindí ye, yo òò ni ngbárángà'i gî, máa, Mbíri táánò gbí ndâ kpédélé o cu 'bì wó a i mítí ye 'do gbí òkò tí yo, máa, ye 'ví dù tí mbe nìbà Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù tí nó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, tacó wàa, ndú 'ví dù tí tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. ⁸ À má ta bà 'dè ta yúcó, Mbíri tí nó tí mbe òò ndâ có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gî nó túbà bà ùnje mì wó gítí ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó ta bà tuu Bèri mì wó tí Mbíri jì ndú, jé ká go ñinó náa yí tí Mbíri táánò bàkà jì ndoo òò. ⁹ Mbíri bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndoo ta ndú lá. Bà tee njembí ndú mítí Mbíri si Mbíri 'ví si njembí ndú 'ví dù ngbárángà'i gî. ¹⁰ À má éno, ndoo tí ndâ Jùdéyà 'ví kú paa gbí ñinó kpónó a i ta bà kpolo tàkòcò Mbíri, náa ndoo má kú yòòngò bà te du kòri tí nó dígísèè mbe kpò ndâ ká gù ndoo gî, delè mbe gii kpò ndoo gî nó, mí pàapì ndâ mbe tala có mì Jézù wàa? ¹¹ Káa ndoo ùnje gî máa, áá táánò 'vala ndoo káa gbèè nambeè tí nò mì Mbe tí ndoo tí Jézù mbe 'vala ndú nò òò!»

¹² Piyétòrò mâ gii 'dè có mì wó cee gî, ndâ 'duù

tí nó mbe kili nó gii dù ngbi-ngbii. Gbèe kòcò gii dù lá. Bìndi a ndâ Páwòlò ta Bàrànábà ká gii òtá ndâ kpo-kpò i ta ndâ seṛè tí nó náa Mbíṛi si ndú bàkà mí gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.

¹³ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà mâ gii 'dè có mì ndú cee gí, Jákòmò gii 'dè có ji ndâ 'duù, máa, «Yo sè tù yo gítí có mì ye nò, ndâ ná'vindí ye!

¹⁴ Sìmoné 'dè gbí ña kpédélé kpokèjì bà kaa ndâ 'duù mì Mbíṛi á gítí miṛi wó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó gí.

¹⁵ Sìmoné 'vanda mí to nò ndíri a ndi kòcò ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíṛi náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛi éno máa, Mbíṛi máa,

¹⁶ <Ye bà dele ndi ye gí bà bì ndi 'bá mì Dàvídè mbe 'va tí to gí nó gí yaà.

Ye kèjì gí bà 'viindi ndâ i ñinó mbe ki'viki gí nò.

¹⁷ Bìndi sè ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá,
mbe kaa tí ndú je gí nó,
bà gii pà bà tí Mbe tí ndoo.

¹⁸ Ñinò a kòcò Mbe tí ndoo,
tí mbe túbà ndâ i tí nò ji ndâ ká 'duù sàà dígísèé.>

¹⁹ «À má éno, có gbí muu ye éno máa, ndoo si bà pèè mbi ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá, mbe 'visi tí ndú gí mì Mbíṛi gí nó mí to. ²⁰ Ndoò cu a wáràgà, wàa ndoo 'ví tuu ji ndú éno máa, ndú gee tí ndú 'do tí ndâ i ñinó náa ndâ vo-vò bààcì yuu 'bì ndú gí gbí ndú gí nò, ndú 'ví gee tí ndú 'do tí bà bàkà bangbaya, ndú 'ví gee tí ndú 'do tí bà zò ndâ ña yâ ñinó náa à tè miṛi

ndâ nò tí nò té-tè nô, ndú delè 'ví gee tí ndú 'do tí ña ndâ mbelè 'dáá gî. ²¹ Tacó ñinó a ndâ i ñinó náa ndâ mbe ma có mì Mòze ta o 'dáá gî táánò kú ma có gítí ndú ta ndi gbí ndâ gbata 'dáá gî nó ká nò, à delè táánò kú 'deke ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, ta ndâ ñi bà wotí gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà 'dáá gî káa có gítí ndâ i tí nò ta bà muu ndú nò.»

Ndâ tú mì Jézù cu wáràgà ji ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò

²² Ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duù kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, gii toko có máa, ndâ yì ñuka ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ yì tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, wàa ndâ yì 'ví tuu ndú ta ndâ Páwòlò ta Bàránábà ya tí gí Àndiyókì. Sè ndâ mbe kú kili ta rẹ mì Jézù 'dáá gî má gii ùnje gítí có tí nò gí, ndú gii cu 'bì ndú mítí ndâ 'dakò sósò'ò tí ndâ wu 'dakò gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè. Rẹ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú a Jùdà ta 'bí rẹ wó a Bàràsábà, gii je Silivánò. ²³ Bìndi ndú gii cu wáràgà mí 'bì ndú, máa, ndú ya tí ji ndâ mbe kú kili ta rẹ mì Jézù gbí gbata Àndiyókì.

Có gbí wáràgà tí nò náa ndú cu nò éno máa, «Ze tí ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duù kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, tí ndâ ná'vindí yo, 'vee yo tí ndâ ná'vindí ze ñinó ta ña yo me ndâ Jùdèyà lá, náa à jò yo mí gbí ndâ to Àndiyókì, ta Síriyà, ta Silísiyà nó, gé ma.

²⁴ «Ze 'di có éno máa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ze ká ya gí bà mù njembí yo ta ndâ 'bí ña có mì ndú, bìndi ndú gii si yo kú koṛo có ká wi-wìi.

Ndú bàkà ɲa i tí nò me ta có 'do gbí nje ze lá. ²⁵ À má éno, ndòngbú kóró-koṛo có mì ze toko gbaànjé kpónó éno máa, ze bà cu 'bì mító ndâ 'bí 'duù, wàa ze 'ví tuu ndú ta ndâ Bàrànába ta Páwòlò, tí ndâ 'duù tí nó náa ze kù te duù mító ndú ta wotí tí, ²⁶ tí ndâ 'dakò mbe sì mĩri ndú 'dáá gĩ ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri gĩ nó, wàa ze 'ví tuu ndú ya tí ji yo. ²⁷ Ze kù tuu ji yo a ndâ Júda ta Sìlívànò, tacó wàa yo 'ví 'di ta ndi gbèe có tí nò náa ze cu mí gbí wáràgà tí nò nó ta tù yo 'do gbí nje ndú.

²⁸ «Bèri-mi-Mbíri koṛo có ɾò éno máa, à 'ví te 'bí du i mbe ndii ndâ có tí nò mí muu yo lá. Ndòngbú bá koṛo có mì ze delè ká go ɲìndi Bèri-mi-Mbíri nò. ²⁹ Có tí nò máa, kózò tí yo 'ví gee tí yo 'do tí i-zó-zò náa a bàkà ji ndâ bààci, ta mbelè, ta yâ ɲìno náa a tè mĩri nò tí nò té-tè, gù je bà bàkà bangbaya. Yo kii'ba 'do tí ndâ i tí nò, wàa yo bà ya jáá gĩ. Yo dù ñikì maa.»

Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Àndiyókì 'deke wáràgà mì ndâ tú mì Jézù

³⁰ Ndâ 'duù tí nó náa ndâ tú mì Jézù tuu ndú nó mà gù yee gbí gbata Àndiyókì, ndú gù kili ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù kà 'dáá gĩ, bindi ndú gù je wáràgà tí nó náa à tuu ta ndú nó ji ndú. ³¹ Ndú mà gù 'deke wáràgà tí nó, tàkòcò ndú 'dáá gĩ gù peteke ngé ndii gù, tacó ndâ có gbí wáràgà tí nó je bà wo woò ji ndú gù. ³² Ndâ Júda ta Sìlívànò só káa ndâ mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri. Tacó éno, ndú gù 'dè có ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù ta kòndi o. Ndú gù yù ndú ngbóó tí ndâ 'dakò gù. ³³ Ndú mà gù bàkà làmbu kòndi o mí

Àndiyókì gî, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù kà gii je nó ji ndú ta pétékè tàkòcò ndú, bìndi ndú gii tuu ndi ndú ya tí ji ndâ 'duù tí nó mbe tuu ndú 'do Jèrùzàlémè nô. ³⁴ Káa à gii nìkì tí Sìlìvànò a bà dù yí Àndiyókì.

³⁵ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába, gii je ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù me mbè, gii dù kù nìbà có mì Mbírì, delè kù ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù gbí gbata Àndiyókì á bìndi bà dele ndi Júdá gí Jèrùzàlémè.

Bà njèè gbí òkò tí ndâ Páwòlò ta Bàrànába

³⁶ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába mà gii bàkà làmbu sili bìndi bà ya Júdá gí Jèrùzàlémè nò gî, ndú gii toko có máa, «Ndà ya gí bà gala ndâ ná'vindí ndoo gbí ndâ gbata tí nó náa ndâ táánò ma có mì Mbe tí ndoo ta ndi gbí ndú nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, wàa ndà 'ví ò ta ngú òa òjìno náa à tí ndú kà nô.» ³⁷ À gbí muu Bàrànába ta o tí nò a có bà yuu Jòvànì tí nó ta 'bí rẹ wó a Màrikò nó mí gbí nó ta ndú. ³⁸ Káa có tí nò gii zò muu Páwòlò lá, tacó Jòvànì ta 'bí o sàà kùro 'visì tàmuu wó gítí ndú si ndú nje nètè gbí to Pàfìliyà gí.

³⁹ Có Jòvànì Màrikò nò gii njèè gbí òkò tí ndâ Páwòlò ta Bàrànába bà-i-nò gí. Tacó éno, Bàrànába gii je Màrikò, bìndi ndú gii o gbà ta yí ya gí gbí to Kípùrù. ⁴⁰ Páwòlò gii 'daka ta yí a Sìlìvànò. Ndâ ná'vindí ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù mà gii yù nambeè 'do mì Mbírì tacó tí ndú gí, ⁴¹ ndú gii zèè òjìndi ndú a kpokèjì tí nó mbe co gbí ndâ to Síriyà ta Sìlìsiyà nó, kù nò ta bà je wotí ji ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Jézù.

16

Páwòlò je Tìmàtéyò gí gbí nètè bà ma có mì Mbíri

¹ Páwòlò gii 'do Sìlísìyà ya gí Dérébì, yí gii 'do Dérébì ya gí Lísítàrà. Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rẹ wó a Tìmàtéyò, náa nawu wó a jú Jùdéyà mbe ùnje gítí có mì Jézù gí káa bu wó a Ìgìrìgì, kuu ta 'bá Lísítàrà. ² Tìmàtéyò tí nò a 'bí ña 'dakò náa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndâ gbata Lísítàrà ta gbata Ìkóniyùmù 'dáá gí wu gbí wó ngé má. ³ Páwòlò bà-i-nò gii je Tìmàtéyò ya tí gí gbí gázâ, tacó wàa, yí 'ví dù tí ka nó mì yì. Páwòlò bàkà ènò tacó ndâ 'duù gbí ndâ to tí nò 'dáá gí òò ni gí, máa, Tìmàtéyò ya gí gbí gázâ si yí gbí 'viì lá, tacó bu wó a Ìgìrìgì.

⁴ Ndâ Páwòlò ta Tìmàtéyò gii 'bità bà nò kú ma ndâ có tí nó náa ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duù mì ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, 'dè 'do Jèrùzàlémè éno máa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'ví bàkà go ndú nó, ta ndi gbí ndâ gbata núú kú ya tí. ⁵ Tacó ènò, ndâ mbe kú kili ta rẹ mì Jézù gii tee njembí ndú mítí Mbíri ta wotí tí ndii ñinó sàà kùro nó gí. Muu ndú delè gii àdi tókà'i.

Bèri-mì-Mbíri kpo-gbì-tà-tù ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mì wó

⁶ Ndâ Páwòlò ta ndâ ka wó mbe nó gii ndii có gbí ndâ to Fírìjìyà ta Gàlátì ká ta nó, tacó Bèri-mì-Mbíri kpo-gbì-tà-tù ndú gí, máa, ndú 'ví ma có mì Mbíri mí gbí ndâ to Ásiyà gbí nó mì ndú nó lá. ⁷ À gbí muu ndú ta o tí nò a có bà ya gí gbí

to Bèsíniyà, káa, ndú mâ giì dooko gí Mísiyà gí, Bèri-mì-Jézù giì biya ji ndú gí. ⁸ Ndú bà-i-nò giì ndii có Mísiyà ya gí gbí gbata Tòrówà.

⁹ Ta 'bí bèbìlì gbaànjé si ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mì wó kuu gbí gbata Tòrówà, 'bí i giì gi gí muu Páwòlò go ɾìì nô. Yí giì nò 'bí 'dakò, tí 'duu Mèsidóniyà ɾò tíyò kú 'deke tí wó ji yí éno máa, «Yo ndii gi gí Mèsidóniyà, wàa yo 'ví konì ze.» ¹⁰ ɾo Páwòlò mâ giì da bìndi i tí nò, ze ngé giì bàkà nó gí Mèsidóniyà, tacó ze giì nò ni ngbárángà'i gí, máa, a Mbíri ká kú tè'é tí ze, máa, ze ya gí bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duu kà.

Bà yee ndâ Páwòlò gbí gbata Filípi

¹¹ Ze bà-i-nò giì o gbâ 'do Tòrówà jáá ya gí Sàmòsirásì. Ze giì njè nó 'do Sàmòsirásì ta 'bí yé ya gí Nìpólìsì. ¹² Ze giì ya 'do bà-i-nò gí Filípi, tí gbolò gbata, delè tí kpóló-kpolo gbata gbí to Mèsidóniyà, náa à kú zogo a ngáángbá gba mì ndâ Rómánò. Ze mâ giì bàkà làmbu sili mí Filípi gí, ¹³ ze giì co 'do gbí ndùgù gbata ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndâ Jùdéyà gbaànjé ya gí yì ngo, tacó ze nò ni gí, máa, nìnò bà dù a bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà 'deke tí ndú ji Mbíri. Ze bà-i-nò giì kí tí ze to, bìndi ze giì nìbà có mì Mbíri ji ndâ 'bí nìi mbe kili mí kà. ¹⁴ 'Bí nìi gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nìi tí nò, ta ɾè wó a Lídiyà, mbe gi 'do gbí gbata Tiyátírà, tí nìi mbe kú co tí kpokèjì mì Mbíri, ta nèté mì wó a bà mà bí-bi i bà moo bongo, mâ giì 'di ndâ có tí nò náa ze 'dè ji ndú nò, Mbíri giì je njembí bà ùnje gití ndâ có tí nò náa Páwòlò 'dè nò ji yí. ¹⁵ À mâ giì caka tí ndú ta

ndâ 'duù 'bá mì wó 'dáá gî gî, yí gii nanaka mítí ze, máa, ze ya gí bà dù a i 'bá mì yì, lê náa ze òò ni ta yúco gî, máa, yì tee njembí yì 'dáá mítí Mbírì gî nô.

Bà zèè ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò mí gbí zàà

¹⁶ Ta 'bí o gbaànjé si ze kú ya gí bàndò bà 'deke tí jì Mbírì, ze gii 'de 'bí 'vinî, tí i-gbì-kecì mì ndâ 'bí 'duù, ta bààcì gbí muu wó. Ndâ mbe tí 'vinî tí nò 'de i gbí bààcì tí nò gbí muu wó nò ngé ndii gî. ¹⁷ 'Vinî tí nò mâ gii òò ze, yí gii 'bità bà ɾu ndi ze ta ndâ Páwòlò ta bà 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Ìjínó a ndâ bòò mì Mbírì tí nó mbe kú dù ngéé gbírì nó ká nô. Ndú gí tacó bà tùbà kpokèjì bà 'vala yo jì yo.»

¹⁸ Síí gbí ɾi bà tò ɲa kú tí nò mì 'vinî tí nò tàkò ze gii dù lá. Yí mâ gii bàkà kpòò, ta 'bí ɾi gbaànjé yí mâ gii gí gí tàkò ze ta ɲa i mì wó nò, njembí Páwòlò gii volo gítí wó gî. Páwòlò gii 'visì tí wó gí ndii, yí gii 'dè có jì bààcì tí nò á gbí muu 'vinî tí nò nò, máa, «Ye kú 'dè có jì wò ta ɾè mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, wò co 'do gbí muu 'vinî tí nò gî.» Káa, à káa póó bà 'dè có tí nò mì Páwòlò, bààcì tí nò gii co 'do gbí muu 'vinî tí nò gî.

¹⁹ Ndâ mbe tí 'vinî tí nò mâ gii òò ni éno máa, Páwòlò volo gbí bà 'de i mì ndâ yì 'do gbí wó gî, ndú gii zèè ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò, bìndi ndú gii kaa ndú ta bà gbùrùngà ndú kú ya tí gí gbí ngbàngà á bàndò 'véle. ²⁰ Ndú mâ gii yee ta ndú kà gî, ndú gii kpi ngbàngà tí ndú jì ndâ gba éno máa, «Ndâ 'dakò tí nó kuu nó a ndâ Jùdèyà, káa ndú kú bàkà 'viya mí gbí gbata mì ndoo. ²¹ Ndú kú bàkà 'bí ɲa i mì ndú náa à me yúco tacó tí

ndâ bòò Rómà 'ví ùnje gítí nò lá. Bà ru ndi ɲa kpokèjì tí nò mì ndú nò delè me dú tacó tí ndoo tí ndâ bòò Rómà lá.»

²² Cò tí nò náa ndâ 'dakò tí nò 'dè nò gii volo njembí ndâ 'duù tí nò mbe tì mèè mí gbí ngbàngà ta o tí nò nò gítí ndâ Páwòlò ta Silivánò gî. Ndâ gba bà-i-nò gii yaka gbí ndâ bònogo 'do tí ndâ Páwòlò ta Silivánò ta kpo tàkòcò gî. Bìndi ndú gii waa có mítí ndú, máa, à gbì ndú. ²³ À mâ gii gbì ndâ Páwòlò ta Silivánò go có mì ndâ gba nò tè gî, à gii kaa ndú nè mí gbí zàà. Bìndi ndâ gba gii 'dè có ji mbe ù njekèjì zàà máa, yí kpolo tí ndú tí kpoò. ²⁴ Mbe ù njekèjì zàà bà-i-nò gii kaa ndú ya tí ngéé gí tà'i ònó ngé kùro kà nô. Yí mâ gii ẹre kò ndú gî, yí gii nè njekèjì gí tàkò ndú rítí gî.

Serè bà njaanga ndâ Páwòlò ta Silivánò 'do gbí zàà

²⁵ O mâ gii gbooko gî, ndâ Páwòlò ta Silivánò gii dù kù 'deke tí ndú, ta bà cu cè kù be ta ẹ̀rè Mbírì, káa ndâ 'bí ka ndú náa ndú ta ndú gbí zàà nó gii dù ngbi-ngbì kù 'di ndâ i tí nò náa ndú kù me nò. ²⁶ Ndú gii gu káa ndii ta bà tanga tí mì to. Ndú mâ gii zeke'o, ndú gii ọ̀nò ndâ njekèjì zàà 'dáá gî njaanga tí nga-ngàà gî. Ndâ gìnjírì tí nó náa à ẹ̀re ta ndâ kò ndâ 'duù gbí zàà nó gii karaka gbí tí kpátá-kpàtà, kpátá-kpàtà, 'do tí kò ndú gî. ²⁷ 'Duù tí nó mbe kù ù njekèjì zàà nó mâ gii gundii 'do tí ẹ̀rì, yí mâ gii ọ̀nò ndâ njekèjì zàà 'dáá nga-ngàà, nga-ngàà, yí gii ja sịzò mì wó 'do gbí foko, tacó wàa, yì 'ví zi ta tí yì gî, tacó yí koꝛo có éno máa, ndâ 'duù gbí zàà faka 'dáá mítí yì

gî. ²⁸ Káa Páwòlò mâ gii ñò yí tí , yí gii tò kú ji yí ta kòcò wó ngéé gí yaà máa, «Zi tí lo lá! Ze 'dáá ta kábà muu ze kuu nô.»

²⁹ 'Dakò tí nò mâ gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè ji yí nò, yí gii 'dè có máa, à òlò ngba wu. À mâ gii òlò ngba wu ji yí gî, yí gii co ta ngèlè ta gúku, kpùrù-kpùrù, ya gí bà 'va tí wó kùro ndá Páwòlò ta Silivánò. ³⁰ Yí gii kaa ndú 'do gbí zàà gí sè. Bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Ye 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa ye 'ví 'vala tí , ndá kpo 'duù?»

³¹ Káa ndú gii 'visì có ji yí éno máa, «Ûnje gítí có mì Mbe tí ndoo tí Jézù, wàa wò bà 'vala gî. Ndá 'duù bá mì lo 'dáá gî delè bà 'vala gî.» ³² Ndá Páwòlò ta Silivánò bà-i-nò gii 'bità bà ma có gítí Mbe tí ndoo ji ndá 'dakò tí nò, ta ndá 'viì mì wó, gii je ndá 'duù 'bá mì wó 'dáá gî. ³³ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii kaa ndá Páwòlò ta Silivánò ká ta kpo-gbí'o tí nò, yí gii caka ɾo ndá kà bà gbì ndú ta ndi tí kútí ndú nó gî.

Ndá Páwòlò ta Silivánò delè ngé gii caka tí ndá 'dakò tí nò ta ndá 'viì mì wó 'dáá gî. ³⁴ 'Dakò tí nò gii kaa ndú ya tí gí 'bá mì wó, yí gii je i-zó-zò ji ndú. Líkí'o gii bàkà ndú ta ndá 'duù 'bá mì wó 'dáá gî, tacó ndú 'visì muu ndú 'do tí ndá tende kpokèjì gítí kpokèjì mì Mbírì gî.

³⁵ Yé mâ gii too gî, ndá kpo-kpò 'duù mbe kú waa có gbí ngbàngà gii tuu ndá 'bí kùro ndá àsikérì mbe kú kpolo tí ndá 'duù gbí zàà ya tí ji 'duù tí nó gbí nètè ta o tí nò nó, máa, «Njaanga ndá 'dakò tí nò gî.»

³⁶ 'Dakò tí nò mbe kú kpolo tí ndá 'duù gbí zàà ta o tí nò nò gii ya gí mì Páwòlò, bìndi yí gii 'dè

có ji yí máa, «Ndâ kpo-kpò 'duù mbe kù waa có gbí ngbàngà tuu tú gí tí ènò máa, ye njaanga yo gí. À má ènò, yo co gí sè, wàa yo 'ví ya nìkì maa.»

³⁷ Káa Páwòlò gii 'vìsì có ji 'dakò tí nò máa, «Ndâ gba máa yè? Ndú 'vee me gbí nje ze lá, káa ndú gii gbí ze tí ndâ 'vii-Rómà mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, bìndi ndú gii kaa ze mí gbí zàà, káa, ndú kpónó gii 'dè có éno máa, ndâ yì kù njaanga ze gbí dùde? 'Bí có go ènò wálá! Si káa 'dóó ndú ká 'ví gí ta kò ndú, wàa ndú 'ví kaa ze gí sè.»

³⁸ Ndâ kùro ndâ àsikèrì tí nò mâ gii je ndi kòcò Páwòlò nò ya tí ji ndâ mbe waa có gbí ngbàngà, bà 'di có éno máa, ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò a ndâ 'vii-Rómà nò gii te a gúku mítí ndú. ³⁹ Ndú bà-i-nò gii ya gí mì ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò gbí zàà kà, bìndi ndú gii yì ndú ta bà 'deke tí ndú ji ndú, máa, ndú co gí sè 'do gbí zàà, wàa ndú 'ví njè nó 'do gbí gbata Filípì gí.

⁴⁰ Ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò gii co 'do gbí zàà ya gí 'bá mì Lídiyà. Ndú mâ gii ñò ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù kà, ndú mâ gii 'dè ndâ có ñìnó mbe kù je wotí ji ndâ 'duù nó ji ndú gí, ndú gii njè nó 'do gbí gbata Filípì gí.

17

Ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò 'de kpo-se-muu gbí gbata Tèsàlónikà

¹ Ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò gii 'bì nó 'do Filípì co gbí gbata Àfípólìsì, ndú gii co gbí gbata Àpòlóniyà kù ya gí gbí gbata Tèsàlónikà, tí 'bí gbata ta bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbírì kuu gbí. ² Ndú mâ gii yee gbí gbata

Tèsalónikà gî, Páwòlò gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbírì, á go ña i mì wó náa yí kù bàkà ta o 'dáá gî nô. 'Do bìndi ñìnò, yí gii dù kù ya gí mì ndú á bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbírì ta ñi bà wotí gbí tàkìì mì ndú 'dáá gî ta síí gbí wálá 'vìlì ta'ò, kù 'viiki gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbírì ta ndú, ³ kù tù ta bà ji ndú 'do gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, bà cì Bìndi-Mbírì, ta bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó a cèe ndâ kpóló-kpòlo có. ⁴ Ndâ 'bí Jùdéyà, ta ndâ 'bí Ìgìrìgì ñìnó ta gúku Mbírì kuu tí ndú nó, gii je ndâ 'bí kpo-kpò ñi ñìnó náa ndâ có mì Páwòlò nò ya gí gbí muu ndú gî nó, gii tè gí tàkò có mì ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò.

⁵ Káa ndâ 'bí Jùdéyà ñìnó mbe biya bà 'di ndâ có mì Páwòlò gî nó gii toko wotí ta ndâ vò 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà mà 'vèlè gbí gbata, bìndi ndú gii bàkà ndâ có mì Páwòlò nò tí tende có mbe pèè njembí ndâ 'duù gítí ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò. Ndâ 'duù bà-i-nò gii 'bità bà bàkà wo 'do gbí gbata kù ya tí gítí bàndò bà dù ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò á 'bá mì 'bí 'dakò ta ñè wó a Jàsónì, tacó bà kaa ndú ya tí gí gbí ngbàngà. ⁶ Ndú mâ gii yee kà, ndú gii 'de 'bá káa ndâ Jàsónì ta ndâ 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì, bìndi ndú gii woo ndú, ta bà gbùrùngà ndú, kù ya tí gí gbí ngbàngà gbí gbata, ta bà gbi 'bê muu ndú éno máa, «Ndâ 'dakò tí nó mbe kù jèlè to ta bà volo 'bá mì ndâ 'duù nó gí gí to nó gí! Ndú kpónó kuu 'bá mì Jàsónì. ⁷ Có mì ngáángbá gba tí nó Rómà nó kpónó gbí tù ndú ká go cèe mòngò gbí tù bò. 'Bí ña ngú có mì ndú kpónó éno máa, 'bí ngú ngáángbá gba mì ndâ yì ta ñè wó a Jézù kuu tí.»

⁸ Cò tí nò náa ndâ Jùdéyà 'dè nò gii volo njembí ndâ 'duù gbí gbata, ta njembí ndâ gba gí. ⁹ Tacó éno, ndâ gba gii 'dè có ji ndâ Jàsónì ta ndâ ka wó náa a zèè ndú ta ndú nó, máa, ndú see tí ndú mí kùro ndâ yì, máa, vò i bà bàkà tí wálá, má kózò gí, wàa ndâ yì 'ví gii si ndú 'ví ya gí 'bá mì ndú.

Ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò 'de ngú kpo-se-muu gbí gbata Bèréyà

¹⁰ Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Tèsàlónìkà gii tuu ndâ Páwòlò ta Sìlìvànò ta 'dè'o, si o kù me yùkù-yùkù ta gbèè ɾi bà gbùrùngà ndú mì ndâ 'duù nò, ya tí gí gbí gbata Bèréyà. Ndú mâ gii yee kà, ndú gii ndii ká ngé ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbíri. ¹¹ Muu ndâ Jùdéyà gbí gbata Bèréyà nìkì có tí muu ndâ nambe ndú ñinó á gbí gbata Tèsàlónìkà nó gí, tacó éno, ndú gii ùnje gítí có mì Bìndi-Mbíri ká gálà. Ndú gii dù ta ɾi 'dáá gí kù 'viiki gbí có gbí wáràgà mì Mbíri, tacó bà ñò máa, yúco a yè wè. ¹² Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ Jùdéyà, ta ndâ Ìgìrìgì, gii je ndâ 'bí kpo-kpò niì, gii ùnje gítí có mì Jézù gí.

¹³ Ndâ Jùdéyà gbí gbata Tèsàlónìkà mâ gii 'di có éno máa, Páwòlò kù ma có mì Mbíri ji ndâ 'duù gbí gbata Bèréyà, ndú gii kaa ta 'viya ya gí kà, tacó bà ñonòkò muu ndâ 'duù, wàa ndú 'ví tanga i. ¹⁴ Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Bèréyà mâ gii 'di gbí tiri 'viya mì ndú nó gí, ndú gii tuu Páwòlò ya tí gí yì ngo, si káa ndâ Sìlìvànò ta Tìmatéyò mí ndii. ¹⁵ Ndâ mbe ko Páwòlò nó gii ya ta yí ngé yee gbí gbata Àtínà. Ta o tí nó náa ndú kù gii dele ndi ndú gí gbí gbata Bèréyà

nó, Páwòlò gii ci ndú ji ndâ Sîlivánò ta Tìmàtéyò, máa, ndú ngò've tí ndú ya gí tàkò yì.

Páwòlò gbí gbata Àtínà

¹⁶ Gbí ndâ o tí nò náa Páwòlò kù ù ta ndi ndâ Sîlivánò ta Tìmàtéyò mí gbí gbata Àtínà nò, njembí wó ta o 'dáá gí kù pèè ká pèè ta zu bà òò òa bà te duù mì ndâ 'duù kà mítí ndâ 'bí òa sú bààcì mì ndú ta gbí ndú wálá. ¹⁷ Tacó éno, yí gii dù kù 'viiki gbí có mì Mbírì ta òò 'dáá gí ta ndâ Jùdéyà, gii je ndâ Ìgírìgì òò mbe kù cì gúku tí Mbírì nó á tí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbírì. Yí káká'i gii pà me gbí òkò tí ndâ 'duù wàa ndâ yì 'ví 'viiki gbí có mì Mbírì ta yí a tí bàndò bà mà 'vèlè mì ndâ 'duù á gbí gbata lá, sí gbí òò bà ya yí gí bàndò bà mà 'vèlè gítí òa nèté tí nò delè gii dù lá. ¹⁸ Káa ndâ 'bí òa 'duù òò gbí òkò tí ndú ta òa bà kòò có mì ndú máa, «Ndòngbù 'válá ká muu to tí òò» nó, gii je ndâ mbe kù kòò có máa, «I káa ndi 'bì Mbírì» nó, gii 'deeke kponje ta ndâ Páwòlò. Bìndi ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'bìtà bà 'vee ndâ 'bí ka ndú máa, «Pèrègùù tí nò kponò òò i tí nò náa yí kù 'dè có á gítí nò ni gí?» Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'dè có òò ndú éno máa, «Yí go 'duù òò mbe kù ma có mì ndâ 'bí òa tende bààcì òò.» Ndú 'dè òa có tí nò tacó Páwòlò ta o tí nò kù ma có a i gítí Jézù, ta có gítí bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú.

¹⁹ Ndâ 'duù tí nò gii bala Páwòlò á bìndi bà tò kponje mì ndú nò ya tí gí kùò ndâ kpo 'duù mì ndú mbe kù kili mí pí gú Àrèyòpágùsù. Ndú mà gii ye ta ndú pí gú kà gí, ndâ kpo 'duù mì ndú gii

'vee gbí nje Páwòlò máa, «Wò bà ni bà 'dè gbí ngú ña bà ñibà i tí nó náa wò kùtàá kù 'dè có á gítí nó á ji ze gî? ²⁰ Ndâ 'bí có mì lo gbí tù ze á go ndâ có mì mbe 'dó-'do, káa go bà 'di gbí ndú á kuu tí ze.» ²¹ I mbe me líkí tí ndâ 'duù tí nó náa à duu bú ndú mí Àtínà nó, ta ndâ tende 'duù mbe kaa ta 'bá ya gí kà nó, a bà 'viiki gbí ngú có, gii je bà 'di ngú có.

²² Tacó éno, Páwòlò gii a gí yaà, bìndi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kili mí pí gú Àrèyòpágùsù nó, máa, «Yo ndâ 'duù Àtínà! Ye ñò ta ɾo ye gî, máa, go bà bàkà i-mbíri tí yo ngé ndii gî. ²³ Ye 'dè có tí nó tacó gbí ndâ o tí nó náa ye kù jèlè ta to kù ñò ndâ bàndò bà bàkà i-mbíri mì yo nó, ye gii ñò 'bí bàndò bà ci i náa à cu i mítí éno máa, «Ñinó ji mbíri-tí-nó-náa-à-ñò-yi-ni-lá» nô. À ñikì ma. À má ta bà 'dè có ta yúco, mbíri tí nó náa yo kù bàkà i ji yí káa yo ñò yí ni lá nó, a Mbíri tí nó náa ye kù ma có tí wó nô. ²⁴ Mbíri tí nó tí mbe suu to tí nó, ta ndâ i gbí 'dáá gí nó, a Mbe tí tàri. Yí me mbe 'vala ta 'bá ñinó náa a 'duù ká gèè ta 'bì wó nó lá. ²⁵ 'Bí i delè mbe gboo 'do mì wó wàa à tí a 'duù ká 'ví gii bàkà ji yí nó wálá. Tacó a yí ká kù je 'válá, ta woò, ta ndâ i 'dáá gí ji ndâ 'duù 'dáá gí. ²⁶ Yí suu ndâ 'duù 'dáá gí á 'do tí gbèè 'dakò, máa, ndú 'ví 'vala cee muu to tí nó 'dáá gí. À káa 'dóó yí ká 'deke sili bà 'vala ndú, yí gii ka tí ta bàndò bà bì 'bá mì ndú á ji ndú. ²⁷ Yí bàkà éno tacó wàa ndâ ña ndâ 'duù 'dáá gí 'ví pà ta bà tí yì tí Mbíri, ndâ-'bí-lá, ndú má gbala to gbí sú ɾo kpòò, ndú 'ví gbì mù-kóro mì ndú mítí yì tí Mbíri. Ta ndâ

ɲa ɲìno 'dáá gî, Mbírì kù dù me me 'dú 'do tí 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndoo lá.

²⁸ «À ènò, á go có tí nó náa ndâ 'bí ká mbe cu wáràgà mì yo cu éno máa,

<Ndoò 'dáá gî kù 'vala ta ɾè mì wó,

ndoo kù tanga tí ndoo ta ɾè mì wó;

ndoo kù dù ta ɾè mì wó,> nò.

Go có tí nó náa ndâ 'bí ká mbe cu wáràgà mì yo cu sàà gî, máa,

<Ndoò 'dáá gî a ndâ 'viì mì wó,> nò.

²⁹ À má ènò, ndoo 'ví koɾo có éno máa, Mbírì me i ɲìno náa a 'duù ká cee 'do tí dâ'bi, má wálá, 'do tí fádà, nò lá; yí delè me go duù náa a 'duù ká kuɾu ta 'bi wó nò lá, náa ndoo lê a ndâ 'viì mì Mbírì nò.

³⁰ «Ta o tí nó táánò náa muu tí ndâ 'duù wálá nó, Mbírì táánò sî ɲa i tí nò á tí có lá. Káa yí kpónó kù 'dè có jì ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé ta ndi tí ndâ bàndò 'dáá gî, máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì, ³¹ tacó yí nì o bà waa có ta yúco mítí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî gî. Yí je 'Duù tí nó á kèjì gí bà dù tí mbe waa có nó gî. Mbírì tùbà tí 'Dakò tí nò náa yí je yí tí mbe gí gí bà waa có nò ta bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó mí koɾo ndâ 'duù 'dáá gî.»

³² Páwòlò mâ gii nì ɾè bà 'vala ndi ku 'do gbí muu'dú wó, ndâ 'duù tí nò gii ba ta 'di gî. Káa ndâ 'bí gii 'dè có jì yí máa, «Go bà 'di ndi có tí nò náa wò 'dè ta ɾè bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú nò kuu tí ze káká'i.»

³³ 'Do bà-i-nò, Páwòlò gii njè nó 'do tí ndú gî.

³⁴ Káa ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú mbe nanaka mítí Páwòlò gii gí tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù

gî. À 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe nanaka mítí Páwòlò nò a 'bí 'dakò ta ɾè wó a Dìyònízìyò, tí gbolò 'duù gbí ngbàngà pí gú Àrèyòpágùsù, gii je 'bí niù ta ɾè wó a Dàmàrìsì.

18

Bà 'bità bà kili ndâ 'duù ta ɾè mì Jézù gbí gbata Kòrìndì

¹ Páwòlò gii njè nó bìnɔ̀ndi bà 'dè có mì wó á jì ndâ 'duù pí gú Àrèyòpágùsù á gbí gbata Àtínà ya gí gbí gbata Kòrìndì. ² Yí mâ gii yee kà, yí gii 'de 'bí 'dakò tí Jùdèyà náa à jò yí mí gbí to Póndùsù ta ɾè wó a Àkùyílà. Ndú gii ta niù mì wó Pìrìsílà 'do Ítáliyà, tacó Kìlávúdiyò tí ngáángbá gba mì ndâ 'duù Ítáliyà mòkò ndâ Jùdèyà 'dáá gî 'do Rómà gî. Páwòlò bà-i-nò gii co wíri ya gí mì ndú. ³ Yí mâ gii 'de ndú tí ndâ mbe cu kémà delè á go yí, yí gii dù á mì ndú ta ndú kù bàkà nèté toko gbaànjé. ⁴ Yí gii dù kù ya gí bà 'vii kí gbí có mì Mbíri ta ndâ 'duù kù jè ta bà 'visì muu ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgìrìgì 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú gití kpokèjì mì Bìndi-Mbíri ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ 'duù tacó bà ùlù Mbíri ta ndâ ri bà wotí gbí tàkì mì ndâ Jùdèyà 'dáá gî.

⁵ Ndâ Sìlìvànò ta Tìmàtéyò mâ gii yee 'do Mèsidóniyà gî, o mì Páwòlò gii dù kpolo ma ká gití bà ma có mì Mbíri, kù 'dè có jì ndâ Jùdèyà ngbàrángà'i éno máa, Jézù a Bìndi-Mbíri. ⁶ Ndâ Jùdèyà mâ gii 'bità bà jòò gbí có ta yí, ta bà go yí, yí gii gù gbí bòngò tí wó mí kùro ndú, ta bà 'dè có jì ndú máa, «Có ku yo 'ví dù ká tí miiri yo.

Ye 'do tí kpónó bà ya 'do mì yo gí mì ndâ 'duù ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta ngbàrángà njembí ye.»

⁷ Páwòlò gii ñjè nó 'do bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì á bìn̄di bà jòò gbí có mì ndú ta ndâ Jùdèyà nò ya gí 'bá mì 'bí 'dakò ta ña wó me Jùdèyà lá, ta r̄è wó a Títò Júsitò, tí mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta 'bá mì wó ká d̄e ta bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì.

⁸ Kirísipù tí kùro ndâ 'duù á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì, gii je ndâ 'viì mì wó, gii je ndâ 'duù me mbè gbí gbata Kòrìndì mbe 'dì có mì Páwòlò, gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo gí. Bìn̄di à gii caka tí ndú gí.

⁹ Ta 'bí bèbìlì gbaànjé, Mbírì gii 'dè có ji Páwòlò gbí r̄iì, máa, «Páwòlò, cì gúku bà 'dè có lá. Dù ngb̄iì lá. ¹⁰ Tacó ye kuu tàkò lo. À má éno, 'bí 'duù gbí gbata tí nó gbaànjé mbe tee 'bì wó mítí lo bà dù wálá. Tacó ndâ 'duù mì ye gbí gbata tí nó me mbè.» ¹¹ Páwòlò gii dù kù ma có mì Mbírì á ji ndâ 'duù gbí gbata Kòrìndì á bìn̄di có tí nò náa Mbírì 'dè ji yí gbí r̄iì nò ta ndoò gbaànjé ta pì v̄o-nje gbaànjé pí .

Ndâ Jùdèyà ya ta Páwòlò gí gbí ngbàngà

¹² Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Jùdèyà gii toko có mì ndú gbaànjé gí. Bìn̄di ndú gii ya ta Páwòlò gí gbí ngbàngà kùro Gálìyò tí gbolò 'duù náa à tuu yí 'do Rómà, mbe kù zèè to Àkáyà á 'bá mì ndâ Ìgìrìgì. ¹³ Ndú bà-i-nò gii kpì ngbàngà tí wó ji Gálìyò máa, «Có mì ze ta 'dakò tí nó a ñìnó: Yí kù pèè ta bà ya gí gbí muu ndâ 'duù tacó bà solo

nje ndú gítí bà bàkà i-Mbíri gbí 'bí ña kpokèjì náa à me yí gbí tàkì m̀ ndâ Jùdèyà lá.»

¹⁴ Káa Gálìyò g̀ 'vìsì có jì ndâ Jùdèyà á kùro bà 'vìsì có m̀ Páwòlò g̀ tàkò có mí ndú nò, máa, «Yo 'di có tí nô, ndí yo ndâ Jùdèyà: 'Dakò tí nó kùtàá má bàkà a 'bí i mbe lè g̀, yí kùtàá má bàkà a 'bí ña gbolò vò i, ye kùtàá bà me kpìiki-kpìiki gítí bà tè g̀ tàkò có m̀ yo wálá. ¹⁵ Káa, à má ká gítí có ta nje sínò, ta có gítí ndâ r̀ ndâ 'bí ña 'duù m̀ yo, ta có gítí 'dóó tàkì m̀ yo, yo 'dè ñìnò gbí 'dóó ña kpokèjì m̀ yo. Ye biya bà dù tí gba mbe waa có gítí ña ndâ có tí nò g̀.»

¹⁶ Gálìyò m̀ g̀ 'dè có tí nò jì ndâ Jùdèyà g̀, yí g̀ m̀kò ndú 'do gbí ngbàngà kùro wó g̀. ¹⁷ Káa ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa ya g̀ bà 'di ngbàngà tí nò nó g̀ zèè 'bí 'dakò ta r̀ wó a Sòsiténè, tí kùro ndâ 'duù tí b̀ndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri. Ndú g̀ kili m̀tí 'dakò tí nò, b̀ndi ndú g̀ gbì yí ká mí gbí ngbàngà kùro Gálìyò nò. Káa Gálìyò g̀ 'vee bà tí ndú ta ndâ i m̀ ndú náa ndú kù me nò gbaànjé lá.

Páwòlò dele ndi wó g̀ gbí gbata Àndiyókì

¹⁸ Páwòlò g̀ bàkà b̀ndi bà ya ta yí m̀ ndâ Jùdèyà g̀ gbí ngbàngà nò káa 'dóó o, má kózò g̀, yí bà g̀ 'dè có jì ndâ mbe ùnje gítí có m̀ Jézù gbí gbata Kòrìndì, máa, ndú si yí 'ví ya g̀ gbí to Sírìyà. Ndú bà-i-nò g̀ o gbà ta ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà, tí ndâ mbe ko yí. Páwòlò g̀ waa nje se muu wó kùro bà nje nó m̀ ndú 'do gbí gbata Kèngèréyè, tacó bà 'bìtà bà gee tí wó kùro bà ya yí g̀ bà ci i jì Mbíri á Jèrùzàlémè.

19 Ndú mâ giì yee gbí gbata Éfàsù, yí giì jee ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà á mí bàndò, bìndi yí giì ya ta kpéetí wó gí bà 'viiki gbí có mì Mbírì ta ndâ Jùdèyà á tí bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbírì.

20 Káa si yí kù giì njè nó, ndâ Jùdèyà giì tii yí, máa, yí dù gàa gi. Káa yí giì ya gí gbí có mì ndú nò lá. 21 Ta kùro bà o gbâ mì wó 'do gbí gbata Éfàsù, yí giì ci ndâ 'duù kà, máa, «Ye bà dele ndi ye gí mí yo gí, náa Mbírì má ùnje gí nò.»

22 Páwòlò giì o gí to á 'do gbí gbâ á bìndi bà njè nó mì wó 'do gbí gbata Éfàsù á ká ngéé gbí gbata Cèzàríyà. Yí mâ giì ya gí bà 'vee ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Jézù á bà-i-nò gí, yí giì ndii ya gí gbí gbata Àndiyókì. 23 Yí giì bàkà mí Àndiyókì káa làmbu sili, bìndi yí giì 'bì ndi nó mì wó co gbí ndâ to Galàtì, ta ndâ to Firíjìyà, kù je wotí ji ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndâ to tí nò.

Bà 'de tí ndâ Àpólò ta ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà

24 Ta o tí nò si ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà kuu gbí gbata Éfàsù nò, 'bí Jùdèyà ta ɾè wó a Àpólò, náa a jò yí mí gbí gbata Àlèsàndèríyà, tí 'dakò mbe 'dè có, mbe 'di gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbírì ngbàrángà'i gí, giì ya gí Éfàsù. 25 Àpólò ya gí Éfàsù tí 'dakò náa à yù yí ngbóó gbí kpokèjì mì Mbírì gí, ta cèréré bà nìbà có mì Mbírì ji ndâ 'duù ká tí wó, tí mbe kù ma có ta bà nìbà i gítí Jézù ta 'bí gbèe nji có mbe lè 'do gbí òkò tí ndâ có tí nò wálá, ji ndâ 'duù. Káa à caka tí wó ká ta ɾa bà caka tí ndâ 'duù mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. 26 Ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà mâ giì 'di kòcò

Àpólò kù 'dè có ji ndâ 'duù ta gúku tí wó wálá á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì, ndú gii 'daka yí ya tí gí 'bá mì ndú, bìndi ndú gii toṛo sè búlù 'do tí nètè mì wó ji yí ta bà nìbà sè ndâ 'bí i ònó náa à kuu tí gítí «Kpokèjì mì Bìndi-Mbírì» nó ji yí.

²⁷ Ta o tí nó náa Àpólò kù gii bàkà có bà di ngo ya gí gbí to Àkáyà nó, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Éfàsù gii je wotí ji yí. Ndú gii cu wáràgà ji ndâ mbe tala có mì Jézù á Àkáyà, máa, ndú 'ví te wíri mítí wó. Yí mâ gii ye Àkáyà, Mbírì gii bàkà nambeè ji yí, ta bà je wotí bà konì ndâ mbe kù kili ta ṛè mì Jézù á kà ji yí túkà'i. ²⁸ Yí gii kpò nje ndâ Jùdèyà ta wotí ká tí, ta bà túbà ji ndú 'do gbí wáràgà mì Mbírì mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa, Jézù a Bìndi-Mbírì.

19

Ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gbí gbata Éfàsù

¹ Páwòlò gii waa to co gú si Àpólò kuu gbí gbata Kòrìndì ya gí Éfàsù. Yí mâ gii yee kà, yí gii 'de ndâ 'bí mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. ² Yí bà-i-nò gii 'vee ndú máa, «Bèri-mi-Mbírì táánò gí gí muu yo ta o bà ùnje mì yo gítí bà càkà tí yo nó gí?»

Káa ndâ 'duù tí nò gii 'vìsì có ji Páwòlò máa, «Jé lá. À jé táánò ngbá 'dè có ji ze éno máa, 'bí i ta ṛè wó a Bèri-mi-Mbírì kuu tí nò lá.»

³ Páwòlò gii 'vee ndú káká'i máa, «Káa, àá táánò caka tí yo ée?»

Káa ndú giì 'visì có ji Páwòlò máa, «Áá táánò caka tí ze ká gbí ña kpokèjì bà caka tí ndâ 'duù mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù.»

⁴ Káa Páwòlò giì 'visì có ji ndú máa, «Ija bà caka tí ndâ 'duù mì Jòvànì táánò a i tacó tí ndâ 'duù ñinó mbe 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gí nò. Káa Jòvànì táánò ta o 'dáá gí kú 'dè có ji ndâ 'duù ta wotí tí ngé ma éno máa, ndú ùnje gítí có mì 'Duù tí nó á kèjì gí tàkò yì nò, 'Duù tí nó tí Jézù nò.»

⁵ Ndâ 'duù tí nó má giì 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè ji ndú nó gí, áá giì caka tí ndú ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo gí. ⁶ Páwòlò má giì tee 'bì wó mí tí ndú, Bèri-mì-Mbíri giì gí gí muu ndú. Ndú bà-i-nò giì 'bità bà 'dè có gbí ndâ 'bí tende ña nje có, ta bà 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri. ⁷ Muu ndâ 'duù tí nó ta o tí nó 'dáá gí go ndâ 'dakò muu 'bi-nje só.

Bà 'bità bà kili ndâ 'duù ta rẹ̀ mì Jézù gbí gbata Éfàsù

⁸ Bìndi Páwòlò giì ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbíri. Yí giì cì pì ta 'ò mí ká kú 'viiki gbí ndâ có, ta bà yì ndâ 'duù, tacó wàa ndú 'ví ñò ta Mbíri ni tí gba, ta bà 'dè có ta gúku tí wó wálá. ⁹ Káa, ndâ 'bí mbe ngbútù mbe biya bà 'di có mì Páwòlò gí má giì 'bità bà 'dè vò có gítí «Kpokèjì tí nó» mí kùro ndâ 'duù tí nó mbe kili mí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbíri nó, Páwòlò giì kaa ndâ 'duù ñinó ta go bà 'di có mì wó tí ndú nó, bìndi ndú giì dù kú ya ta ndú gí bà 'viiki gbí ndâ có ta ɾi 'dáá gí mí tà 'i bà ñibà i mì 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Tìrànúsù.

¹⁰ Ndâ Páwòlò ta ndâ mbe tala có mì wó bàkà a ndoò sósò'ò mí gbí nèté bà 'viiki gbí có gítí «Kpokèjì tí nò» ta ndâ 'duù, bìndi ndâ 'duù Ásiyà 'dáá gî, ndâ Jùdéyà ta ndâ Ìgìrìgì, gii 'di có mì Mbe tí ndoo gî.

Ndâ 'bí Jùdéyà tí ndâ mbe kù ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù

¹¹ Mbìrì gii je wotí ji Páwòlò me gbolò tacó bà bàkà ndâ kpo-kpò serè ¹² tí ña ñinó náa, à kpétí gbí ndâ o tí nò má je káa vòó zì bòngò nèté mì wó ya tí ji mbe nò'o, nò'o tí nó ngé kù cee 'do tí wó gî. À delè má je ya tí ji 'duù ñinó ta i ká gbí muu wó nó, i tí nò ngé kù njè nó 'do gbí muu 'duù tí nò gî.

¹³ Ndâ 'bí Jùdéyà ta nèté mì ndú a bà nò jèlè to kù ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù bà-i-nò gii tala bà ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rẹ mì Mbe tí ndoo Jézù. Ndú kù bàkà éno ta bà 'dè có ji ndâ i-gbì-muu ndâ 'duù máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta rẹ mì Jézù tí nó náa Páwòlò kù ma có mì wó nó éno máa, yo co 'do gbí muu 'duù tí nò gî.»

¹⁴ Ndâ 'bí 'duù vô-nje só 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù me ña i tí nò ta o tí nò a ndâ 'viì mì 'bí Kùro ndâ bu-Mbìrì mì ndâ Jùdéyà, ta rẹ wó á Sévã.

¹⁵ Ta 'bí o gbaànjé, ndú mâ gii 'dè ña có tí nò á ji i-gbì-muu 'bí 'dakò, i tí nò gii 'vee ndú máa, «Ye ñò Jézù ni 'do sàà gî. Ye delè gii ñò Páwòlò ni gî. Káa yo, yo a ndâ 'di?» ¹⁶ Ndú mâ gii zeke'o, ndú gii ñò 'dakò tí nò ta i-gbì-muu wó nò langa ya gítí ndú ta 'bí ña wotí náa ndú jé ñò sàà kùro lá. Yí gii njè gbí ndú 'do 'bá ta só, ta gbí-gbì kà mítí ndú.

17 Ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgìrìgì gbí gbata Éfàsù 'dáá gí gí 'di tàwo ña i tí nò mbe bàkà tí nò gí. Tàwo ña i tí nò gí te mítí ndú a gúku tí ña ñìnó náa ndú 'dáá gí gí 'bità bà te duù mítí Mbe tí ndoo Jézù. 18 Ndâ 'bí 'duù ñìnó gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta ká nèté mì ndú a bà volo bà i ta yeè nó gí yù gbí ndâ i-yeè tí nó náa ndú sàà kú bàkà nó 'dáá gí sè gí. 19 Ndâ 'bí ña 'duù ñìnó mbe kú zò i sàà 'do a i gbí bà bàkà ndâ i-kó'dú nó gí kaa ndâ wáràgà-kó'dú mì ndú náa ndú sì 'dáá gí ta ñjì fádà álifì zì'duù-só-nje muu'bi (50,000), ndú gí doo ta wu mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. 20 Có mì Mbe tí ndoo gí dù kú 'vèè gbí ña kpokèjì tí nò ta wotí ká tí .

Ndâ kóró-koro có mì Páwòlò

21 Bà ndâ có mì ndâ mbe ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù nò mà gí da gí, Páwòlò gí koṛo có bà dele ndi wó gí Jèrùzàlémè co tí kpokèjì tí nó mbe co Mèsidóniyà, bìndi gí co Àkáyà, nô. À gbí muu wó ta o tí nò a có éno máa, yì má ya gí Jèrùzàlémè gí, yì 'ví gí ya gí Rómà delè. 22 Tacó éno, yì gí tuu ndâ 'bí mbe koni yì sósò'ô, ndâ Tìmatéyò ta Èrásitù, ya tí gí kùro Mèsidóniyà si yì mí Àsiyà.

Ndâ mbe cee fádà pìi wo gbí gbata Éfàsù

23 Ta o tí nò si Páwòlò kú bàkà có gítí nó nò, wo gí tanga tí gítí «Kpokèjì mì Bìndi-Mbíri» gbí gbata Éfàsù. 24 'Bí 'dakò tí mbe du fádà ta rè wó a Dìmítìrì, mbe kú 'de i me gbolò 'do gbí nèté bà gbì ndâ 'bá 'do tí fádà jì bààcì mì ndú ta rè wó gbí có Làtìnì a Dìyànà, káa á gbí nje có mì

ndâ 'duù Éfàsù a Àrìtémìsì, ²⁵ gii kili ndâ mbe nètè mì wó, ta ndâ 'bí ka wó mbe kù 'de i 'do gbí nètè bà du fádà 'dáá gí. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ 'dakò! Yo ò ni gí máa, ndoo kù 'de i a i 'do gbí nètè tí nó mì ndoo ò. ²⁶ Ye koṛo có máa, yo kpónó ò ta ṛo yo gí, yo delè 'di ta tù yo gí, máa, 'dakò tí nó ta ṛè wó a Páwòlò nó kuu kpéké'vé tàkò bà 'vìsì muu ndâ 'duù me mbè, ta bà 'dè có ji ndú máa, ndâ i ònó náa ndâ 'duù bàkà ta 'bì ndú bìndi ndú gii 'dè có máa ndâ i tí ò a Mbírì nó, me Mbírì ngé gí lá. Yí kù 'dè ò có mì wó ò me ká gbí gbata Éfàsù cuki lá. Sè to ji yí tí gbí to Ásiyà 'dáá gí kpónó káa sè. ²⁷ Káa có tí ò bà volo me káa ṛè nètè tí nó mì ndoo nó cuki lá. Ndâ 'duù bà si 'bá mì Àrìtémìsì, tí nì tí nó tí bààcì mì ndoo nó, tí có wálá, 'do ká kuu gbí có tí ò náa yo kù 'di tírì-tírì ò. À delè wúnò káa gbèe có tí ò ká bà zì nje bà wu ṛè nì tí ò tí bààcì mì ndoo, náa ndâ 'duù gbí to Ásiyà 'dáá gí, ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, kù tègàrà ṛè wó ò.»

²⁸ Có tí ò náa Dìmítìrì 'dè ò gii volo njembí ndâ 'duù gítí Páwòlò gí. Ndú 'dáá gí gii ṛe-ṛe kù dòmù, máa, «Àrìtémìsì mì ndâ 'duù Éfàsù a gbolò bààcì!» ²⁹ Ndâ 'duù gbí gbata 'dáá gí gii 'bità bà pù wo, bìndi ndâ mbè ndâ 'duù tí ò gii kaa ta ngèlè ṛùkù-ṛùkù, ta bà gbàmà ndâ 'bí 'dakò tí ndâ ka nó mì Páwòlò sósò'ò, ndâ Gáyù ta Àrìsitàrikù, tí ndâ 'duù Mèsidóniyà, ya tí gí gbí ngbàngà.

³⁰ À gii dù gbí muu Páwòlò ta o tí ò a có bà ya gí mì ndâ 'duù tí ò mbe kaa ya gí gbí ngbàngà

nò, káa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gii biya ji yí gî. ³¹ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ 'duù Ásiyà gbí gbata gii tuu tú ji yí máa, yí yuu miṛi wó mí gbí wú ta bà ya gí gbí ngbàngà lá.

³² Ndâ 'duù gii dù kú pìi káa kú maa éno gí kà. Ndú gii nò 'dóó i tí nó mbe kú bàkà tí nó lá. Ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí ndú delè gii nò i tí nó mbe kili ndú nó ni lá. ³³ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii kaa nderè bà kili ndú nò a i mítí 'bí 'dakò ta ɾè wó a Àlèsándòrò, tacó ndâ Jùdèyà ta o tí nò te yí tí kùro wo tí nò. Àlèsándòrò bà-i-nò gii miyà 'bì wó ji ndâ 'duù, máa ndú dù ngbii, tacó wàa, yì 'ví 'dè có ji ndú, káa, à gii kpò tí gî, ³⁴ tacó ndâ 'duù mâ gii nò Àlèsándòrò ni tí Jùdèyà gî, ndú gii 'bità ndi bà tò kú ta kòcò ndú toko gbaànjé ta kòndi , máa, «Àrìtémìsì mì ndâ 'duù Éfàsù a gbolò bààcì! Àrìtémìsì mì ndâ 'duù Éfàsù a gbolò bààcì!»

³⁵ 'Bí gbolò 'duù mì ndâ 'duù gbí gbata gii jè kpòò, yí mâ gii ɾò ndâ 'duù 'do tí kú gî, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ndâ 'viì Éfàsù! 'Dóó ɾè 'duù tí nó mbe nò ni éno máa, gbata tí nó tí Éfàsù nó me bàndò bà kpolo tí 'bá mì bààcì tí nó tí Àrìtémìsì nó lá nò a 'di? A 'di ká 'dè có ji yo éno máa, Éfàsù me bàndò bà kpolo tí bààcì tí nó mbe 'va tí to á 'do gbíṛi nó lá? ³⁶ Nìno a ndâ i ñino náa 'bí 'duù gbaànjé bà 'boo ndú wálá nó ká nò. À má éno, nderè bà volo njembí yo kpónó wálá, nderè bà gu tí yo gítí bà bàkà 'bí ña i nò delè wálá. ³⁷ Káa ndâ 'dakò tí nó náa yo kaa ndú á gí tí gí nó nó

gàà 'bí i 'do tí nìí tí nò tí bààcì mì yo nò ta vò 'bì gbaànjé lá. Ndú delè 'dè zu có á gítí wó gbaànjé lá.

³⁸ «Káa à má mì ndâ Dìmítìrì ta ndâ ka wó muu-tàwu a có ta 'bí 'duù, o bà kili ndâ gba kuu tí . Ndâ kpo-kpò 'duù delè kuu tí . Si ndú 'ví ya ta có mì ndú nò gí gbí ngbàngà. ³⁹ Káa à má mì yo a 'bí có, yo 'ví ya ta có mì yo nò á gí kùro ndâ kpo 'duù tí nó mbe kù kili cóó-cóó nò. ⁴⁰ Bà go ndoo máa, ndoo a ndâ mbe wo gítí ndâ i tí nó mbe bàkà tí kpónó nó bà dù me kpo có lá. Tacó nderè bà bàkà ndú mì ndoo 'dáá gí wálá. À delè mì ndoo me yúcó tacó bà kili ndoo kpónó nó lá.»

⁴¹ Gbolò 'duù tí nó mâ giì cee ta có mì wó gí, yí giì njè ndâ 'duù tí nó mbe kili mí gbí ngbàngà nó gí.

20

Bà njè nó mì Páwòlò á 'do gbí gbata Éfàsù

¹ Bà wo tí nó mâ giì da 'do muu ndâ 'duù gbí gbata Éfàsù gí, Páwòlò giì tuu tú gí tàkò ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. Yí mâ giì kpo-gbí-tà-tù ndú cee gí, yí giì nì, «Yo 'ví dù á ndì,» á jì ndú, bìndi yí giì zèè kpokèjì Mèsìdóniyà. ² Yí giì nò ta bà kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gítí ndâ i me mbè ta ndi tí ndâ to tí nó náa yí kù co ta tí ndú nó, ³ yee ká ngé 'bá Ìgìrìgì. Yí giì bàkà mí 'bá Ìgìrìgì a pì ta'ô. Ta o tí nó náa yí kù giì bàkà có bà o gbâ, wàa yì 'ví ya gí gbí to Síriyà nó, yí giì 'di có éno máa, ndâ Jùdéyà gò mbu mítí kpokèjì jì yì gí. Tacó éno, yí giì 'visì muu wó gí, máa, yì bà dele ndi yì co tí kpokèjì Mèsìdóniyà.

⁴ Ndâ mbe ko yí gbí nó tí nò ta o tí nò a ndâ Sùpàtèrè tí 'viì mí Pírù ta 'bá mí ndú gbí gbata Bèréyà, gii je ndâ Àrìsitàrikù ta Sèkúndù ta 'bá mí ndú Tèsàlónikà, gii je Gáyù tí mbe gii 'do Dérébì, gii je Tìmatéyò, gii je ndâ Tìkíkùsù ta Tòròfímù ta 'bá mí ndú gbí to Ásiyà. ⁵ Ndâ 'duù tí nò náa à 'deke ndú ta bà muu ndú nò gii ya gí bà ùndi ze á kùro mí gbí gbata Tòrówà. ⁶ Ze ñìndi ze gii 'bì nó tacó bà ya gí tàkò ndú 'do Filípì a i bìndi o bà ci 'Dê-kô gbí tàkìì mí ndâ Jùdéyà. Ze gii 'de tí ze ta ndú gbí gbata Tòrówà ta sili vô á bìndi bà njè nó mí ze. Bìndi ze gii bàkà sili vô ta nje sósò'ò ta ndú mí kà.

Páwòlò 'vala 'bí 'viì-'dakò gbí gbata Tòrówà

⁷ Ze gii kili tacó bà zò i-cí-ci ta 'dê'o bìndi ñi bà wotí gbí tàkìì mí ndâ Jùdéyà. Páwòlò ta o tí nò 'viìndi tí wó gítí bà njè nó 'do gbí gbata Tòrówà ta yé bìndi o tí nò gí. Tacó éno, yí gii 'dè có jì ndâ 'duù ngé yee tí kpo-gbì'o. ⁸ À òlò jì ze ta o tí nò a ndâ njewu á mí gbí soṛo. ⁹ Káa si Páwòlò kú 'dè có jì ndâ 'duù nó, 'bí 'viì-'dakò ta Ẹ̀ wó a Èwùtíkù mbe ki tí wó to á tí sùbákì gii dù kú tù ñi. Yí mâ gii yeeke ta ñi ngé volo gí, yí gii ndo 'do yaà kà gbàràsà to. Ndâ 'duù gii njè 'do yaà gí to. Ndú mâ gii 'banga 'viì-'dakò tí nò gí yaà, ndú gii 'de yí cì gí. ¹⁰ Páwòlò bà-i-nò gii mò tí wó gí to muu ku 'viì tí nò, yí gii kunduu yí mí njembí wó, bìndi yí gii 'dè có jì ndâ 'duù máa, «Gbí nderè bà cì gúku mí yo wálá. Yí a wu wó.»

11 Páwòlò gii dele ndi wó ya gí gbí soro yaà. Yí mâ gii zò i-cí-ci gî, ndú gii 'dè yé ngé too wàyí ta ndâ 'duù gî, bîndi yí bà gii njè nó.

12 Ndâ 'duù gii 'daka 'vii-'dakò tí nò náa Páwòlò 'vala yí nò ya tí gí 'bá tí wu wó ta pétékè tàkòcò ndú.

Bà ya ze 'do Tòrówà gí Mìlétù

13 Ze gii o gbâ 'do Tòrówà kù ya gí bà ùndi Páwòlò mí Àsòsì kùro, wàa ze 'ví te yí a i 'do kà, á go có tí nó náa yí 'dè jì ze nò, tacó à gbí muu wó ta o tí nò a có bà ya gí Àsòsì ta kò wó.

14 Ze mâ gii 'de tí ze ta ndú Àsòsì go có mì wó nò gî, ze gii o gbâ ta ndú 'do kà ya tí gí Mìtìlénì.

15 Ze gii tèrì ɾo ngo á bîndi bà njè nó mì ze 'do Mìtìlénì gbaànjé, bîndi ze gii dù gbí gbâ á tito ngo kè'bî kù zeke Kiyòsì, tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo. Ze káká'i gii tèrì á bîndi bà nò Kiyòsì mì ze nò gbaànjé, bîndi ze gii yee Sàmòsì, tí 'bí to káká'i mbe le mí gbí u ngo. Ze gii rò tíyò bîndi bà ndii Sàmòsì a i Tàròjìliyùmù. Ze gii bàkà káká'i káa sili gbaànjé 'do Tàròjìliyùmù kù ya gí Mìlétù.

16 Páwòlò ta o tí nò ẹre muu wó gî, maa, ze 'ví ndii có Éfàsù ká ta nó, tacó go bà volo gbí o nó á mí gbí to Àsiyà tí wó wálá. Tacó à gbí muu wó ta o tí nò kpolo ma a có bà yee Jèrùzálémè ta sili zi'duù-só-nje muu'bì bîndi bà ci ngú cù gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà, náa 'bí i má 'de yì kpokèjì lá nò.

Páwòlò nì «Dùú ndì» jì ndâ kpo-'duù-'bá Éfàsù

17 Páwòlò gii tuu 'duù jì ndâ kpo-'duù-'bá nìnó mbe kù kili ta ɾè mì Jézù gbí gbata Éfàsù nó éno máa, ndú gí gí bà 'de yí gbí gbata Mìlétù. 18 Ndú

mâ giù gi gí tà é mì wó gî, yí giù 'dè có ji ndú máa, «Yo òò òa cè bà 'vala ndò mì ye ni 'do tí kpédélé òò tí nó táánò náa ye 'dò ta kò ye mí gbí òkò tí yo gbí to Ásiyà nó yee gbí òò tí nó wúnó nó gî. ¹⁹ Ye bàkà nèté mì Mbe tí ndoo ta bà si tí ye tí i lá, ta ndâ sé'i gbí njembí ye, ta ndâ i mbe kù òòòkò muu ye 'do tí gbí ndâ o tí nó náa ndâ Jùdáyà táánò kù ẹre ta gba có mì ndú tà bèngiù gítí bà toro nje ye ta to nò. ²⁰ Ye jé ta gbèe òò me kpìkì-kpìkì gítí bà 'dè có ji yo gítí 'bí òa i òòò náa yo bà 'de gbí a i nó lá. Ye ta o 'dáá gí kù òòò i ji yo mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. Ye delè kù òò ta bà òòò i ji yo 'do tí 'bá, ya gítí 'bá. ²¹ Ye kù 'dè có ji ndâ Jùdáyà, ta ndâ Ìgìrìgì, ta sè ndâ 'bí 'duù òòò náa ndú me ndâ Jùdáyà lá nó éno máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú á gítí kpokèjì mì Mbíri, wàa ndú delè 'ví tee njembí ndú mítí Mbe tí ndoo tí Jézù.

²² «Yo kpónó kù òò nó a tàmuu ye kù ya gí Jèrùzàlémè nò. Ye 'di a có mì Bèri-mì-Mbíri náa ye kù ya tí nò. Ye òò ni lá, máa a òa yè ká bà 'de ye kà wè, ²³ káa có káa òòò máa, ye má yee gbí gbata òòò, Bèri-mì-Mbíri kù ci ye ngbàrángà'i éno máa, ndâ 'duù Jèrùzàlémè kù òòò ye tacó bà te ye mí gbí zàa, wàa ndâ yì 'ví mèèkè'i tí ye. ²⁴ Káa 'bí ẹre i náa ye bà dù kù ta òò mítí me bà tí muu có gítí bà 'vala ye muu to tí nó òò lá. Kpóló-kpóló có mì ye kpónó a có gítí bà cee ta nèté tí nó, tí nèté bà ma Banga-Ngú-Có gítí nambeè mì Mbíri náa Mbe tí ndoo tí Jézù táánò je ji ye, máa, ye bàkà nò.

²⁵ «Ye òò ni gí máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí

òkò tí yo tí ndâ 'duù tí nó náa ye táánò kù nò ta bà ma có gítí ngú ña kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù jì yo nó bà ò gbí ɾo ye káká'i wálá. ²⁶ Káa, à káa Mbírì ká bà ò ña bà ngbaranga njembí ye á gítí yo. ²⁷ Tacó ye jé ta 'bí gbèè ɾi nguù 'bí có ñinó náa a tí mì Mbírì nó 'do tí yo lá.

²⁸ «Yo kpolo tí 'dóó mɾi yo, wàa yo delè 'ví kpolo tí ndâ 'duù tí nó náa Bèri-mì-Mbírì kaa yo tí ndâ mbe kpolo tí ndú nò. Yo kpolo tí ndâ 'duù mì Mbírì, tí ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Jézù, náa yí tí Jézù sù tàkò ndú ta 'dóó mbelè wó nò. ²⁹ Ye ò ñi gí máa, ye má ya gí, ndâ gbù kàzà tí ndâ gbôwó kèjì gítí yo ta vò i. Ndú kèjì gí bà 'bu ña yo ta ndâ 'duù tí nó náa yo kù kpolo tí ndú nó kpú gí. ³⁰ 'Bí o wúnò ká kèjì náa ndâ 'bí 'duù á 'do gbí òkò tí yo bà oloko kù 'dè 'véɾè, tacó wàa ndâ 'duù 'ví kaa 'do tí kpokèjì mì yúco ya a i gí tàkò ndâ có 'véɾè mí ndâ yì. ³¹ À má éno, yo kpolo tí yo. Yo te kácáá mí gbí muu yo éno máa, ye táánò jé kì nje mbírì ye gítí yo lá. Ye bàkà nèté gítí yo ta ngo-ɾo tà ɾo ye too yé, ta ɾi, ta ndoò ta'ò tacó wàa, yo 'ví dù tí tí ndâ 'duù jáá. ³² Ye kpónó kù kaa yo mí 'bì Mbírì. Ye kù kaa yo jì yí gí tàkò có nambeè mì wó, tí mbe bàkà yo tí ndâ 'viì-'bá ta ndâ 'duù tí nó náa yí kaa ndú mò gí mì wó gí nò.

³³ «Ye jé ta gbèè ɾi yù gùrúsù á 'do tí 'duù lá. Ye delè jé yù zì bongo 'do tí 'duù lá. ³⁴ Yo ò ñi gí máa, ze ta ndâ ka ye mbe kù dù toko ta ye kù 'de ndâ i ñinó ta go ndú tí ze nó 'dáá gí ká 'do gbí ndâ 'bì ye tí nó náa ye kù tù jì yo nò. ³⁵ Ye bàkà ña i 'dáá gí tacó bà túbà jì yo éno máa, 'duù 'ví

ka a wu'o, tacó bà konì ta ndâ 'duù ñìnó ta wotí tí ndú wálá nò. Ye kù bàkà ndâ i tí nò ta có tí nó náa Mbe tí ndoo ká 'dè ta 'dóó nje wó éno máa, <Tàkòcò 'duù peteke ta bà je i ji ndâ 'bí ka wó ndii bà lì 'bì wó gí tà i 'do 'bì ka wó gí,> nó kácáá kuu gbí njembí ye.»

³⁶ Páwòlò mâ gii ye nje có mì wó gí, ndú gii kucuku muungbó ndú ta ndâ 'duù tí nò 'dáá gí mí to. Bìndi ndú gii 'deke tí ndú ji Mbíri. ³⁷ Bìndi ndâ 'duù tí nò gbaànjé-gbaànjé gii 'bità bà kunduu Páwòlò kù òlò gbí tù wó, ta bà 'dù ngo-ro ndú mítí wó, kù nì ta «Wò 'ví ya ndi» ji yí. ³⁸ Có mbe kàra ré ndú jàngá gí ta o tí nò a có tí nó náa Páwòlò 'dè ji ndú éno máa, ndú káká'i bà ñò ndi gbí ro yì wálá nò. Ndú mâ gii 'vee Páwòlò cee gí, ndú gii ko yí ya tí gí gbí gbâ.

21

Bà ya Páwòlò gí Jèrùzàléme

¹ Ze mâ gii nì, «Yo 'ví dù á ndi,» ji ndâ kpo 'duù tí nó náa Páwòlò tè'é tí ndú 'do Éfàsù nó gí, ze gii di ngo 'do Miletù ndíri ya gí Kòsì. Ze gii yee Ródè ta 'bí yé, bìndi ze gii ndii ya gí Pátàrà. ² Ze yee Pátàrà si 'bí gbâ kù bàkà có bà ya gí Fónésiyà. Ze bà-i-nò gii nje nó tí. ³ Ze mâ gii ya kpòò, ze gii dù gbí gbâ kù ñò muu Kípùrù. Káa ze gii si Kípùrù mò gí gbí gálì mì ze bìndi ze gii zèè kpokèjì jáá ya gí Sírìyà. Ze gii rò tíyò tacó bà turu ndâ i 'do gbí gbâ gí to gbí to Sírìyà a i gbí gbata Tírò.

⁴ Ze bà-i-nò gii pà bà tí ndâ mbe tala có mì Jézù gbí gbata Tírò, ze mâ gii 'de ndú gí, ze gii bàkà sili vô-nje só mí mì ze ta ndú. Bèri-mì-Mbíri gii

a tàmuu ndú gbí òkò ndâ sili tí nò náa ze tí kuu mì ze ta ndú nò, máa, ndú 'dè có ji Páwòlò éno máa, yí ya gí Jèrùzàlémè lá. ⁵ Káa, bà ndâ sili mì ze mâ gii cee gî, ze gii 'di me có tí nò náa ndú 'dè ji Páwòlò nò lá. Ta o tí nó náa ze kú gii njè ta nó nó, ndú gii kaa cotí ndâ niì ta ndâ 'viì gí bà ko ze yee ngé nje ngo á tí bàndò bà o gbâ. Ze gii kucuku muungbó ze mí to ta ndú, bìndi ze gii 'deke tí ze ji Mbírì. Ze mâ gii 'vee tí ze ta ndú gî, ⁶ ze gii oloko gí gbí gbâ, bìndi ndú gii dele ndi ndú kú ya gí 'bá mì ndú.

⁷ Ze gii rò tíyò bìndi bà njè nó mì ze 'do Tírò a i ngéé Pìtòlémédà. Ze gii tèrì bà-i-nò ká gbaànjé kú 'vee ndâ ná'vindí ze. ⁸ Bìndi ze gii 'do bà-i-nò ya gí Cèzàríyà. Ze dù á Cèzàríyà a i 'bá mì Fìlípò tí nó tí mbe kú ma Banga-Ngú-Có, tí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó vô-nje só náa à ɾuka ndú tí ndâ mbe konì ndâ tú mì Jézù ta bà njèè ndâ i nô, ⁹ ta ndâ nájú wó nà'ô tí ndâ mbutu 'vinî mbe kú 'dè-kòcò ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì.

¹⁰ Ta 'bí o gbaànjé si ze bàkà làmbu sili mí Cèzàríyà gî, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Àgábù, tí mbe kú 'dè-kòcò ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì, gii gí 'do gbí to Jùdèyà ¹¹ tacó bà ò ze. Yí mâ gii 'de ze gî, yí gii njaanga wú'dè 'do ɾè'dè Páwòlò, bìndi yí gii ɛɛ ta ndâ kò wó ta 'bì wó tí Àgábù toko gî. Bìndi yí gii 'dè có ji ze máa, à 'dè éno a Bèrì-mì-Mbírì, máa, «Ndâ Jùdèyà bà ɛɛ mbe wú'dè tí nó Jèrùzàlémè á go éno, má kózò gî, ndú gii kpì ngbàngà tí wó ji ndâ 'duù ònó ta òa ndú me ndâ Jùdèyà lá nô.»

¹² Ze mâ gii 'di có tí nò, ze ta ndâ 'bí 'duù gii

'deke tí ze ji Páwòlò, máa, yí ya gí Jèrùzàlémè lá. ¹³ Káa Páwòlò gii 'visì có ji ze máa, «Yo kù bàkà éno a ña yè? Yo kù wa a ña yè, kù kaṛa ta ré ye éno? Ye gbí gbí njembí ye me ká cuki gítí có bà te ye mí gbí zàà lá, ye kili ká'i nó bà ya tacó bà cì ye mí Jèrùzàlémè á muu Mbe tí ndoo tí Jézù gí.»

¹⁴ Bà 'dè 'bí ña có mbe ya gí gbí muu Páwòlò tacó wàa yí 'ví ya gí Jèrùzàlémè lá mâ gii kpò ze gí, ze gii nè nje ze ta bà ki káa ndò có ji yí éno máa, «À bàkà go có mì Mbíri.»

Bà yee Páwòlò gbí gbata Jèrùzàlémè

¹⁵ Ze mâ gii kili ndâ ká'i tacó bà ya ze gí Jèrùzàlémè cee gí, ¹⁶ ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù gbí gbata Cèzàriyà gii ko ze ngé yee tí bàndò bà dù ze Jèrùzàlémè, á 'bá mì 'bí 'dakò ta rè wó a Mánàsonì. Mánàsonì tí nò a 'duù mbe gí ta 'bá gí Jèrùzàlémè 'do Kípùrù, yí delè a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jézù. ¹⁷ Ndâ ná'vindí ze gii kaa ndâ ká'i mì ze gí tà'i ta o bà yee ze Jèrùzàlémè ta pétékè tàkòcò ndú. ¹⁸ Ze tèrì á Jèrùzàlémè ká gbaànjé, bìndi Páwòlò gii ya ta ze gí bà ñò Jákòmò, wàa ze delè 'ví ñò ta ndâ 'bí kpo 'duù mì ze ñinó ta o tí nò kuu gbí gbata Jèrùzàlémè nò. ¹⁹ Ze mâ gii 'vee ndú gí, Páwòlò gii 'vanda ndi ndâ i tí nó náa Mbíri bàkà ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó á 'do gbí nèté mì wó tí Páwòlò ji ndú. ²⁰ Ndâ kpo 'duù mì ze mâ gii 'di ndâ có tí nó náa Páwòlò 'dè ji ndú nò, ndú gii ùlù Mbíri. Bìndi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Wò ñò ni ta kpéetí lo ngbàrángà'i gí, ná'vindí ze, máa, muu ndâ Jùdéyà ñinó mbe kù zèè tàkì mì ndú ta 'bì ndú sósò'ò nó kpónó

mbe ùnje gítí có mì Jézù gî me i bà 'déké-'deke lá. ²¹ Káa ndú 'dáá gî 'di có éno máa, wò kù nìbà i ji ndâ ka ndú Jùdéyà ñinó mbe kù 'vala ta ndii á 'bá mì ndâ 'bí tende ña 'duù nó éno máa, ndú kaa tí ndú 'do gbí tàkìì mì Mòze gî, wàa ndú 'ví ya ta ndâ 'viì mì ndú gí gbí gázâ lá, ndú delè 'ví bàkà ndâ i-Jùdéyà lá.

²² «Káa, có bà gî wò kpónó á gí to nó nó bà ndii muu tù ndú wálá. À má éno, ndoo kpónó 'ví bàkà a ña yè? ²³ Bàkà go có tí nó náa ze bà 'dè ji wò nô. Ndâ 'bí 'dakò nà'ò mbe see tí ndú ji Mbíri gî kuu bà-i-nô. ²⁴ Kaa ndú, wàa yo 'ví ya ta ndú gí bà bàkà bà có bà see tí ndú nò 'do tàkò ndú gî. Wò má bàkà go có mì ze nò gî, ndâ 'duù 'dáá gî bà si ndâ có tí nó náa ndú 'dì ta rè lo nó ká tí ndâ có tí kpokèjì sínò, tacó wò waa 'do tí nètè tàkìì mì ndâ Jùdéyà lá.

²⁵ «Káa, à má gítí ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí có mì Jézù gî káa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, ze cu wáràgà ji ndú gî. Ze 'dè có ji ndú gbí wáràgà tí nó éno máa: Ndú gee tí ndú 'do tí bà zò ndâ i ñinó náa à ci ji ndâ bààcì gî nô, ndú 'ví gàa mbelè lá, ndú 'ví zò ndâ i ñinó náa à tè miři ndú té-tè nó lá, ndú delè 'ví kpolo tí ndú á 'do tí bà bàkà bangbaya.»

²⁶ Páwòlò gii kaa ndâ 'dakò tí nó ta yé bindi có tí nó ya tí gí bàndò bà 'dii muu ndú nò, yí gii 'do ta ndú kà ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri tacó bà ci o gítí bà waa mbelè mì wó muu ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, wàa à 'ví bàkà ta bà bà see tí ndú nò 'do tí ndú gî.

Bà zèè Páwòlò

27 Ndâ 'bí Jùdéyà mbe gí 'do gbí to Ásiyà mâ gii ò Páwòlò gbí ndùgù 'bá-Mbíri si ndâ sili tí nó vô-nje só tí ndâ sili bà bàkà bà see tí ndâ 'dakò tí nó nà'ò náa à kaa ndú ji Páwòlò nó dooko bà cee gî, ndú gii volo njembí ndâ 'duù gítí wó 28 ta bà go na-ngò-gó ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Ngèlè gítí ze, ndâ Ìziriyéli! Ngèlè gítí ze! Nìno a 'dakò tí nó náa sè tù 'duù ji yí wálá, 'bí to delè náa yí di tí lá nó á muu to tí nó wálá, mbe kù nó ta bà ma rè ndoo ji ndâ 'duù cee to 'dáá gí nó ká nô. A yí nó kuu nó ká kù volo rè tàkii mì ndoo. À delè káa gbèe 'dakò tí nó náa yo kù ò yí nó ká kù 'dè vò có gítí bàndò tí nô. Káa yí kpónó gbí ònó gbètèkè a bàndò tí nó náa à kaa ji Mbíri gí nó ta bà kaa ndâ Ìgírígí gí tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri.» 29 Ndú 'dè có tí nó, tacó ndú táánò ta 'bí o gbaànjé kùro o bà zèè Páwòlò mì ndú nó ò ndú ta 'bí 'dakò ta rè wó a Tòròfímù mbe gí 'do gbí gbata Éfàsù gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, káa à gii dù gbí muu ndú éno máa, Páwòlò 'daka nó a Tòròfímù tí nó ya tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri.

30 Có tí nó náa ndâ 'dakò tí nó 'dè gítí Páwòlò nó gii volo njembí ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè 'dáá gí. Ndú bà-i-nò gii kaa ta ngèlè ya gí bà pà bà tí wó gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndú mâ gii gbo yí gí, ndú gii zèè yí, bindi ndú gii ja yí 'do gbí ndùgù gí sè, bindi à gii nè ndâ njekèjì ndùgù 'bá-Mbíri gí.

31 Ndâ 'duù ta o tí nó bà zi Páwòlò gí, náa có má yee tí gbolò 'duù kùro ndâ àsikéri mì ndâ Rómànò gálà, máa, ndâ 'duù kù pìi wo gbí gbata Jèrùzàlémè lá nó. 32 Tacó éno, yí gii kaa ndâ 'bí

àsìkèrì mì wó ta ndâ 'bí kùro ndâ àsìkèrì mì wó, bìndi ndú gii ya ta ndú gí bà 'di nderè wo tí nò. Ndâ 'duù mà gii òò ndâ àsìkèrì mì ndâ Rómànò kèjì, ndú gii si bà gbì Páwòlò mí to gí.

³³ Kùro ndâ àsìkèrì tí nò gii 'dè có ji ndâ àsìkèrì mì wó bà-i-nò máa, ndú zèè Páwòlò, wàa ndú 'ví ẹẹ yí ta ndâ gínjírì sósò'ò. Ndâ àsìkèrì mà gii bàkà go có mì kpo 'duù mì ndú nò gí, yí gii 'vee ndâ 'duù gítí ẹẹ ọa vò i tí nó náa Páwòlò bàkà nò. ³⁴ Káa có gii jò gí tàkò 'vé mì 'dakò tí nò ká tende-tende. Ndâ 'duù delè gii dù kù pìi káa wo tí ọa ọ̀nó náa bà òò 'dóó i tí nó náa Páwòlò bàkà nó gii kpo kùro ndâ àsìkèrì tí nò gí. Yí mà gii òò ẹ̀nò, yí gii 'dè có ji ndâ àsìkèrì mì wó máa, ndú ya ta Páwòlò gí gbí kándà mì ndâ yì. ³⁵ Ndâ àsìkèrì mà gii yee ta Páwòlò tí dá'và á tí njekèjì bà ẹ̀rì gí gbí kándà gí, ndú gii te yí 'do bà-i-nò kù ya tí gí tà'i té-te, tacó ndâ mbè 'duù tí nò gii jì'vì kàzà gí. ³⁶ Ndâ àsìkèrì mà gii ẹ̀rì ta Páwòlò gí gbí kándà gí, ndâ 'duù gii dù bínjì sè kù ẹ-ẹ kù gí tàmuu ndú, máa, «Yo zi yí gí! Yo zi yí gí!»

³⁷ Ndâ àsìkèrì mà gii ẹ̀rì ta Páwòlò gí gbí kándà gí, Páwòlò gii 'vee gbolò 'duù tí nò tí kùro ndú 'dáá gí gbí có Ìgìrìgì, máa, «Ye 'dè 'bí có mì ye ji wò?»

Káa 'dakò tí nò gii 'vee Páwòlò máa, «Wò kù 'dè có Ìgìrìgì? ³⁸ Wò me 'dakò tí nó tí 'duù Másìrì, mbe 'bì 'bí ọa ngú i mì lo, náa wò gii kaa ta ndâ 'dakò álìfì nà'ò ta ndâ zì'i 'bì ndú ya tí gí gbí kángáá nga ngoò kù karaka ta ẹẹ ndâ 'duù gí nó lá?»

³⁹ Káa Páwòlò gii 'vìsì có ji 'dakò tí nò máa, «Ye a Jùdáyà. Ye gí me 'do gbí 'dé gbata lá. Ye gí a

i 'do gbí gbata tí nó tí Tárásùsù á gbí to Silísiyà náa ndâ 'duù 'dáá òò ni gí nò. Bàkà nambeè mì lo, wàa wò 'ví si ye 'ví 'dè có ji ndâ 'duù.»

⁴⁰ 'Dakò tí nò mâ giì ùnje ji Páwòlò máa, yí 'dè có mì wó gí, Páwòlò giì rò tíyò pí dá'và, bìndi yí giì tee 'bì wó mítí nje wó ji ndâ 'duù, máa, ndú dù ngbì. Ndâ 'duù mâ giì dù ngbì gí, Páwòlò giì 'dè có ji ndú gbí nje có mì ndâ Jùdèyà.

22

Páwòlò 'dè có ji ndâ Jùdèyà gbí nje có mì ndú tí ndâ Jùdèyà

¹ Páwòlò giì 'dè có ji ndâ Jùdèyà tí nò mbe zèè yí nò, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta bà kòcò ye a gí tàkò ndâ có tí nó 'dáá náa yo kù 'di gítí ye nò, ndâ ná'vindí ye.» ² Ndâ 'duù mâ giì 'di éno máa, Páwòlò kèjì gí bà 'dè có ji ndâ yì gbí nje có mì ndâ yì tí ndâ Jùdèyà, o giì ɾe déé. ³ Páwòlò bà-i-nò giì 'dè có ji ndú, máa, «Ija ye a Jùdèyà, à duu bú ye mí gbí gbata Tárásùsù á gbí to Silísiyà. À kpolo ye ká kuu mí mì ndoo Jèrùzàlémè to nò. Ye a 'viì-nje-wu mì kpo 'duù tí nó tí Gàmalíyèlì, tí gbolò mbe kpolo tí tàkìì mí ndoo tí ndâ Jùdèyà nò. Có gítí Mbírì táánò kù zìì wu gbí njembí ye go i gbí tàkìì mì ndâ ká gù ndoo ká go òndi yo nò. ⁴ Ye táánò a vò mbe kù mèèkè'i tí ndâ 'dakò ta ndâ niì mbe kù co tí <Kpokèjì tí nò> á gí mì ku, ta bà kaa ndú gbí wú ya tí gí gbí zàà. ⁵ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndú 'dáá gí ká bà 'dè yúcó ji yo, tacó ndâ-'bî-lá, ye kpónó kù 'vanda ji yo a 'vére nò. À ndú táánò ká cu wáràgà je gbí nó

mì ye nò, máa, ye ya tí ji ndâ ná'vindí ndoo gbí gbata Dàmásìkù, tacó wàa, ndú 'ví si ye 'ví woo ndâ 'duù tí nò 'do kà gí tí gí gbí zàa Jèrùzàlémè, wàa à 'ví yù gàzâ ji ndú.

⁶ «'Bí i gii bàkà ye ta ri gbúró, si ye dooko ta gbata Dàmásìkù gî. Ye ká ta nó, ye mâ gii kì ɾo ye, ye gii nò 'bí ña ngba'o mbe 'do gbíri ngbaŋanga to ɾègbà tí ye gî. ⁷ Ye mâ gii zeke'o, ye gáa a i tísì. Ye gii dù tísì kà kù 'di kòcò 'duù kù 'vee ye, máa, <Sàwúlè! Sàwúlè! Wò kù mèèkè'i tí ye tacó yè?»

⁸ «Káa ye gii 'vee 'duù tí nò máa, <A wò tí 'di, Mbe tí ye?»

«Yí gii 'visì có je máa, <Ye a Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò. Káa wò kù mèèkè'i tí ye.» ⁹ Ndâ ka ye mbe nó nò káa ngba'o, káa ndú 'di kòcò 'duù tí nó mbe kù 'dè có je nó lá.

¹⁰ «Ye bà-i-nò gii 'vee 'duù tí nò mbe kù 'dè có ji ye nò, máa, <Ye kpónó 'ví bàkà a ña ye, Mbe tí ye?»

«Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có je máa, <A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dàmásìkù. Áá bà tùbà nèté tí nó náa à je wó mí nje nó ji wò a i kà.»

¹¹ Ndâ ka ye mbe nó bà-i-nò gii zèè ye tí 'bì ye, kù ja ye gbí sù ɾo ya tí gí gbí gbata, tacó ngba'o tí nò yoo ɾo ye gî.

¹² «Ze mâ gii yee gbí gbata Dàmásìkù, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Ànànyà tí 'dakò mbe zèè nèté gítí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà ta 'bì wó sósò'ò, náa ndâ Jùdèyà mbe kù 'vala gbí gbata Dàmásìkù 'dáá gí kù te duù mítí wó ta wotí ká tí, ¹³ gii gí gí bà nò ye. Yí mâ gii 'de ye gî, yí gii ɾò tìyò á ɾègbà

tí ye, bìndi yí gii 'dè có ji ye, máa, <Ná'vindí ye Sàwúlè! Zeke'o go ká bà zeke'o mì lo!> À káa pòó bà 'di có tí nò náa yí 'dè nò mì ye, ndâ ɾo ye sósò'ô ngé gii njaanga tí gî, bìndi ye gii ñò yí.

¹⁴ «Káa Ànàníyà gii 'dè có ji ye, máa, <Mbírì mì ndâ ká gù ndoo je wó máa, wò 'ví dù tí mbe 'di có tí nó gbí njembí yì nò. Wò 'ví dù tí mbe ñò 'Duù tí nó jáá nó ta ɾo lo, wàa wò delè 'ví 'di kòcò wó ta tù lo. ¹⁵ Wò kèjì gí bà dù tí mbe 'dè yúcó gítí 'Duù tí nò náa wò ñò yí ta ɾo lo nò ji ndâ 'duù. À delè káa wò ká bà dù tí mbe 'vanda ndi ndâ có tí nó náa wò 'di 'do gbí nje wó nó ji ndâ ña ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî. ¹⁶ À má énon, wò kpónó kù ù kpòò a ndi yè? À kpónó a o bà caka tí lo ká nò. Caka ndâ vò i mì lo gî ta ɾè wó.>

¹⁷ «'Bí i mbe gii 'de ye á bìndi ñinò tí kpokèjì Dàmásikù nò a ñinò: ta 'bí o gbaànjé, si ye kù 'deke tí ye ji Mbírì gbí ndùgù 'bá-Mbírì Jèrùzàlémè, 'bí i gii dù káa bàkà ye goolá ye kù ɾi a ɾi nò. ¹⁸ Ye mâ gii zeke'o, ye gii ñò Jézù. Káa yí gii 'dè có ji ye, máa, <Ngo've tí lo! Njè nó 'do Jèrùzàlémè ká kpónó nò. Tacó ndâ 'duù Jèrùzàlémè bà ùnje gítí ndâ có mì lo náa wò kù 'dè ta ɾè ye nò wálá.>

¹⁹ «Káa ye gii 'visì có ji Mbe tí ye máa, <Ndú bà ùnje wálá, tacó ndú ñò ye ni tí 'duù tí nó táánò mbe kù nò ta bà gbì ndâ mbe kù ùnje gítí lo nó ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, delè tí mbe kù kaa ndú ya tí gí gbí zàà nó gî. ²⁰ Ta o tí nó táánò náa à kù zi tí ta Ìsítéfànò tí nó táánò tí mbe kù 'dè yúcó ta ɾè lo nó, ye ta

o tí nò tè a i gí tàkò có mì ndâ mbe zi yí. Ye ta o tí nò sè kàngá mí tà mbu mì ndú tí kpoò. À delè ta o tí nò a ye ká kù kpolo tí ndâ bongo mì ndâ mbe zi yí.»

²¹ «Káa, Mbe tí ndoo gii 'visì có je máa, <Njè nó! Ye kù tuu nó a wò ya tí me 'dú ngéé gí 'bá mì ndâ 'duù tí nó ta ɲa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.> »

²² Ndâ 'duù gii 'di có mì Páwòlò yee ká tí có bà tuu yí mì Jézù ya tí ji ndâ 'duù ɲinó ta ɲa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, bìndi ndú gii 'bità bà pìi kù, máa, «Yo zi ɲa 'dakò tí nò 'do muu to tí nó gí! Yo si yí 'ví di ngo lá!» ²³ Ndú gii dù kù tò kù, ta bà miyà ndâ bongo ta gbí pípìri, ta bà vaka njú to gí yaà.

Páwòlò túbà tí wó tí 'viì Rómà ji kùro ndâ àsikèrì-Tùliyanì

²⁴ 'Dakò tí nó tí kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí nó mâ gii ɲò éno, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mì wó máa, ndú ja Páwòlò ya tí gí gbí kándà, wàa ndú 'ví gbì yí yee tí o tí nó náa yí 'dè nderè có bà pìi wo mì ndâ 'duù ta yí nó ji ndú gí. ²⁵ Ndâ àsikèrì mâ gii ẹre Páwòlò tacó bà gbì yí gí, Páwòlò gii 'vee kùro ndâ àsikèrì tí nó á gbí nètè ta o tí nò nò, máa, «Áá mì yo a yúcó tacó bà gbì 'viì-Rómà á kùro bà 'di nderè ku wó?»

²⁶ 'Dakò tí nó mâ gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè nò, yí gii ya gí mì kpo 'duù mì ndú, mbe 'dè có ji ndú máa, ndú ẹre Páwòlò wàa ndú 'ví gbì yí nó, bìndi yí gii 'vee yí máa, «Wò kpónó ɲò ɲa i tí nó náa wò kù bàkà nó ni gí? 'Dakò tí nó a 'viì-Rómà.»

27 Kpo 'duù tí nò tí kùro ndâ àsikèrì 'dáá gî nò mâ gii 'di có tí nò, yí gii nje nó ta kò wó ya gí mì Páwòlò, bìndi yí gii 'vee yí máa, «'Dè jì ye, wàa ye 'ví 'di gi! Wò a 'viì-Rómà?»

Káa Páwòlò gii 'visì có jì yí máa, «Ye a yí!»

28 Káa 'dakò tí nò gii 'visì có jì Páwòlò máa, «Ye sì bà dù tí 'viì-Rómà ta gbolò i!»

Káa Páwòlò gii 'visì có jì yí máa, «Káa a jò ye tí 'viì-Rómà jó-jò!»

29 Ndâ àsikèrì tí nó náa à kaa ndú, máa ndú mèèkè'i tí Páwòlò nó, mâ gii 'di có tí nó náa yí 'dè éno máa, yí a 'viì-Rómà nó, ndú gii dù ká to nò ta'va see-see gî. Có tí nò delè gii te a gúku mítí kpo 'duù mì ndú mbe 'dè có jì ndú màa, ndú ẹre yí wàa ndú 'ví gbi yí nò.

30 Yé mâ gii too bìndi có tí nò gî, gbolò 'duù kùro ndâ àsikèrì 'dáá gî gii tuu tú, máa, à njaanga Páwòlò 'do gbí wú gî, wàa à 'ví gí ta yí jì yì. Yí delè gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà, ta ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndú, tacó wàa, yí 'ví 'di 'dóó nderè có tí nó mì ndâ Jùdéyà ta Páwòlò nó 'do mì ndú.

23

Páwòlò 'dè nderè ku wo gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà

1 Páwòlò gii zeke ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà ngbóó, bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ndâ ná'vindí ye! Ye kú 'vala ta njembí ye ngbáràngà'i kùro Mbíri ta vò có gbaànjé gbí njembí ye wálá yee tí kpónó.»

² Ànàníyà tí Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà mà gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè nò, yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kù rò tíyò règbà tí Páwòlò gbí ngbàngà nó, máa, ndú gbì nje wó nè jí tàkò có mì wó nò.

³ Káa, Páwòlò gii 'visì có ji Ànàníyà, máa, «Mbíri wúnò bà gbì nje lo nè jí tàkò có mì lo ká go ònó kpónó náa wò bàkà ta ye nò, ndí lo òò-go-gba! À te wò mí pí jàlàmbà tí nò máa, wò 'ví waa có a i ta yúcó, káa, à kpónó te wò á gítí bà 'dè có ji ndâ 'duù máa, ndú gbì ye ta 'vére a yè?»

⁴ Ndâ 'duù tí nó mbe rò jara-jàràà kù 'di có gbí ngbàngà nó mà gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè ji Ànàníyà nò, ndú gii 'vee yí máa, «Wò go nò a Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà, tí 'duù mì Mbíri nó?»

⁵ Káa Páwòlò gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kùtàá òò ni éno máa, yí a Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà nò lá, ndâ ná'vindí ye. Ye òò ni gí, máa, à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Wò 'ví be gba mì yo lá.» »

⁶ Páwòlò ta o tí nò òò ni gí máa, có mì ndâ Jùdéyà tí nó 'dáá mbe tí ngbàngà nó njèè gbí tí sósò'ò: ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà, tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, gii je ndâ 'bí òò Jùdéyà tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá. Tacó éno, Páwòlò gii 'dè có ji ndâ 'duù gbí ngbàngà máa, «Ndâ ná'vindí yé, ye a mbe kpolo tí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdéyà. Nderè bà rò tíyò mì ye kùro ndâ gba wúnó nó a có bà kofo có

mì ye lì mí tí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú.»

⁷ Rê bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú náa Páwòlò nì mí gbí nje wó nò gii tanga a gbínje mí gbí òkò tí ndâ Jùdéyà ñìnó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú nó, ta ndâ Jùdéyà ñìnó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nô. ⁸ Ndâ ñìnó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó delè ùnje éno máa, ndâ basìlì ta ndâ ña ndâ lilí 'dáá gî kuu tí nò lá. Káa ndâ mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú ùnje gî màa, ndâ basìlì ta ndâ ña ndâ lilí 'dáá gî kuu tí .

⁹ Ndâ 'duù gii 'bità bà tò kù ta kòcò ndú wòò gbí ngbàngà. Mâ gii zeke'o, ndâ 'bí mbe nìbà i mì ndâ Jùdéyà, tí ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí 'v alá bìndi ku gî, gii oloko gí yaà, bìndi ndú gii tí muu Páwòlò ta wotí ká tí , máa, «Ze ñò vò i mì 'dakò tí nó lá. Lilí má 'dè có ji yí, basìlì delè má 'dè có ji yí, káa a yè ká tí ?»

¹⁰ Kùro ndâ àsikèrì-Tùliyáni mâ gii ñò éno máa, wo tí mì ndâ Jùdéyà kù gii bàkà có bà gbo nje a i ta bà zèè 'bì ndú, gúku gii zèè yí gî, máa, ndú bà yaka gbí Páwòlò. Tacó éno, yí gii tuu ndâ àsikèrì mì wó, máa, ndú ya gí bà ja Páwòlò ta wotí 'do gbí òkò tí ndú gî, wàa ndú 'ví ya ta yí gí gbí kándà.

¹¹ Mbe tí ndoo gii túbà tí wó ji Páwòlò ta bèbìlì tí nò, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «Zèè njembí lo, tacó wò 'dè có tí ye á ji ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè gî. Wò delè bà ya gí bà ma có tí ye ji ndâ 'duù gbí gbata Rómà á go éno.»

Ndâ Jùdèyà toko có gítí bà bàkà vò i ta Páwòlò

¹² Yé mâ gii too gî, ndâ 'bí Jùdèyà gii kili bà muu ndú gbí kóó, bìndi ndú gii ẹre gba có mì ndú gbaànjé, ta bà see tí ndú éno máa, ndâ yì bà zò i wálá, ndâ yì delè bà njù ngo wálá, yee tí o tí nó náa ndâ yì má zi Páwòlò gî. ¹³ Muu ndâ 'dakò mbe toko có tí nó 'dáá gî ndii zi'duù-só gî. ¹⁴ Ndú gii kaa bìndi bà ẹre gba có mì ndú nó ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndú. Bìndi ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Ze see tí ze kpolo ngé ndii gî éno máa, ze bà zò i wálá yee tí o tí nó náa ze má zi Páwòlò gî. ¹⁵ À má éno, sè có kpónó a i mì yo. Yo tuu 'duù ji kùro ndâ àsikèrì-Tùliyáni. Yo bàkà tí yo go ndâ 'duù nìno náa à gbí njembí yo a có bà 'viiki gbí có mì wó ngbáràngà'i nó. Káa ze bà nguù tí ze kù ù bà gí ta yí a i mí kpokèjì, wàa ze 'ví zi yí kùro bà yee ta yí kùro yo.»

¹⁶ Káa si ndâ mbe wàtà tí nó kù 'dè có mì ndú nó, nùkù Páwòlò tí 'viì mì námì wó gii 'di gî. Yí bà-i-nò gii ya gí bà 'vanda ndi ndâ có tí nó ji nùkù wó. ¹⁷ Páwòlò mâ gii 'di ndâ có tí nó náa nùkù wó 'vanda ji yí nó 'dáá gî, yí gii tè'é tí 'bí kùro ndâ àsikèrì gbaànjé, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «'Daka 'viì-'dakò tí nó ya tí ji kpo 'duù mì yo. Có kuu mì wó tacó bà 'dè ji yí.»

¹⁸ Kùro ndâ àsikèrì tí nó gii bala 'viì-'dakò tí nó ya tí ji kpo 'duù mì ndú, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «À Páwòlò tí nó gbí zàà nó ká tè'é tí ye, bìndi yí gii 'de có ji ye éno máa, ye bala 'viì-'dakò tí nó gítí ji wò, tacó có kuu mì wó tacó bà 'dè ji wò.»

19 Kùro ndâ àsikéřì-Tùliyáni bà-i-nò giì yèè ta 'viì-'dakò tí nò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndiì, bìndi yí giì 'vee yí máa, «A có yè ká mì lo tacó bà 'dè ji ye?»

20 Káa 'viì-'dakò tí nò giì 'visì có ji yí máa, «Ndâ Jùdèyà eře gba có mì ndú éno máa, ndâ yì kèjì gí bà 'deke tí ndâ yì ji wò taabé, máa, wó 'ví si Páwòlò 'ví ya gí gbí ngbàngà mì ndâ yì, tacó wàa, ndâ yì 'ví 'viiki gbí có mì wó nìkì maa. 21 Káa wò 'ví ya gí gbí có tìrì mì ndú nò lá. Tacó ndâ 'duù mì ndú, go ndâ 'dakò zi'duù-só, go mbu mì ndú mí kpokèjì gí kù ù ta ndi wó. Ndâ 'dakò tí nò see tí ndú gí, máa, ndâ yì bà zò i wálá, ndâ yì delè ba njù ngo wálá, yee tí o bà zi Páwòlò mì ndâ yì. Ndú kpónó léngé-lenge kù ù káa ndi kòcò lo.»

22 Kùro ndâ àsikéřì-Tùliyáni bà-i-nò giì 'dè có ji 'viì-'dakò tí nò tí kpoò si yí kù je nó ji yí, máa, «À kpétí káa 'di wè, wò 'ví 'dè có ji yí máa, wò 'dè có tí nò ji ye gí nò lá.»

À 'dòkò Páwòlò 'do Jèrùzàlémè ya tí gí gbí zàà Cèzàriyà

23 Kùro ndâ àsikéřì-Tùliyáni tí nò giì tè'é tí ndâ 'bí 'duù tàkò wó sósò'ò, bìndi yí giì 'dè có ji ndú máa, «Yo 'deke ndâ àsikéřì zi'duù-vò ta bà só (200), ta ndâ mbe o jùwádì zi'duù-ta'ò-nje muu'bi (70), ta ndâ mbe 'doò zi'duù-vò ta bà só, wàa yo 'ví 'bi nó ta ndú si o má gbooko gí kù ya gí Cèzàriyà. 24 Yo 'ví kaa ndâ 'bí jùwádì tacó tí Páwòlò, wàa yo 'ví 'daka yí ya tí ji gbolò 'duù tí nó tí Fèlicè nò. 'Bí i 'ví gàà tí wó tí kpokèjì lá.»

25 Yí delè giì cu wáràgà gí tàkò Páwòlò éno máa,

²⁶ «Ŋinó á ye tí Kíláwúdiyò Lísìyà ká kù cu wáràgà tí nó jì wò, tí gbolò kpo 'duù mì ye tí Fèlicè. Ye 'vee wò ma.

²⁷ «Ndâ Jùdéyà táánò zèè 'dakò tí nó tí Páwòlò, náa ye kpónó kù tuu yí ya tí jì wò nô. Ndú ta o tí nò bàkà có bà zi yí ngé gí, káa, a ye ká gii ya gítí ndú ta ndâ àsikèrì mì ye, bìndi ye gii 'vala yí 'do 'bì ndú gí. Ye mâ gii 'di có éno máa, Páwòlò a 'viì-Rómà, ²⁸ ye gii ya ta yí gí gbí gbolò ngbàngà mì ndú tí ndâ Jùdéyà, tacó wàa, ye 'ví 'di nderè ku wó. ²⁹ Káa, ndú gii 'deeke bà di jì ye a tà ndâ kponje mì ndú ta ndâ Páwòlò gítí ndâ i gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdéyà. Ye gii 'di 'dóó có ñinó náa ndú 'dè jì ye mbe 'vii tí có bà waa có ku mítí 'duù gbí nó lá. À delè me ndâ có náa à 'ví te tí ta 'duù mí gbí zàà nò lá. ³⁰ Ye kpónó kù tuu 'dakò tí nó tí Páwòlò nó ya tí jì wò, tacó wàa, ndâ ka wó mbe có 'ví ya gí bà nì rẹ ọa i tí nó náa yí bàkà nó mí kùro lo. Tacó ye 'di có máa, ndâ Jùdéyà toko có tà bèngii á gítí bà zi yí gí.»

³¹ Ndâ àsikèrì gii ko Páwòlò go kòcò kpo 'duù mì ndú nò ta bèbìlì tí nò ngé yee tí 'bí to náa à kù nì mítí a Àndipàtirídà. ³² Yé mâ gii too gí, ndâ àsikèrì ñinó mbe kù nò ta kò ndú nó gii dele ñindi ndú 'do bà-i-nò ya gí gbí kándà mì ndú, si káa ndâ mbe jùwàdì kù ndii ta yí ya tí gí Cèzàriyà. ³³ Ndâ àsikèrì mâ gii yee Cèzàriyà, ndú gii ya ta Páwòlò ta wáràgà tí nó náa kpo 'duù mì ndú cu gí tàkò wó nó jì Fèlicè. ³⁴ Fèlicè mâ gii 'deke wáràgà tí nó náa à cu gí tàkò Páwòlò nó cee gí, yí gii 'vee Páwòlò gítí to tí nó náa yí gí 'do tí nô. Yí mâ gii 'di éno máa, Páwòlò gí 'do gbí to

Sìlísìyà, ³⁵ yí gii 'dè có ji yí máa, «Ye bà 'di kòcò lo ta o tí nó náa ndâ mbe kpì ngbàngà tí lo má gí 'do Jèrùzàlémè gî.» Bìndi yí gii 'dè có máa, à ya gí bà kpolo tí wó mí 'bá mì gbolò 'duù mì ndâ Ròmánò mbe kù zèè gbata Cèzàríyà.

24

Páwòlò gbí ngbàngà kùro Fèlicè

¹ Páwòlò bàkà mí Cèzàríyà a sili vô, bìndi Ànàníyà tí Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà bà gii yee ta ndâ 'bí kpo-'duù-'bá mì ndú, gii je 'bí 'dakò tí muu-có ta ɾè wó a Tèrètúlù. Bìndi ndú gii 'vanda ndi ndâ có tí nó mì Páwòlò mbe kù mìlìsé tí ndú nó ji Fèlicè.

² À mà gii tè'è tí Páwòlò gí tí ji ndú kùro Fèlicè gî, Tèrètúlù gii 'bità bà 'dè có muu ndâ Jùdèyà éno máa, «Muu ndâ 'duù mì ze jé ba gbí o mì lo lá, 'bá mì ze delè kù ya gí kùro ta banga tí, tacó wò tí Fèlicè, tí kpo 'duù mì ze, a 'dakò mbe kù koɾo có me 'dú gí kùro. ³ Ndâ 'duù mì ze cee to 'dáá gî ta o 'dáá gî kù lè 'bì ndú gí tà bà ya 'bá mì ze gí kùro nò ta pétékè tàkòcò ndú. ⁴ Go bà volo gbí o mì lo ta bà 'vanda có cúú-cu-cù tí ye wálá. Káa, ye kú yù 'do mì lo a nambeè éno máa, wò 'ví sè tù lo gítí ndò có mì ze nò.

⁵ «Ze 'de 'dakò tí nó kuu nó tí gbèè kìnì mbe zii yâ. Yí tanga i mí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà cee muu to tí nó 'dáá gî. Yí delè a mbérèmbé kùro ndâ mbe kaa tí ndú gí gbí gèrè mì 'dakò tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò. ⁶ Yí táánò ta 'bí o bà-i-nò gii bàkà có bà gbètèkè 'bá-Mbíri. Ze gii zèè yí, máa, ze 'ví waa có mítí wó go i gbí tàkìlì mì ze tí ndâ

Jùdèyà. ⁷ Káa Lísiyà tí nó tí kùro ndâ àsikèrì-Tùlìyànì nó gii yuu tí wó gí gbí có tí nò, bìndi yí gii ja yí 'do tí ze ta wotí gí. ⁸ Yí tí Lísiyà tí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nò mbe kpì ngbàngà tí wó ji ze nò éno máa, ndú gí ta có tí nò a i gí kùro lo. Wò delè kpónó má 'vee yí tí Páwòlò, yí ta nje wó bà 'dè ji wò gí, máa, ze kù waaka gítí me có lá.»

⁹ Tèrètúlù má gii 'dè có cee gí, ndâ Jùdèyà 'dáa gí gii 'bità bà tòò ta có tí nò náa yí 'dè nò ji Fèlicè, máa, «Có tí nò a yúco! Có tí nò a yúco!»

Páwòlò njaanga miṛi wó ta nje wó gbí ngbàngà kùro Fèlicè

¹⁰ Ndâ Jùdèyà má gii 'dè bà có mì ndú cee gí, Fèlicè gii bàkà 'bì wó ji Páwòlò, máa, yí 'dè có. Páwòlò bà-i-nò gii 'visì có gí tàkò có mì ndâ Jùdèyà nò ji Fèlicè éno máa, «Tàkòcò ye peteke gítí bà 'dè nderè ku ye mí kùro lo tí Fèlicè ngé ma, tacó ye ñò ni gí, máa, wò dù pí jàlambà tí nò kù waa có gbí òkò tí ndâ 'duù mì ze ta mbè ndòò.

¹¹ À káa wò ká bà 'viiki gbí ñìnò ta kpéetí lo, máa, ye kpónó sì sili ndii muu 'bì-nje só á bìndi bà ya ye gí bà bàkà i-Mbíṛì gbí gbata Jèrùzàlémè lá.

¹² Ndâ Jùdèyà 'de ze kù tò kponje ta 'duù gbaànjé lá. Ndú 'de ye kù ñònòkò muu ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíṛì lá. Ndú delè 'de ye kù ñònòkò muu ndâ 'duù á tí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíṛì lá. ¹³ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú bà ùnje gítí bà zò cù mí kùro lo kpónó máa, ndâ có tí nò náa ndâ yí 'dè nò a yúco nò delè wálá.

¹⁴ «Có mì ndú gbaànjé náa ye bà ùnje gítí á mí kùro lo gí káa có tí nó náa ndú 'dè éno máa, ye

kù bàkà i ji Mbírì m̀ ndâ ká gù ze ta ndâ yì á gbí 'bí ña kpokèjì ńáa ndú kù nì mítí a gèrè m̀ 'bí 'dakò mbe g̀ 'do Názàrètì nò. Káa ye delè ùnje gítí ndâ có m̀ Mòze, ta ndâ có gbí ndâ wáràgà m̀ ndâ mbe 'dòkò có m̀ Mbírì, núú g̀. ¹⁵ Ze ta ndú 'dáá g̀ kù koṛo có gítí bà 'vala ndi ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù 'do gbí muu'dú ndú lì ká mítí Mbírì. ¹⁶ Ye kù te kpo muu tacó wàa njembí ye 'ví dù ngbàrángà'i kùro Mbírì nó gbí có tí nò. À delè nò a nderè bà koṛo vò có m̀ ye gítí ndâ 'duù lá ká nò.

¹⁷ «À tí ye a mbè ndoò ńáa ye 'dò kò ye mí Jèrùzàlémè lá. Káa ye g̀ ta nó tí nó ta i-'bì ye tacó bà konì ta 'bá. Ye delè g̀ nó a nó bà bàkà i-Mbírì. ¹⁸⁻¹⁹ Ǹnò a gbí có tí nò ńáa ndú 'de tí ta ye gbí ndùgù 'bá-Mbírì nò ká nò. Káa, a má nje ndú a kponje, ndâ 'bí Jùdéyà kuu tí mbe g̀ 'do gbí to Ásiyà, ńáa ye koṛo có éno máa, wò kùtàá má 'di kòcò ndú, àá bà ñìkì tí ye ma. Ndâ 'duù me mbè ta o tí nò ńáa ndú 'de ta ye gbí ndùgù 'bá-mbírì nò wálá, ye delè ta o tí nò bàkà wo ta 'bí 'duù gbaànjé lá. ²⁰ Káa ndâ Jùdéyà tí nò mbe g̀ 'do Ásiyà nò má wálá, ndâ 'duù tí nó mbe je ye g̀ tí g̀ kùro lo nó 'ví ñì r̀e ña vò i tí nó táánò ńáa à 'dè tí ye gbí ngbàngà m̀ ndú tí ndâ Jùdéyà nó ji wò. ²¹ Vò i tí nó ńáa ye bàkà ta ndâ Jùdéyà nó a có tí nó ńáa, ye r̀ò tìyò gbí òkò tí ndú, bìndi ye g̀i kò-kò ji ndú éno máa, <Yo wúnó r̀ò ye mí gbí ngbàngà nó a i muu có bà tee njembí ye mítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú> nò.»

Páwòlò gbí zàà gbí gbata Cèzàríyà

²² Fèlìcè giì 'visì có ji Páwòlò máa, «Ye bà 'viiki gbí ndâ có mì lo nò ta o bà gi Lísìyà tí gbolò 'duù kùro ndâ àsikèrì-Tùliyànì gbí gbata Jèrùzàlémè 'dáá gí.» Fèlìcè 'dòkò o bà 'dè ngbàngà tí nò, tacó yí 'di gbí có gítí «Kpokèjì tí nò» ngbàrángà'i gí. ²³ Yí bà-i-nò giì 'dè có ji kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe kù kpolo tí Páwòlò nó máa, yí zeke'o tí wó nìkì maa, wàa ndâ kómbe wó má gi ta ndâ i ji yí, yí 'ví biya bà je ji yí lá.

²⁴ Fèlìcè bàkà káa làmbu sili bìndi có tí nò, bìndi ndú giì 'daka tí ndú ta na 'bá mì wó Dùrùsélà, tí jú Jùdéyà, ya gí mì Páwòlò gbí zàà. Ndú mâ giì yee kà, yí giì tuu 'duù gí tàkò Páwòlò, tacó wàa yí 'ví 'di có gítí bà tee njembí 'duù míti Bìndi-Mbíri tí Jézù á 'do gbí nje wó. ²⁵ À mâ giì gi ta Páwòlò gí, yí giì 'bità bà 'dè có ji Fèlìcè a i gítí bà dù 'duù jáá kùro Mbíri, ta có gítí bà bàkà i me gí tàkò có mì sé njembí lá, giì je có gítí bà waa có mì Mbíri ta ndòngbú o wúnò. Fèlìcè mâ giì 'di ndâ có tí nò, gúku giì zèè yí gí. Yí bà-i-nò giì 'dè có ji Páwòlò máa, «Ya kpónó gí bándò mì lo. Ye bà tè ndi é tí lo ta 'bí o ñínó náa a tí .»

²⁶ Fèlìcè giì tuu tú gí tàkò Páwòlò 'do bìndi o tí nò ká tàndi ka wó, tacó à giì dù gbí muu wó a có máa, Páwòlò 'ví je làmbu i ji yí. ²⁷ Fèlìcè too káa ndoò sósò'ô mí Cèzàriyà, bìndi à giì 'dòkò yí gí. À giì gi a i ta 'bí 'dakò ta ɾè wó a Pórókiyò Fésitù gí bìndi wó. Fèlìcè giì njè nó si Páwòlò ká mí gbí zàà tacó bà peteke tàkòcò ndâ Jùdéyà.

25

Páwòlò 'dòkò ngbàngà mì wó 'do kùro Fésitù

ya tí gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómánò

¹ Fésitù bàkà bìndi bà ki tí wó pí jàlambà bìndi Fèlicè káa sili ta'ô, bìndi yí gii njè nó 'do Cèzàriyà ya gí Jèrùzàlémè. ² Yí má gii yee kà, ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ gba mì ndâ Jùdéyà gii 'dè ndâ có mbe níki lá gítí ngbàngà mì Páwòlò ji yí, ³ ta bà 'deke tí ndú ji yí see-see éno máa, yí má dele ndi wó gí Cèzàriyà, yí 'ví bàkà nambeè mì wó wàa yí 'ví tuu Páwòlò gí Jèrùzàlémè. Ndú 'vii ña có tí nò tacó wàa ndâ yí 'ví ngùù tí ndâ yí mí kpokèji tacó bà zi yí. ⁴ Káa Fésitù gii 'visì có ji ndú éno máa, «Páwòlò kuu gbí zàà gbí gbata Cèzàriyà. ⁵ À má éno, yo si ze 'ví ya ta ndâ 'bí kpo 'duù mì yo gí kà. Yí má bàkà a 'bí ña i mbe lè gí, ndâ kpo 'duù mì yo nò 'ví kpi ngbàngà tí wó mí kà.»

⁶ Fésitù bàkà mí Jèrùzàlémè káa i dè gítí sili muu'bi, bìndi yí gii dele ndi wó ya gí Cèzàriyà. Fésitù yee Cèzàriyà ká go wúnó, yé má gii too gí, yí gii tè'é tí Páwòlò gí gbí ngbàngà kùro wó. ⁷ Páwòlò má gii gí gí, ndâ Jùdéyà tí nó mbe gí 'do Jèrùzàlémè nó gii tí 'dee yí gí, kú waaka ndâ 'bí ña có náa ndú ñò dúú ñèngbó ndú ni lá á gítí wó.

⁸ Káa Páwòlò gii 'visì có gí tàkò ndâ có mì ndâ Jùdéyà nò ji Fésitù máa, «Vò i mì ye náa ye bàkà gítí tàkìi mì ndâ Jùdéyà wálá. Vò i mì ye náa ye bàkà gítí 'bá-Mbíri wálá. Vò i mì ye delè náa ye bàkà gítí ngáángbá gba mì ndâ Rómánò wálá.»

⁹ Káa Fésitù gii 'vee Páwòlò máa, «Wò ùnje gítí bà ya ta ye gí Jèrùzàlémè, wàa à 'ví 'viiki gbí ndâ có tí nò náa ndâ 'duù tí nò 'dè gítí lo kpónó mí

kùro ye nó mí kà gî?» Fésitù 'vee ña 'vé tí nò tacó à tí wó a go bà peteke tàkòcò ndâ Jùdéyà.

¹⁰ Káa Páwòlò gii 'visì có ji Fésitù éno máa, «Ye kpónó kù rò tíyò nó a i gbí ngbàngà mì ngáángbá gba mì ndâ Rómánò. Nìno a bándò bà 'vee gbí nje ye ká nô. Ye bàkà vò i ta ndâ Jùdéyà lá. Wò delè ta kpéetí lo ñò ni ngbárángà'i gî. ¹¹ Ye kùtáa má bàkà 'bí ña gbolò vò i mbe 'vii tí i bà waa có ku mítí ye gî, ye bà kii'bà 'do tí ku wálá. Káa 'bí có gbaànjé gbí òkò ndâ có mì ndâ 'duù tí nò náa ndú 'vanda nò mbe 'vii tí có bà zi ye má wálá, yúcó mì 'bí 'duù tacó bà je ye ji ndú, wàa ndú 'ví zi ye nò wálá. À má éno, 'dòkò ngbàngà mì ye ya tí gí Rómà, gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómánò.»

¹² Ndâ Fésitù ta ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì wó má gii 'viiki gbí có tí nò náa Páwòlò 'dè nò gî, Fésitù gii 'visì có ji yí máa, «Wò 'dòkò ta ngbàngà mì lo gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómánò gî, wò bà ya a yí gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómánò.»

Fésitù 'vanda ndi ngbàngà mì Páwòlò ji Àgìrípà

¹³ À bàkà bìndi ngbàngà mì ndâ Páwòlò nò me gbolò o lá, bìndi Àgìrípà tí gbolò gba gii co wìri gí gí Cèzàrìyà tacó bà 'vee Fésitù. Ndâ Àgìrípà gí gbí nó tí nò ta 'bí gbolò niù ta rẹ wó a Bèrèníké. ¹⁴ Ndú bàkà gbí nó wìri mì ndú nò a mbè sili. Tacó éno, Fésitù gii 'vanda ndi có tí nó gbí òkò tí ndâ Páwòlò ta ndâ Jùdéyà nó ji Àgìrípà, máa,

«Bí 'dakò náa Fèlicè ya si yí mí gbí zàà kuu kàzò. ¹⁵ Ta o tí nó náa ye táánò ya tí gí Jèrùzàlémè nó, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéya, ta ndâ kpo 'duù mì ndú, gii 'dè ndâ có mbe nìkì lá gítí wó ji ye, ta bà 'deke tí ndú ji ye éno máa, ye waa có mítí wó. ¹⁶ Káa ye gii 'vìsì có ji ndú máa, <Áá mì ze tí ndâ Ròmánò waa có mítí 'duù gbí kongbó wó lá, yee ká tí o tí nó náa ndú má 'bee muu có ta ka wó mbe có gî.> ¹⁷ Tacó éno, ye mâ gii dele ndi ye 'do Jèrùzàlémè, ye gii tèrì ká gbaànjé, bìndi ye gii tuu tú, máa, à gí ta 'dakò tí nó gí gbí ngbàngà kùro ye. ¹⁸ À mâ gii gí ta yí gî, ndâ mbe kpì ngbàngà tí wó gii 'vanda ndâ có tí nó mbe kù mìlísé tí ndú nò. Káa ye 'de 'dóó nji có gbí òkò tí ndâ có mì ndú nò mbe ya mò gí mì ndâ ña vò i tí nó náa ye kù koṛo có máa, ndâ-'bî-lá wè, nó lá. ¹⁹ Káa ndú gii dù kù tò kponje ta ndú ká gítí ndâ i gbí tàkùì mì ndú tí ndâ Jùdéya, delè gítí 'bí ña 'dakò mbe cì gî, ta rẹ wó a Jézù, káa Páwòlò máa, yí kuu káa wuù. ²⁰ Bà waa có mì ndú nò gii kpò ye gî, tacó ñìnò a ña ngbàngà náa ye jé bàkà sàà kùro lá.

«Tacó éno, ye gii 'vee Páwòlò máa, à má nìkì tí wó gî, wàa ye 'ví kaa ndú ya tí gí bà 'di yúco a i 'do mì ndâ kpo 'duù mì ndú tí ndâ Jùdéya gbí ngbàngà mì ndú á Jèrùzàlémè. ²¹ Káa yí gii biya gî, máa, yì bà dù ká gbí zàà kù ù bà 'di ndongbú có 'do mì ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò. Tacó éno, ye gii 'dè có éno máa, à kpòlò tí wó mí gbí zàà yee tí o bà tuu yí ya tí ji ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò.»

²² Àgìrípà bà-i-nò gii 'vìsì có ji Fésitù máa, «Go

bà 'di kòcò 'dakò tí nò ta 'dóó tù ye kuu tí ye.»

Káa Fésitù gii 'visì có ji yí máa, «Wò bà 'di kòcò wó taàbé.»

²³ Yé má gii too go có mì Fésitù nò gî, ndâ kpo-kpò 'duù kùro ndâ àsiké-ri-Tùliyáni ta ndâ kpo-'duù-'bá gbí gbata Cèzàriyà gii ko ndâ Àgìrípà ta Bèrènikè tí bà ko ndâ gba ya tí gí gbí ngbàngà. Ndú má gii yee gbí ngbàngà gî, Fésitù gii tuu tú, máa, à ya gí bà gí ta Páwòlò 'do gbí zàà.

²⁴ À má gii gí ta Páwòlò gî, Fésitù gii 'dè có ji Àgìrípà máa, «Ye kù 'dè có tí nó ji wò tí Àgìrípà tí gbolò gba. Wàa ndâ 'duù tí nó náa ndoo kpónó kuu ta ndú gbí ngbàngà nò delè 'ví dù kù 'di ta tù ndú. À kuu kùro yo nó a 'dakò tí nó náa ndâ Jùdéyà gbí ña ndú 'dáá gî, ndâ ñinó Jèrùzàlémè, ta ndâ ñinó mì ndoo Cèzàriyà to nó nó, kaa gí gí mì ye ta bà pìi kù máa, ye zi yí gî nò. ²⁵ Káa, ye ñò 'dóó vò i mì wó wàa ye 'ví zi tí ta yí nò lá. Káa ndòngbú có mì ye kpónó a i éno máa, ye bà tuu ngbàngà mì wó a i jì ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò, á go có mì wó náa yí ká 'dè ta nje wó mí kùro ndâ 'duù 'dáá gî. ²⁶ Káa, ye ñò 'dóó có ñinó náa ye 'ví 'dè gí tàkò wó ya tí ji kpo 'duù mì ye tí ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò nò lá.

«Tacó éno, ye kpónó gí ta yí gí kùro ndâ 'duù tí nó gbí ngbàngà nó 'dáá gî kpolo ma a i tacó tí lo tí Àgìrípà tí gba. Tacó wàa, ndoo 'ví 'vee gbí nje wó, ndâ-'bí-lá, ye 'ví 'de ta có bà 'dè gí tàkò wó. ²⁷ Tacó bà tuu 'duù mì ye 'do gbí zàà ya tí gí Rómà ta có tàkò wó wálá bà si ye go 'bí ña 'duù ñinó ta muu tí wó wálá nò.»

26

Páwòlò 'dè có kùro Àgìrípà

¹ Fésìtù mà giì 'dè có cee gî, Àgìrípà giì 'dè có jì Páwòlò máa, «Có má kuu mì lo, njaanga miri lo.»

Páwòlò bà-i-nò giì kaa 'bì wó gí yaà ta líkí'o kùro Àgìrípà, bìndi yí giì ya kpéké've gítí ndâ i tí nó mbe bàkà tí gbí òkò tí ndú ta ndâ Jùdèyà nó jì yí, máa, ² «Ye koṛo có máa, à tí ye a tó pá, náa ye wúnó kù 'dè tí ta kòcò ye gí tàkò ndâ có tí nó náa ndâ Jùdèyà 'dè gítí ye gbí ngbàngà nó a i mí kùro lo tí Àgìrípà, tí gbolò gba mì ze. ³ Tacó wò 'di gbí tàkìì mì ze tí ndâ Jùdèyà ngé cee gî. Wò nò ndâ ṛa i ṛìnó náa à má gbo ndú mí gbí còngò ta ndâ Jùdèyà káa ndú bà ba gbí còngò tí nó gí nó ni gbaànjé-gbaànjé gî. À má éno, ye kù 'deke a tí ye jì wò, máa, wò zèè njembí lo, wàa wò 'ví sè ta tù lo gítí có tí nó náa ye kèjì gí bà 'dè jì wò nò.

⁴ «Ṛa bà 'vala ye 'do gbí 'viì-'dakò, náa ye kpolo tí mí gbí òkò tí ndâ nambe ye kpòò yee tí o tí nó náa ye giì ya tí gí Jèrùzàlémè nó, a ṛa 'válá ṛìnó náa ndâ Jùdèyà 'dáá gí ṛò ni gí. ⁵ Ndú ṛò ye ni ta kòndi o, náa ndú kùtáá má a ndâ 'duù mbe 'dè yúcó, ndú bà 'dè ta nje ndú gí, máa, ye kù ṛu a ndi ndâ 'duù ṛìnó mbe zèè có gítí tàkìì mì ze tí ndâ Jùdèyà kácá-kácá nò. Ye táánò a mbe kpolo tí tàkìì mì ze tí ndâ Jùdèyà.

⁶ «À kpónó kù 'vee gbí nje ye gbí ngbàngà nó a i gítí có bà koṛo có mì ye lì mítí cí tí nó náa Mbìrì táánò ci ta ndâ ká gù ze nò. ⁷ Cí tí nó náa ndâ 'duù gbí ndâ ṛa ze tí ndâ Jùdèyà muu'bì-nje só

'dáá gî kû bàkà i-Mbí̀rì co gbí gó ɾi, co gbí bèbìlì, ta njembí ndú gbaànjé ta bà koɾo có lì mítí nò. Ákoo, gbolò gba mì ye! Ndá Jùdèyà kpì ngbàngà tí ye nó a i tacó bà koɾo có mì ye lì mítí cí tí nò. ⁸ Yo kû koɾo có éno máa, bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú a 'bí ɲa i mbe me kpoò ji Mbí̀rì tacó yè?

⁹ «'Dóó ye nó táánò kû koɾo có éno máa, nèté lá a bà jòò gbí có ta Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò. ¹⁰ Ye bàkà bà 'bì ye mí Jèrùzàlémè gî. Áá táánò a ye ká kû zèè ndâ mbe kaa tí ndú ji Mbí̀rì gî me mbè mí gbí zàà ta wotí 'do mì ndâ Kùɾo ndâ bu-Mbí̀rì mì ndâ Jùdèyà. À má kû zi ndú, có mì ye ta o 'dáá gî ji ndâ mbe zi ndú nò éno máa, ndú zi káa 'dóó ndú gî. ¹¹ Ye gbí ndâ o tí nò ta o 'dáá gî kû jè ká ta bà pà kpokèjì bà ɾò ndú 'do tí bà tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbí̀rì ta wotí bà nò ta bà yù gázà ji ndú ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbí̀rì. Njembí ye gbí ndâ o tí nò kû doo gítí ndú tí ɲa ɲìnó náa, ye gii 'bità a bà tè 'bèlè ndú gí gbí ndâ tende to.

¹² «Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Kùɾo ndâ bu-Mbí̀rì mì ndâ Jùdèyà gii je wotí ji ye, máa, ye ya gí bà tè 'bèlè ndâ 'duù tí nó náa Mbí̀rì kaa ndú mò gí mì wó gî nó gbí gbata Dàmásìkù. ¹³ Káa si ze muu nó ta ɾi gbúru éno, ye mâ gii zeke'o, ákoo, gbolò gba mì ye! Ye gii ɲò 'bí ɲa ngba'o kû gí 'do gbí̀rì ta wotí ká tí ndii ngba ɾi gí, kû ngbaranga to ɾègbà tí ze ta ndâ ka nó mì ye. ¹⁴ Ze 'dáá gî gii 'vaka tí to. Bìndi ye gii dù á to kà kû 'di kòcò 'duù kû tè'é tí ye gbí nje có mì ndâ Jùdèyà, máa, <Sàwúlè! Sàwúlè!> Bìndi yí gii 'vee ye máa, <Wò

kû mèèkè'i tí ye tacó yè? Kò lo bà mìlísé ta bà na mítí zí nje mû.>

¹⁵ «Ye bà-i-nò giì 'vee 'duù tí nò máa, <Wò a 'di, Bu ye?>

«Káa Mbe tí ye giì 'visì có ji ye máa, <Ye a Jézù, tí 'duù tí nó náa wò kû mèèkè'i tí wó nò. ¹⁶ Rò tíyò! Ye bà tùbà tí ye ji wò, tacó bà bàkà wò tí bòò mì ye. Tacó wàa, wò 'ví dù tí mbe dità bà ò ye mì lo gbí i tí nó wúnó mbe 'de wò go ɾi ɾi nò. Wò delè 'ví dù tí mbe 'dè có gítí ndâ 'bí i ònó náa ye kèjì gí bà tùbà ndú ji wò nó á ji ndâ 'duù. ¹⁷ Ye bà 'vala wò á 'do 'bì ndâ Jùdáyà ta ndâ 'bí tende ɲa 'duù tí nó náa ye kèjì gí bà tuu wò ¹⁸ gí bà njaanga ɾo ndú, tacó wàa, ndú 'ví 'visì tí ndú 'do gbí 'dí'di'o gí gbí ngba'o, ndú delè 'ví 'visì tí ndú 'do tí bà dù tí ndâ bòò mì Gba-wàtà gítí bà dù tí ndâ bòò mì Mbíɾi. Tacó wàa, Mbíɾi 'ví je ta à-cee-gí ji ndú gítí ndâ vò i mì ndú, wàa ndú 'ví 'de tí ta bàndò tacó bà dù ndú gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíɾi kaa ndú mò gí mì wó gí, mbe kû tee njembí ndú mítí wó, nò.>

¹⁹ «Ákoo, gbolò gba mì ye, Àgìrípà! Bà ndii muu i tí nó náa ye ò go i gbí ɾi 'do gbíɾi nò giì kpò ye gí. ²⁰ Káa, ye giì 'bità bà ma có kpédélé'i a i ji ndâ 'duù gbí gbata Dàmásikù, má kózò gí, ye giì gí gí Jèrùzálémè. Ye si sè to gbí to Jùdáyà lá. Ye delè o ta muu ndâ 'duù ònó náa ndú me ndâ Jùdáyà lá nó lá. Ye nò ta bà ma có ji ndâ 'duù 'dáá gí éno máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gítí tó kpokèjì. Ndú 'ví tùbà tí ndú máa, ndâ yì 'visì tí ndâ yì 'do tí vò kpokèjì gí ta bà bàkà tó i.

21 «Ndâ Jùdèyà táánò zèè ye gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bìndi ndú gii bàkà có bà zi ye nó a i 'do gbí có tí nò. 22 Káa 'do gbí ri tí nò yee tí wúnó, Mbíri ká kuu kácáá tàkò ye. À má éno, ye kpónó rò tíyò nó kù 'dè có ji ndâ 'duù 'dáá gî, ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ táángbà 'duù, me gítí 'bí tende i lá. Ye kù 'dè có ji ndú ká gítí gbèe i tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri dígísèé kù 'dè có ji ndâ 'duù gítí nò. Mòze delè dígísèé kù 'dè có ji ndâ 'duù ká gítí máa, àá kèjì gí bà bàkà tí, 23 có tí nó máa, Bìndi-Mbíri kèjì gí bà kònò sé'i. Yí delè bà dù tí kpédélé 'duù mbe 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, gí bà dù tí mbe ma có gítí ngba'o ji ndâ 'duù mì ze tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.»

Na i náa ndâ mbe 'di có mì Páwòlò bàkà gí tàkò có mì wó nò

24 Fésitù ká gii 'visì có ji Páwòlò gí tàkò có mì wó nò ta kòcò wó ngéé gí yaà éno máa, «À tí lo a mâ, Páwòlò! Na bà 'di gbí-o tí nò mì lo náa wò 'di ngé ndii muu lo gí nò te mâ mí gbí muu lo gí.»

25 Káa Páwòlò gii 'visì có ji yí máa, «Fésitù, kpo 'duù mì ye! Mâ tí ye wálá! Ye kù 'dè me có mâ lá. Ye kù 'dè a cèe yúcó. 26 Tacó à kpèti káa gbolò gba mì ndoo tí Àgìrìpà á mbe kù ki tí wó kpónó kuu to nò, yí 'di gbí ndâ có tí nò náa ye kù 'dè nò gbaànjé-gbaànjé gî. Tacó éno, gúku bà 'dè có ji yí gítí 'bí na i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nò náa yí nò ni gí nó tí ye wálá. Tacó àá táánò kù bàkà ndâ i tí nò me gbí kóó lá. 27 Ye nò ni gí máa, wò tí Àgìrìpà, tí gbolò gba, ùnje gítí ndâ có

mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì gî. Ye kû waaka gítí lo a có?»

²⁸ Káa Àgìrípà gii 'vee Páwòlò máa, «Wò koṛo có éno máa, wò bà bàkà ye tí mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì á ká gbí ndò o tí nò náa wò kpónó tí kuu tíyò nò?»

²⁹ Káa Páwòlò gii 'visì có ji Àgìrípà máa, «À kpétí ká wúnó, à kpétí ká taabé, ye kû 'deke tí ye ji Mbírì máa, yo ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gî wúnó mbe 'di có mì ye gî nó, 'ví dù go ye, wàa à káa gìnjìrì tí nó tí kò ye nó ká 'ví bè tí kò yo.»

³⁰ Páwòlò mâ gii 'dè bà có mì wó cee gî, ndâ Àgìrípà ta Bèrènikè gii yèè ta ndâ kpo-kpò 'duù 'do gbí ngbàngà gí ndi. ³¹ Ndú mâ gii 'viiki gbí ngbàngà tí nó ta kpéetí ndú kpòò, ndú gii gbo nje có mì ndú máa, «'Dakò tí nó bàkà 'bí ña vò i mbe 'vii tí i bà zi yí nò lá. Ndeṛè bà te yí mí gbí zàa delè wálá.»

³² Káa Àgìrípà gii 'dè có ji Fésitù máa, «'Dakò tí nó táánò má 'dòkò ngbàngà mì wó ya tí gí kùṛo ngáángbá gba mì ndâ Rómánò lá, àá kùtàá bà njaanga yí á 'do gbí zàa gî.»

27

Bà ya ta Páwòlò gí Rómà

¹ À mâ gii 'viindi có gítí bà ya ze gí Ìtáliyà cee gî, à gii kaa ndâ Páwòlò ta ndâ 'bí ka wó 'do gbí zàa ji 'bí 'dakò ta ṛè wó a Júliyò, tí kùṛo ndâ 'bí ña ndâ àsikèrì mì ndâ Rómánò, náa à kû nì mítí ndú a ndâ «'Dóó àsikèrì mì gba Rómà», máa, ndú ko tàkò ndú ya tí gí Rómà. ² Ze gii o 'bí gbâ mbe

gì 'do gbí gbata Àdàràmitìyúmù, mbe kù nò ta bà ọ̀rò tíyò ta ndi tí ndâ to gbí to Ásíyà. À ko ze ta o tí nò a 'bí 'dakò mbe gì 'do gbí gbata Tèsàlónìkà á gì gbí to Mèsìdóniyà ta ọ̀rò wó a Àrìsitàrikù.

³ Ze gì tẹ̀rì ta yé bìndi bà nje nó mì ze a i gbí gbata Sìdónì. Ta o tí nò náa ze tè ta ọ̀rò Sìdónì nò, Júliyò gì bàkà nambeè ji Páwòlò me gbolò ta bà si yí máa, yí ya gì mì ndâ 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì, wàa ndú 'ví konì yí.

⁴ Ta o bá nje nó mì ze 'do Sìdónì, pípìrì kù gì pì a i 'do kùro ze. Tacó é̀nò, ze gì kù'̀bà 'do tí ta bà tù nje ze gì Kípùrù. ⁵ Ze gì ja yendi ngo co gbí ndâ to Sìlìsiyà ta Pàfìliyà ya gì bà ọ̀rò tíyò Mírà á gbí to Lìsiyà. ⁶ Ze bàkà 'do Sìdónì kù ya gì Mírà a sili muu'̀bì-nje vô.

Ze mà gì yee Mírà, ze gì 'de 'bí gbâ mbe gì 'do gbí gbata Àlèsàndèríyà kù ya gì Ítálíyà. Bìndi kùro ndâ à̀sìkèrì tí nó mbe kù ko tàkò ze nó gì kaa ze mí gbí. ⁷ Ze bàkà ta bà 'do ze Mírà tacó bà yee ze Cínídù a cèe ndootí mì ndâ 'dakò, tacó yé ọ̀nò má too, ze ọ̀rò 'dóo po ndi nó tí nó náa ze nò kpòò nó lá. Wotí mì pípìrì mà gì kpò ze 'do tí bà ya jáá gí, ze gì loko nje ze gì Sàlìmónè. Ze gì 'bì nó 'do Sàlìmónè ta yendi Kèrétì ká kéré-kéré ta tì ngo. ⁸ Ze mà gì ngì nge ta pípìrì kpòò, ze gì yee tí 'bí bàndò bà ọ̀rò tíyò mì ndâ gbâ á dè ta gbata Lásiyà, náa à kù nì mítí a «Tó-bàndò-bà-rò-ndâ-gbâ», á bìndi ndú tí ndâ sili.

⁹ Ze gì dù á «Tó-bàndò-bà-rò-ndâ-gbâ» á ta kòndi o. O bà kònò go gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà mà gì ndii gí, Páwòlò gì ọ̀rò ni gí máa, ze má nje nó 'do bà-i-nò, ze bà 'de gbí a kpo-se-muu. Tacó

énò, yí gii 'dè có ji ndâ mbe bàkà nèté gbí gbâ ta wotí tí éno máa, ¹⁰ «Ye nò goólá nje ndoo bà zuu gbí nó tí nó zúú-zuu nô, ndâ kómbe ye. À me káa ndâ ká'i mì ndoo ká bà gĩriki lá. À delè me káa gbâ mì ndoo ká bà gĩri 'do tí ndoo lá. Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndoo bà cu kô mí gbí 'bú wálá.»

¹¹ Káa, kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe kù ko tàkò ze nó gii 'di kpolo ma a có mì ka wó kpo 'duù tí kùro ndâ mbe kù bàkà nèté gbí gbâ co tí có mì Páwòlò. ¹² Ndâ 'duù gbí gbâ me mbè delè gii ùnje a i gítí có bà njè nó, tacó pípiri to tí nó náa ze rò tíyò tí nó gbí ndâ pì cò'o nìkì lá. Tacó éno, à gii nìkì tí ndú a có máa, ze te kpo muu, wàa ze 'ví ya a i gí Fìnikìsì, tí 'bí bàndò bà rò tíyò mì ndâ gbâ á gbí to Kèrètì, tí to náa pípiri kù pì gítí gbí ndâ pì cò'o 'do a i mò gí gbí òkò tí ndâ gbí'dè ta wáá, delè 'do mò gí gbí òkò tí ndâ ngbóngbó ta wáá.

¹³ Gùlúsù'o mâ gii 'bità bà pì gítí ze 'do mò gí gbí'dè, ndâ mbe kù bàkà nèté gbí gbâ gii kojo có máa, có bà njè nó mì ndâ yì gí tí yúco gí. Ndú bà-i-nò gii da wú tí gbâ kaṣa gí. Ze gii có Kèrètì ká ta tì ngo kéré-kéré éno. ¹⁴ Ze mâ gii nó gàà éno, ze gii nò pípiri dù káa 'visì tí gálá gí. 'Bí ṣa pípiri mbe kù tè tí go bètùrùrù, náa à kù nì mítí a «ndâ ngbóngbó-ta-wáá», gii dù kù yaka to 'do gú kèjì tí gítí ze. ¹⁵ Pípiri tí nó mâ gii gbo ze gí, yí gii tooko ze ta ṣo ngo ká dúú éno gí ká, ta 'bí i náa ze 'ví bàkà nò wálá.

¹⁶ Ṣo ze gii njaanga si gó gbí pípiri ki rẹ̀è gí a i tí 'bí làmbu to mbe le mí gbí u ngo, náa à kù nì mítí a Kàwúdà. Ze bà-i-nò gii bàkà wotí mì ndâ

'dakò tacó bà ja làmbu gbâ tí nó náa à ẹ̀rẹ mí tí gbolò gbâ nó 'do tà ngo. ¹⁷ Ze mâ gù ja làmbu gbâ tí nó 'do tà ngo gí sè gí, ndâ mbe bàkà nètè gbí gbâ gù te mí gbí gbolò gbâ. Ndú mâ gù gaka gbolò gbâ ta wú kuu gí, ndú gù ja kpâ-bòngo tí nó go mbírì gá náa à ẹ̀rẹ mí tí zà gbâ tacó wàa pípìrì 'ví kù tòò ta gbâ ta nó nó 'do tí zà gbolò gbâ gí, ta gúku máa, gbâ bà dòmò tí mí tí ndâ gú nji ngoò náa à kù nì mí tí ndú a ndâ «Sùrúti» á tà ngo. Ndú gù si gbâ kù gbàngà tí tí njiya wó ọ̀ ngo.

¹⁸ Pípirì gù bàkà ta ze ta bèbìlì tí nó me i nambeè lá. Tacó éno, yé mâ gù too gí, ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ gù 'bità bà 'vaka gàna tí ndâ ká'i 'do gbí gbâ gí tà ngo. ¹⁹ Ze sù sili bìndi bà 'vaka gàna tí ndâ ká'i 'do gbí gbâ gí tà ngo nó ta'ò, bìndi ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ mâ gù zeke cè bà i mì pípirì ta ze kpòò, líkí gbí wálá. Ndú bà-i-nò gù tuṣu ndâ 'bí lli bà bàkà nètè gítí gbâ ta 'dóó 'bì ndú 'vaka gí tà ngo. ²⁰ Ze gù dù kù ù káa ndi bà mì ze. Tacó ze káká'i gù ọ̀ ọ̀ lá, ze delè gù ọ̀ ndâ yii ta bèbìlì lá, ta mbè sili, tacó pípirì gù dù kù pì ká tí vò i dúú bà ya tí .

²¹ Ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ mâ gù zò i lá ta mbè sili, Páwòlò gù ọ̀ tíyò kùro ndú, bìndi yí gù 'dè có ji ndú máa, «Yo táánò má 'di a có mì ye, wàa ndoo 'ví njè nó 'do Kèrétì lá, ndoo kpónó bá kònò ọ̀a sé'i tí nó wálá. Ndâ i delè bà mèkè tí gbí ọ̀a kpokèjì tí nó wálá. ²² Káa à kpèti ká éno, yo cì gúku lá, tacó 'bí 'duú gbaànjé 'do gbí òkò tí yo bà gùrì wálá. I náa ndoo bà bè gbí wó gí gbaànjé káa gbâ mì ndoo. ²³ Có tí nó náa ye kpónó 'dè ji yo nó a có náa a basìlì mì Mbírì mì

ye, tí Mbíri tí nó náa ye kú bàkà i ji yí nó, ká 'dè ji ye kùbòó éno máa, ²⁴ «Cì gúku lá, Páwòlò! Kózò tí lo bà rò tíyò gbí ngbàngà kùro ngáángbá gba mì ndá Rómánò. Tacó éno, Mbíri nò bà 'deke tí lo, bìndi yí gii 'vala ndá 'duù tí nó náa yo ta ndú kpónó gbí gbâ nó 'dáá gî ta rè mì lo.» ²⁵ À má éno, yo zèè njembí yo, ndá 'dakò! Tacó ye nò ni gî, máa, ndá có tí nó náa basìlì mì Mbíri 'dè nò bà bàkà tí gî. Tacó ye me 'duù nìnó mbe kú me kpìkì-kpìkì gítí bà ùnje gítí có mbe co 'do gbí nje Mbíri nó lá. ²⁶ Káa, ndoo kèjì gí bà gboo mítí 'bí to mbe le mí gbí u ngo.»

²⁷ Ta bà muu'bì-nje nà'ò bèbìlì si ze kú waaka gbí kàpá Àdiríyà, pípiri gii dù kú tooko ze ta ro ngo ya éno, ya ézô. O mà gii gbooko gî, ndá mbe kú bàkà nèté gbí gbâ gii nò goolá ze dooko gí tí gú gî nò. ²⁸ Káa ndú mà gii 'vii tà ngo gbí to tí nó, ndú gii 'de a cèè wúlú. Ze mà gii yèè gàà gí kùro, ndú mà gii 'vii tà ngò káká'i, ndú gii 'de à me 'dú me tí vò i go kpédélé nìnó náa ndú 'vii nó lá. ²⁹ Ndú bà-i-nò gii rò gbâ mí tíyò kú ù ta ndi bà too yé, ta gúku éno máa, ndá-'bì-lá, ze bà dòmò gbâ mítí ndá duù tà ngo.

³⁰ Ndá 'bí mbe kú bàkà nèté gbí gbâ gii bàkà tírì bà fa ngelè ta bà oloko gí gbí lambu gbâ, máa, ndá yì kú para gí kùro gbâ tacó bà rò yí mí tíyò ta bà ẹre du i mítí. ³¹ Káa Páwòlò gii 'di gbí tírì mì ndú nó gî. Tacó éno, yí gii 'dè có ji kùro ndá àsikéri tí nó mbe kú ko tàkò ze nó ta ndá àsikéri mì wó, máa, «Ndá 'dakò tí nó má dù gbí gbâ lá, yo bà 'vala wálá.» ³² Ndá àsikéri mà gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè ji ndú nó, ndú gii waaka gbí

ndâ wú tí nó náa a ẹre ta làmbu gbâ tí nó mítí gbolò ònó nó gî, tacó wàa yí 'ví ya gî.

³³ Páwòlò gii 'dè có ji ndâ 'duù 'dáá gî si yé kù 'bità bà ngbaanga to, máa, «À wúnó tí yo a sili muu'bì-nje nà'ô náa yo kù koṛo có ká wi-wii éno. Yo delè tee 'bí làmbu i gbaànjé mítí nje yo lá. ³⁴ À má éno, yo zò i, wàa yo 'ví 'de ta wotí, tacó 'bí i gí bà ili 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo wálá.» ³⁵ Páwòlò má gii 'dè có tí nó ji ndâ 'duù gî, yí gii je kù kô, yí gii ki'viki gbí, yí gii 'dè níki maa ji Mbíri, bìndi yí gii zò mí kùro ndâ 'duù 'dáá gî. ³⁶ Ndâ 'duù má gii òò bà zò i mì Páwòlò nò, lílí ndú gii gí gítí ndú gí. Bìndi ndú delè gii 'bità bà zò i.

³⁷ Muu ze gbí gbâ ta o tí nó 'dáá gî a ndâ 'duù zi'duù-vô ta bà só ta zi'duù-ta'ô-nje muu'bì nje-muu'bì vô nje-vô gbaànjé (276).

³⁸ Ndâ 'duù má gii zò i yè yì ndú gî, ndú káká'i gii ja gàna tí du i gbí gbâ ta bà tuṛu tí cú 'vaka gí tà ngo. ³⁹ Yé má gii too gî, ndâ mbe kù bàkà nèté gbí gbâ gii òò tí nó náa ze yee tí ta bèbìlì nó ní lá. Káa ndú gii òò káa 'bí wúngbó to mbe ya gí gbí u ngo ta nji ngoò tí kpàngbàndàà éno, bìndi ndú gii koṛo có bà ọ̀ò gbâ mítí. ⁴⁰ Ze má gii zeke'o, ze gii òò ndú ta nèté 'vìrì-'vìrì! Ndú tí ònó, ndú tí òjò. Ze má gii dù gàà éno, ze gii òò gbâ ndàyì kù ya gí tí ngo. Gbâ gí tí ngo! Gbâ gí tí ngo! ⁴¹ Ze má gii zeke'o, ze gii òò gbâ cu nje wó mbi ngiki mí gbí nji ngoò. Bìndi ngo tí nó mbe kù gbàngà ta wotí tí nó gii ki'viki gbí zà gbâ ndii nó njúkú-njúkú gî.

⁴² Ndâ àsikèrì mâ giì nò éno, ndú giì toko có máa, ndâ yì bà ziki ndâ 'duù tí nó gbí zàà náa ndâ yí kú ko tàkò ndú nó 'dáá gî, tacó ndú má dù ngo gí tito, ndú bà fáká-faka. ⁴³ Káa kùro ndú giì biya có mì ndú nò gî. Yí giì 'dè có ji ndâ 'duù ñìnó mbe ni bà dù ngo gí nó, máa, ndú dù ngo gí tito kùro, má kózò gî, wàa sè ndâ 'duù 'ví giì pà kpokèji bà ya gí tito tàkò ndú. Yí bàkà éno tacó bà 'vala Páwòlò. ⁴⁴ Ndâ mbe ni bà dù ngo mâ giì bàkà go có mì kùro ndâ àsikèrì nò gî, sè ndâ 'duù ñìnó mbe ni bà dù ngo lá nó giì kaa ya gí tàkò ndú ta bà ga tí ndú mítí ndâ ndo-ndò mù tí nó mbe ki'viki 'do tí gbâ náa ndú kú te la-làà ta ɾo ngo nô. Ze 'dáá gí giì di ngo gí tito ta kábà muu ze gî.

28

Bà dù ze Málítà kú ù bà nje nó

¹ Ze mâ giì yee 'dáá ta kábà muu ze tí gú nìkì maa gî, ze bà giì nò ni éno máa, to tí nò a Málítà. ² Ndâ 'duù Málítà giì bàkà nambeè ji ze tí ña ñìnó náa ze nò jé sàà kùro lá. Ndú giì òlò wu me gbolò ji ze, tacó ze yee mì ndú kà si mù 'bità bà ni gî, káa cô'o kuu tí. ³ Páwòlò nò bà lá, yí mâ giì woo ndâ 'bí zèngè i tacó bà ya tí gí ɾo wu, yí giì woo toko ta kpoo. Káa si yí kú giì kaa ndâ i tí nò mítí wu, kpoo tí nò giì lu 'do gbí ta gó wu, bìndi yí giì ɾo 'bì Páwòlò. ⁴ Ndâ 'duù Málítà mâ giì nò kpoo tí nò làngà-làngà tí 'bì Páwòlò, ndú giì 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «'Dakò tí nó kuu nó dú káa mbe zi ku. Yo nò káa yí 'vala 'do gbí ngo gî, káa 've nderè gí bà si tàkò wó wálá.»

⁵ Káa Páwòlò bà-i-nò gii miyà kpoo tí nò 'do tí 'bì wó gí tà wu, ta 'bí i náa kpoo tí nò me ta yí gbaànjé lá. ⁶ Ndá 'duù tí nò gii dù kù ù bà ò bà ò 'bì Páwòlò ta zì kpoo. À mâ gii bàkà tí lá, ndú gii yee ɾo ndú mítí bà ò bà 'va tí wó to tí ku. Ndú mâ gii ò 'bí i gbaànjé bàkà yí lá, ndú gii 'visì nje ndú ndí gálà éno máa, «'Dakò tí nó a bààcì.»

⁷ Ndá nji mì Púbilò, tí gba mì ndá 'duù Málítà, ká dê-dê gbí to tí nò náa gbâ ki'viki ta ze mítí nò. Tacó éno, yí gii kaa ze ya tí gí 'bá mì wó, bìndi yí gii te wiri mítí ze ta sili ta'ô. ⁸ Púbilò kaa ze ya tí gí 'bá mì wó nò si bu wó kuu tísì ta cô'o gbí dii wó, delè ta sé gbí yì tí wó. Páwòlò bà-i-nò gii ɾi gí tàkò wó tà'i, yí gii 'deke tí wó ji Mbíri. Páwòlò mâ gii kaa 'bì wó mítí 'dakò tí nó á bìndi bà 'deke tí wó ji Mbíri nò, gbí dii wó gii da mbó'vóo gí.

⁹ Có bà 'vala bu Púbilò nò mâ gii lu'vu gí sè, ndá 'bí mbe nò'o gbí to Málítà gii kaa ya gí mì Páwòlò, bìndi yí gii 'vala ndú delè 'dáá gí. ¹⁰ Ndá 'duù gii te duù mítí ze gbí ndá ña ndá kpokèjì me mbè. Ta o tí nó náa ze kù gii njè nó nó, ndú gii kaa ndá i ñinó 'dáá gí mbe 'vii ta ze muu nó nó mí gbí gbâ ji ze.

Bà 'do ze Málítà kù ya gí Rómà

¹¹ Ze bàkà mí Málítà 'dáá gí a pì ta'ô, bìndi ze gii njè nó ta 'bí gbâ mbe gí 'do gbí gbata Àlèsàndèriyà mbe cì ndá pì cô'o 'dáá gí mí Málítà. Mbe gbâ tí nó leke ndá njemí mí kùro gbâ mì wó nò, tacó éno, à kù nì mítí a «Ndá njemí».

¹² Ze njè nó 'do Málítà ya gí bà bàkà sili ta'ô mí

gbí gbata Siràkúsè. ¹³ Ze gii zèè káa yì ngo 'do Siràkúsè kéré-kéré kû ya gí gbí gbata Rèjìyúmù. Ze tèrì gbí gbata Rèjìyúmù ká gbaànjé, bìndi pípiri gii 'bità bà gí 'do mò gí gbí'dè. Ze gii bàkà 'do bà-i-nò kû ya gí Pùtèyólì káa sili sósò'ô.

¹⁴ Ze mâ gii yee gbí gbata Pùtèyólì, ze gii 'de ndâ 'bí ná'vindí ze mbe kaa ze ya tí gí 'bá mì ndú, bìndi ndú gii 'dè có ji ze éno máa, ze sì sili vô-nje só mí mì ze ta ndâ yì. Bà ndâ sili tí nò náa ndú 'deke ji ze nò mâ gii cee gî, ze gii a ndi ze káká'i gítí kpokèjì Rómà ta kò ze.

¹⁵ Ndâ ná'vindí ze gbí gbata Rómà mâ gii 'di có éno máa, ze tí kpokèjì, ndú gii kaa gí tacó bà ù kùro ze. Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú yee ngé gbí gbata Fòrù á tí 'bí kpokèjì náa à kû nì mítí a «Ápì», bìndi ndú gii dù bà-i-nò nò kû ù bà yee ze. Káa ndâ 'bí 'duù gii gí yee ká tí 'bí làmbu to náa à kû nì mítí a «'Bá-'véle-ta'ô». Páwòlò mâ gii ò ndú, yí gii 'dè nìkì maa ji Mbírì, bìndi gúku gii dò 'do gbí njembí wó gî. ¹⁶ Ze mâ gii yee Rómà, à gii si Páwòlò ká mítí 'dóó bàndò mì wó, bìndi à gii je àsikèrì kû ù rẹgbà tí wó.

Páwòlò pà kpokèjì tacó bà ò tí ndú ni ta ndâ Jùdéyà gbí gbata Rómà

¹⁷ Ze bàkà mí Rómà káa sili ta'ô, mâ gii zeke'o, Páwòlò gii kili ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdéyà gbí gbata Rómà, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ ná'vindí ye! Vò i mì ye ta ndâ 'duù mì ndoo wálá. Ye delè me mbe kû gbètèkè tàkìi mì ndâ ká gù ndoo ká lá. Kpètí ká éno, ndâ 'duù mì ndoo gii te ye mí gbí zàà á Jèrùzàlémè, ndú gii je ye ji ndâ Rómànò. ¹⁸ Ndâ Rómànò mâ gii 'viiki gbí

nderè bà zèè ye kpòò, ndú gii 'de có tí nò me tí gbolò có náa à 'ví waa tí gbí a có ku mítí 'duù nò lá. Ndú gii bàkà có bà njaanga ye 'do gbí zàà gí. ¹⁹ Káa ndá 'duù mì ndoo má gii biya bà 'di có mì ndá Rómánò tí nò gí, ye gii nò 'bí ña kpokèjì náa ye 'ví njaanga ta miṛi ye 'do mì ndú nó lá, sè káa ñinó, ye 'dòkò ta ngbàngà tí nò gí kùro ngáángbá gba mì ndá Rómánò. Ye bàkà ènò me tacó máa, à gbí njembí ye a có bà kpi ngbàngà tí ndá 'duù mì ndoo nò lá. ²⁰ Nògí, ye kpónó tè'é tí yo nó tacó wàa ye 'ví 'di ta ña có ñinó náa yo bà 'dè ji ye nò. Káa à má gítí gínjírì tí nó náa yo kpónó kù nò tí ye nó, à eṛe ye nó a i muu wó tí 'Duù tí nó náa ndá Ìzìriyèlì kù koṛo có lì mítí wó nò.»

²¹ Káa ndá Jùdèyà tí nò gii 'visì có gí tàkò có mì Páwòlò náa yí 'dè ji ndú nò, máa, «À cu wáràgà ta ṛè lo gbí ji ze á 'do 'bá Jùdèyà lá. 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá ná'vindí ze delè mbe gí 'do kà gí bà volo ṛe lo ji ze to nó nò wálá. ²² Káa ze koṛo có éno máa, wò má 'dè 'dóó có tí nó náa à tí lo nó ji ze, àá bà ñikì tí ze ma. Tacó ze nò ni gí, máa, à má ká gítí gèrè tí nò náa wò kù 'dè có á gítí nò, ndá 'duù cee muu to tí nó 'dáá gí kù no káa nje ndú gítí.»

Páwòlò dità ndá i mbe 'de yí ji ndá Jùdèyà gbí gbata Rómà

²³ Ndá Jùdèyà gbí gbata Rómà me mbè gii kaa ya gí 'bá mì Páwòlò á go cí tí nó náa ndú cí ta yí nò. Páwòlò bà-i-nò gii ya kpéké've gítí tà ndá i tí nó mbe 'de yí 'bá Jùdèyà nó, ta có gítí ngú ña kèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndá 'duù,

giì je có gítí Jézù, jì ndú 'do gbí ndâ wáràgà mì Mòze, ta ndâ wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì. Páwòlò 'dè có ta ɾi tí nò 'do tí dú'o ngé yee tí 'dè'o. ²⁴ Ndâ có mì Páwòlò nò giì ya gí gbí muu ndâ 'duù gí, káa, ndâ 'bí 'duù giì biya bà 'di gí.

²⁵ Ndâ có tí nò mâ giì ñònòkò muu ndâ 'duù gí, Páwòlò giì 'dè 'bí có gbaànjé jì ndú, bìndi yí giì njè ndú gí. Có tí nò náa yí 'dè jì ndú nò éno máa, «Áá táánò mì Bèri-mì-Mbírì a yúco, náa yí a tí ta tàmuu Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì, náa yí giì 'dè ta có jì ndâ ká gù ndoo éno máa, Mbírì máa,

²⁶ <Ya gí mì ndâ 'duù tí nò,

wàa wò 'ví 'dè có jì ndú máa:

Yo bà 'di kòcò, yo giì 'di kòcò,

káa, yo bà 'di gbí ndâ có tí nò wálá.

Yo bà zeke'o, yo giì zeke'o,

káa, yo bà ñò ndâ i tí nò náa yo kù zeke nò wálá.

²⁷ Tacó njembí ndâ 'duù tí nò jì'ví duù gí.

A ngbárá mì ndâ ku ká gbí tù ndú.

Ndú neke ɾo ndú gí.

Ndú bàkà éno tacó à tí ndú a gúku máa,

ndâ yì bà ñò ndâ i ta ɾo ndâ yì,

ndâ yì bà 'di có ta tù ndâ yì,

ndâ yì delè bà ni bà koɾo có,

bìndi ndâ yì bà 'visì tí ndâ yì gí mì ye,

wàa ye 'ví 'vala ndâ yì.>

²⁸ «À má éno, yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbírì táánò tuu tú có bà njaanga miɾi ndâ 'duù mì wó 'do gbí vò i a i jì ndâ 'duù ñinó náa ndú

me ndâ Jùdèyà lá nô. Ndú bà 'di gî!» ²⁹ Páwòlò mà gii 'dè có tí nò cee gî, ndâ Jùdèyà gii njè 'do 'bá mì wó ta bà tò kponje ta wotí ká tí .

³⁰ Páwòlò gii too ndoò sósò'ô mí Rómà. Gbí ndâ ndoò tí nò sósò'ô nò, yí kù 'de ndâ i gítí miṛi wó, delè ji ndâ wiṛi mì wó 'do ká gbí 'dóó wu'o mì wó. ³¹ Yí delè gbí ndâ ndoò tí nò kù ma có gítí bà dù Mbíri tí gba ji ndâ 'duù, ta bà nìbà có gítí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri ji ndâ 'duù, ta gúku tí wó wálá, delè ta 'bí 'duù mbe pèèmbí wó wálá.

**Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
New Testament**

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndogo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa